

AIÜB-39/2011.
(AIÜB-87/2010-2014.)

J e g y z ő k ö n y v *

az Országgyűlés **Alkotmányügyi, igazságügyi és ügyrendi bizottságának**
2011. október 10-én, hétfőn, 10.00 órakor
az Országház főemelet 58. számú tanácstermében
megtartott üléséről

---

*A jegyzőkönyv eredeti hitelesített példánya az Országgyűlés Levéltárában megtalálható.

Tartalomjegyzék

<i>Napirendi javaslat</i>	4
<i>Az ülés résztvevői</i>	5
<i>Elnöki bevezető, a napirend elfogadása</i>	7
<i>Az országgyűlési képviselők javadalmazási rendszerének tervezett átalakításáról szóló koncepció megvitatása (Lázár János (Fidesz) frakcióvezető AIB/135/2011. számon iktatott kezdeményezése alapján)</i>	7
<i>Lázár János előterjesztése</i>	7
<i>Hozzászólások, észrevételek, reflexiók</i>	12
<i>Szavazás a napirend kiegészítéséről</i>	27
<i>A Fidesz–KDNP választójogi koncepciója</i>	27
<i>A tárgyalás menetének megvitatása</i>	27
<i>Lázár János előterjesztése</i>	29
<i>Hozzászólások</i>	34
<i>Lázár János válaszai</i>	39
<i>Az uzsorával összefüggő egyes törvények módosításáról szóló törvényjavaslat (T/4128. szám); kapcsolódó módosító javaslatok megvitatása, első helyen kijelölt bizottságként</i>	40
<i>Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba-vételéről</i>	44
<i>a) A devizahitelek védelme érdekében szükséges egyes törvények módosításáról szóló törvényjavaslat (T/4090. szám)</i>	44
<i>Szavazás a tárgysorozatba-vételről</i>	46
<i>b) A büntető törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvénynek az élet és a tulajdon hatékonyabb védelme érdekében szükséges módosításáról szóló törvényjavaslat (T/4113. szám)</i>	46
<i>Szavazás a tárgysorozatba-vételről</i>	49
<i>A Nemzeti Községi Egyetemről, valamint a közigazgatási, rendészeti és katonai felsőoktatásról szóló törvényjavaslat (T/4122. szám); zárószavazás előkészítése</i>	50

<i>Az MSZP képviselőcsoportjának megkeresése a H/4306/4. számon iktatott nem önálló indítvány házszabályszerűsége tárgyában; állásfoglalás kialakítása a Házszabály 143. §-ának (3) bekezdése szerinti eljárásban</i>	52
<i>Az elnök előterjesztése</i>	52
<i>Hozzászólások</i>	53
<i>Szavazás ügyrendi indítványról az eseti jellegű állásfoglalás tárgyalásának elhalasztásáról</i>	54
<i>További észrevételek az általános érvényű állásfoglaláshoz</i>	54
<i>Szavazás az általános érvényű állásfoglalásról</i>	55

Napirendi javaslat

1. Az országgyűlési képviselők javadalmazási rendszerének tervezett átalakításáról szóló koncepció megvitatása
(Lázár János (Fidesz) frakcióvezető AIB/135/2011. számon iktatott kezdeményezése alapján)
2. A Fidesz–KDNP választójogi koncepciója
Meghívott előadó:
Lázár János, a Fidesz képviselőcsoportjának frakcióvezetője
3. Az uzsorával összefüggő egyes törvények módosításáról szóló törvényjavaslat (T/4128. szám)
(Kapcsolódó módosító javaslatok megvitatása)
(Első helyen kijelölt bizottságként)
4. Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba-vételéről:
  - a) A devizahitelek védelme érdekében szükséges egyes törvények módosításáról szóló törvényjavaslat (T/4090. szám)
(Dr. Lenhardt Balázs, Németh Zsolt és Z. Kárpát Dániel (Jobbik) képviselők önálló indítványa)
  - b) A büntető törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvénynek az élet és a tulajdon hatékonyabb védelme érdekében szükséges módosításáról szóló törvényjavaslat (T/4113. szám)
(Dr. Apáti István és Szilágyi György (Jobbik) képviselők önálló indítványa)
5. Az MSZP képviselőcsoportjának megkeresése a H/4306/4. számon iktatott nem önálló indítvány házszabályszerűsége tárgyában
(Állásfoglalás kialakítása a Házszabály 143. §-ának (3) bekezdése szerinti eljárásban)
6. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Dr. Salamon László** (KDNP), a bizottság elnöke, valamint
Dr. Gyüre Csaba (Jobbik), a bizottság alelnöke és
Dr. Cser-Palkovics András (Fidesz), a bizottság alelnöke

Dr. Bohács Zsolt (Fidesz)
Dr. Budai Gyula (Fidesz)
Dr. Gruber Attila (Fidesz)
Dr. Horváth Zsolt (Fidesz)
Kozma Péter (Fidesz)
Dr. Mátrai Márta (Fidesz)
Dr. Molnár Attila (Fidesz)
Dr. Papcsák Ferenc (Fidesz)
Dr. Szakács Imre (Fidesz)
Dr. Turi-Kovács Béla (Fidesz)
Dr. Varga István (Fidesz)
Dr. Vas Imre (Fidesz)
Dr. Vitányi István (Fidesz)
Dr. Zsiga Marcell (Fidesz)
Dr. Rubovszky György (KDNP)
Dr. Bárándy Gergely (MSZP)
Dr. Harangozó Tamás (MSZP)
Dr. Lamperth Mónika (MSZP)
Dr. Steiner Pál (MSZP)
Dr. Ipkovich György (MSZP)
Dr. Gaudi-Nagy Tamás (Jobbik)
Dr. Staudt Gábor (Jobbik)
Dr. Schiffer András (LMP)
Pösze Lajos (független)

Helyettesítési megbízást adott

Dr. Salamon László (KDNP) távolléte idejére dr. Rubovszky Györgynek (KDNP)
Dr. Cser-Palkovics András (Fidesz) távolléte idejére dr. Horváth Zsoltnak (Fidesz)
Dr. Bohács Zsolt (Fidesz) távolléte idejére dr. Vas Imrének (Fidesz)
Dr. Budai Gyula (Fidesz) távolléte idejére dr. Bohács Zsoltnak (Fidesz)
Dr. Molnár Attila (Fidesz) távolléte idejére dr. Vas Imrének (Fidesz)
Dr. Szakács Imre (Fidesz) távolléte idejére dr. Vitányi Istvánnak (Fidesz)
Dr. Turi-Kovács Béla (Fidesz) távolléte idejére dr. Papcsák Ferencnek (Fidesz)
Dr. Varga István (Fidesz) távolléte idejére dr. Cser-Palkovics Andrásnak (Fidesz), illetve Kozma Péternek (Fidesz)
Dr. Vitányi István (Fidesz) távolléte idejére dr. Gruber Attilának (Fidesz)

Dr. Rubovszky György (KDNP) távolléte idejére dr. Salamon Lászlónak (KDNP)

Dr. Bárándy Gergely (MSZP) távolléte idejére dr. Harangozó Tamásnak (MSZP)

Dr. Ipkovich György (MSZP) távolléte idejére dr. Lamperth Mónikának (MSZP)

Dr. Gaudi-Nagy Tamás (Jobbik) távolléte idejére dr. Gyüre Csabának (Jobbik)

Meghívottak részéről

Hozzászólók

Dr. Répássy Róbert államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium)
Lázár János (Fidesz)

Dr. Apáti István (Jobbik)

Dr. Kiss Sándor (Jobbik)

Dr. Lenhardt Balázs (Jobbik)

Szilágyi György (Jobbik)

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 00 perc)

Elnöki bevezető, a napirend elfogadása

DR. SALAMON LÁSZLÓ (KDNP), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Tisztelettel üdvözlöm a bizottság tagjait. Az alkotmányügyi bizottság ülését megnyitom. Rögzítjük a helyettesítéseket: Bohács Zsolt képviselő urat Vas Imre, Ipkovich György képviselő urat Lamperth Mónika, Vitányi István képviselő urat Szakács Imre helyettesíti a jelenlegi állás szerint.

Először a napirend megállapítására kerül sor. Napirendi javaslatomat írásban megküldtük képviselőtársaimnak. Ehhez Lamperth Mónika módosító javaslatot nyújtott be; ez is rendelkezésre áll, ezt is megküldtük.

A Hárszabály értelmében először a módosító javaslatról szavazunk. Kérdezem, ki támogatja Lamperth Mónika módosító javaslatát. Az igenlő szavazatok számolom. (Szavazás.) 5 igen. Ellene? (Szavazás.) 16 nem. Tartózkodás? (Szavazás.) 3 tartózkodás mellett a bizottság nem támogatta a napirend módosítását.

Az eredeti napirendi javaslatomat teszem fel szavazásra. Ki támogatja? Az igenlő szavazatok számolom. (Szavazás.) 19 igen. Ellene? (Szavazás.) 5 nem. Megállapítom, hogy a bizottság a napirendi javaslatot elfogadta.

Az országgyűlési képviselők javadalmazási rendszerének tervezett átalakításáról szóló koncepció megvitatása (Lázár János (Fidesz) frakcióvezető AIB/135/2011. számon iktatott kezdeményezése alapján)

1. napirendi pontunk: az országgyűlési képviselők javadalmazási rendszerének tervezett átalakításáról szóló koncepció megvitatása; Lázár János, a Fidesz–Magyar Polgári Szövetség képviselőcsoportja vezetőjének AIB/135/2011. számon iktatott kezdeményezése alapján.

Köszöntöm frakcióvezető urat, és egyben megadom a szót javaslatának ismertetésére.

Lázár János előterjesztése

LÁZÁR JÁNOS (Fidesz): Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Köszönöm a lehetőséget, hogy az elképzelésemet ismertethetem az alkotmányügyi bizottsággal. Egyúttal azt javaslom, hogy amennyiben az elképzelésből valóság kovácsolható, akkor szeretném segítségül hívni az alkotmányügyi bizottságot, hogy ennek majd esetleges előterjesztője is legyen.

Szeretném azzal kezdeni röviden, hogy az előterjesztéshez szeretnék egy néhány mondatos indoklást fűzni az alábbiak szerint.

Mint önök pontosan tudják, 1990 óta hasonló rendszerben mozog az országgyűlési képviselők javadalmazása. Nézetem szerint ez a rendszer a kezdetektől fogva meglehetősen álszent, visszaélésekre alkalmas rendszer volt, és abból indult ki, hogy a parlamenti képviselők állása egy mellékállás, és a jövedelmi viszonyokban nem teremtett világos rendet. Hiányzik az áttekinthetőség, az elszámoltathatóság és a pénzek fölhasználásának nyomonkövethetősége. Természetesen fölmerül az is, hogy egy parlamenti képviselő számára az egzisztenciális függetlenséget is garantálnia kellene az Országgyűlésnek. S természetesen pontosan tudom azt, hogy ez a kérdés rendkívül érzékeny egy olyan társadalomban, ahol a szociális helyzet jó néhány család szempontjából aggasztó és válságos. Mégis azt gondolom, hogy az ország átalakítása kapcsán ennek a kérdésnek a tisztázása sem várthat magára; nem várható el, hogy az országban átlátható helyzet alakuljon ki és jogkövető magatartása legyen a választópolgároknak, ha legfölül ilyen kérdésekben nincs rend, nem átlátható és nem transzparens az országgyűlési képviselők vagy akár a kormánytagok javadalmazása.

Alapvetően abból indultam ki, hogy az elmúlt egy esztendőben és a korábbi időszakban is minden egyes parlamenti ciklusban, függetlenül attól, hogy kié volt a többség és ki volt kisebbségben, mindig voltak visszaélések. Vannak volt parlamenti képviselők, akikkel szemben büntetőeljárás is indult a parlamenti képviselői mandátumuk befejezése után, a parlamenti ciklust követően; többeket közülük el is ítélték egyébként visszaélések miatt. És szeretném arra fölhívni a figyelmet, hogy azt gondolom, közös érdek, hogy ennek véget vessünk.

A legfontosabb kérdés az, ami miatt ezt a javaslatot tettem, és az egész javaslat bizonyos értelemben rugalmas, egy alapkérdéshez ragaszkodnék: a parlamenti képviselőre pénzügyi elszámolás ne legyen bízva. Ez a legfontosabb. Az a kiindulópont, hogy a parlamenti képviselőnek legyen egy világos tiszteletdíja, egy világos jövedelme, amire én úgy tettem javaslatot, hogy a mostani 231 900 forintos díjjal szemben a mindenkori helyettes államtitkári fizetésnek megfelelő javadalmazása legyen az országgyűlési képviselőknek. Önök tudják, hogy ez a legmagasabb köztisztviselői tisztség ma a magyar államigazgatás rendszerében. Én úgy gondolom, egy parlamenti képviselőnek legalább akkora a felelőssége az ország ügyeinek vitelében, mint egy helyettes államtitkárnak. Ez jelen pillanatban 750 ezer forint, bár a magyar rendszerre jellemző, hogy ez időnként minisztériumonként és helyettes államtitkáronként változik. Én azt gondolom, a helyettes államtitkári javadalmazás az, amely megfelelő körülményeket tud teremteni egy parlamenti képviselő számára. Ez a bruttó 750 ezer forint nyilvánvalóan könnyen kiszámolható, hogy milyen nettó összeg: tudomásom szerint ez jelen pillanatban nettó 470-500 ezer forint között mozog a jelenlegi adószabályok szerint. Ezt meghaladóan minden pótdíj, minden kiegészítő juttatás, minden, a jelen pillanatban a képviselőkre bízott elszámolás lehetőségét szeretnénk, ha az Országgyűlés megfontolná, hogy ezt szüntessük meg, és teljesen világos és átlátható rendszer legyen a következők szerint.

Én úgy gondolom, minden parlamenti képviselőnek részt kell vennie az Országgyűlés munkájában. Az Országgyűlés a maga munkáját bizottságokba szervezi. Tehát nem javaslom azt, hogy a továbbiakban a bizottsági munkáért bármiféle pótdíj vagy elismerés járjon, hiszen az országgyűlési képviselő a kötelezettségének tesz eleget, amikor az Országgyűlés bizottságának munkájában részt vesz. Fontosnak tartom azt is, hogy a jelenlegi díjazási rendszer, amely áll a tiszteletdíjből, ami helyett lenne a helyettes államtitkári fizetés, áll a választókerületi pótlékból, áll a lakhatási támogatásból, egy más szisztémában épülne föl. A tiszteletdíj helyett a fizetésről már beszéltem; beszéltem arról, hogy ez a kérdés hogyan rendezhető.

Hogyan rendezhető az, hogy az országgyűlési képviselő a munkájával kapcsolatos költségek megtérítésére igényt tartson, és milyen munkafeltételeket és munkaeszközöket kell biztosítani egy parlamenti képviselőnek 2011-12-ben? Ez a következő kérdés. Ha van egy parlamenti képviselőnek egy bruttó 750 ezer forintos fizetése, ezen kívül a munkájához milyen eszközök járnak?

Az egyik koncepcionális elem, amit megfontolásra javasolok a tisztelt Országgyűlésnek, jó néhány frakció részéről a parlament alakulásakor már fölmerült: a képviselői munka erősítése, szakmai színvonalának erősítése, a háttér megteremtése. Ma az Országgyűlés Hivatala egy munkatársat biztosít minden parlamenti képviselő számára; ezt önök pontosan tudják. A többi munkatárs, akik foglalkoztatásra kerülnek, az országgyűlési képviselőcsoporthoz tartoznak. Én azt gondolom, minden képviselő számára biztosítani kell egy politikai munkatársat és biztosítani kell két ügykezelő munkatársat, akik közül egyiket az Országgyűlés Hivatala biztosítaná, a másikat pedig az országgyűlési képviselő elhelyezésére kötelezett önkormányzat vagy az Országgyűlés Hivatala biztosítaná. Ez egy új koncepcionális elem, a munkatársakon túl az elhelyezés kérdése és a munkafeltételek infrastrukturális megteremtése. Arra gondolok, hogy akit egyéni parlamenti képviselőként választottak meg

2010-ben vagy fognak a jövőben megválasztani, illetve különböző listákon szerzett parlamenti mandátumot, az legyen arra jogosult, hogy helyben megfelelő munkaeszközök álljanak rendelkezésre, mint ahogy most az Országgyűlés ezt biztosítja. Ma az Országgyűlés a képviselők számára, úgy gondolom, a parlamentben megfelelő munkaeszközöket biztosít; szerintem kevés kollégát, akivel tud dolgozni, de megfelelő munkaeszközöket, irodát, telekommunikációs eszközöket. Azonban ez egyéni képviselők esetében helyben vagy listás képviselők esetében ott, ahol a munkájukat elvégzik, nem kellőképpen biztosított. Én azt javaslom az Országgyűlésnek, hogy a fizetésen fölül, a munkatársak biztosításán fölül az az önkormányzat, amelynek a közigazgatási területén megválasztják a parlamenti képviselőt és a választókerület központi önkormányzata, az elhelyezési kötelezettséget kapjon; tehát magyarul a választókerület központi önkormányzata köteles legyen elhelyezni a parlamenti képviselőt. Ez ma hagyomány alapján megy; kulturáltabb, intelligensebb polgármesterek adnak erre lehetőséget; kevésbé kulturált és kevésbé intelligens polgármesterek azzal szórakoznak, hogy a politika másik oldalán lévő parlamenti képviselőt hogyan szorítsák ki a városházáról. Én úgy gondolom, az egy tisztességes és normális dolog, hogyha kötelezővé tesszük az önkormányzatok számára, még egyszer mondom: annak az önkormányzatnak kötelessége az egyéniben megválasztott képviselőt elhelyezni, amelyik a választókerület központi önkormányzata. Méltó elhelyezést kell biztosítani, lehetőség szerint nem az alagsorban, nem a pincében kell eldugni az éppen ellenzéki parlamenti képviselőt, mármint a város polgármesterével szemben, hanem olyan ügyfélteret és olyan lehetőséget kell biztosítani számára (*Közbeszólások az MSZP-s képviselők részéről.*) – csak gyakorlati példákból indulok ki, képviselőtársaim –, olyan lehetőséget kell biztosítani a parlamenti képviselő számára, ahol a választópolgárokkal való találkozás lehetősége adott. Ehhez, úgy gondolom, az irodán kívül a megfelelő telekommunikációs eszközöket a javaslat felsorolja, tehát: telefon, szélessávú internet, fax, fénymásoló, televízió, és minden eszköz álljon rendelkezésre. Biztosítani kell egy ügykezelőt az önkormányzatnak, aki fölött egyébként a munkáltatói jogokat a parlamenti képviselőnek kell gyakorolni. És az iroda fönntartásának az összes költségét a települési önkormányzatnak kell viselni. Akit megyei listán választottak meg, ott a megyei önkormányzatnak kell elhelyeznie; akit fővárosi területi listán választottak meg, ott a Fővárosi Önkormányzatnak; akit országos listán választottak meg, ott az Országgyűlés Hivatalának kell az elhelyezést és ugyanezeket a technikai eszközöket biztosítani.

A következő kérdés a közlekedés kérdése, a választókerületből vagy a lakóhelyről való eljutás és visszajutás kérdése, ami sok félreértésre és visszaélésre adhatott okot. Először is összeférhetlenségi szabályokat szeretnék a figyelmükbe ajánlani és megfontolásra javasolni. Ma jó néhány olyan képviselőtársunk van és volt az előző ciklusban is, akik önkormányzati mandátumot viselnek, és az önkormányzati mandátumhoz gépjárműhasználat is párosul, vagy állami hivatalt viselnek, mondjuk, állami vagy önkormányzati tulajdonban lévő intézménynek az intézményvezetői – kórházigazgató –, és ehhez a stallumhoz, ehhez a hivatalhoz, ehhez a közszolgálati jogviszonyhoz költségtérítésként személyes gépkocsiasználat vagy hivatali gépkocsiasználat is jár. Aki ezt igénybe veszi, tehát akinek a polgármesteri hivatal szolgálati gépjárművet biztosít, az az önkormányzat mellett a parlamenttől nem tarthat igényt arra a javaslatom szerint, hogy a parlament is hozzájáruljon a közlekedési költségeinek megtérítéséhez. Tehát ebben volna egy rendteremtés, mert ma ellentmondásos a helyzet.

A következő tétel, hogy ha összeférhetlenségi szabályok vannak e tekintetben, akkor mire tarthat igényt a parlamenti képviselő. Szeretném megszüntetni azt az elszámolási rendszert, amely a parlamenti képviselők saját maguk belátására vagy föllépésére bízta az elszámolás lehetőségét. Azt javaslom az Országgyűlésnek, hogy hirdessen közbeszerzési tendert, válasszon ki egy olyan üzemanyag-szállító céget, egy olyan üzemanyag-kereskedő céget, amelyik a parlamenti képviselők számára névre szóló, rendszámra szóló üzemanyagkártyát biztosítana, vagy a parlament tegye azt lehetővé, hogy akik

tömegközlekedési eszközt kívánnak igénybe venni, azok számára tömegközlekedési bérlet vagy tömegközlekedési eszköz támogatására alkalmas lehetőség legyen. Tehát tömegközlekedés vagy gépkocsihasználat; gépkocsihasználat esetén tételes, rendszám szerinti, név szerinti, követhető, az Országgyűlés Hivatala által bonyolított elszámolás melletti üzemanyagkártya, vagy pedig tömegközlekedési lehetőség, praktikus bérlet álljon rendelkezésre a parlamenti képviselők számára. És az összvonalas bérletet egyébként korlátlanul gondolom biztosítani, preferálva azt, hogy a képviselők inkább ezzel járjanak, mint személygépkocsival.

A személygépkocsi-használat esetén a NAV-nak, a Nemzeti Adóhivatalnak van egy nagyon jól működő rendszere. Saját tulajdonú gépjármű hivatali célú használata ennek a hivatalos elnevezése. Ezt pontosan leírtam az előterjesztésben, hogy mire gondolok. A NAV által meghatározott koordinátákban alkalom nyílna az elszámolásra. A NAV rendszere meghatározza, hogy bizonyos teljesítményű gépkocsik esetén milyen elszámolási lehetőség van, ehhez mi üzemanyagkártyát adunk, és a parlamentnek a kilométert kellene meghatározni. Nyilvánvaló, hogy a választókerület székhelye, illetve a parlamenti képviselő lakóhelye közötti kilométert kellene az üzemanyag-felhasználással képletbe foglalva fölszorozni, és ennek az elszámolására volna lehetőség az üzemanyagkártyával. Én azt javaslom, hogy alaphelyzetben minden parlamenti képviselő havi 2000 kilométerhez kapjon üzemanyagkártyát; praktikus az úgy működik, hogy az általa birtokolt gépjármű teljesítményéhez igazodik a NAV elszámolási rendszere. Aki pedig 300 kilométeren túl lakik, az 5000 kilométerre kapjon elszámolási lehetőséget havonta; tehát 2000 és 5000 kilométer között mozog az az elszámolási lehetőség, amelyet az előterjesztésben javaslok. Ez természetesen rugalmas, ez nagy vitát válthat ki, hiszen én nem tudom megítélni azt, hogy egy-egy parlamenti képviselő mennyit mozog egy hónapban, illetve parlamenti képviselőként önök tudják, hogy aránytalan választókerületek vannak: van, ahol száz falu is van, és van, ahol csak három kistelepülés egzisztál. Ebben tehát nagyon nehéz rendet vágni. Van, aki számára ez kedvező, van, aki számára nem föltétlenül kedvező javaslat. *(Közbeszólások, zaj.)*

Azt gondolom, a legfontosabb a tételes elszámolás biztosítása...

ELNÖK: Bocsánat, frakcióvezető úr. Megkérem a bizottság tagjait, hogy kicsit csökkentsék az alapzajt.

Tessék parancsolni!

LÁZÁR JÁNOS (Fidesz): Köszönöm. A tételes elszámolás megteremtése a legfontosabb, hogy ez követhető, átlátható és világos legyen mindenki számára. Az üzemanyagkártyának a fölhasználása, elszámolási rendje teljesen átlátható, követhető, és az Országgyűlés Hivatala által meggyőződésem szerint bonyolítható.

Ma a parlamenti képviselők lakhatási támogatásra tarthatnak igényt, ami általánnyal jelleggel működik. Ez 2003 óta van így, korábban tételes elszámolású volt a lakhatási támogatás. Én azt javaslom, hogy olyan parlamenti képviselő kapjon a lakhatásához bármiféle segítséget, akinek nincs saját tulajdonú lakócéllú ingatlana, és a vele közös háztartásban élőknek sincs lakócéllú ingatlana Budapest területén; ezen kívül nem viselnek állami tisztséget vagy nem viselnek önkormányzati tisztséget, ami alapján esetleg kapnának ilyen szolgálati lakást. Tehát itt is erősíteni kell az összeférhetetlenségi szabályokat az én megítélésem szerint. Ma a szabály rugalmas, ezt szigorítani kell. Tehát akinek a hozzátartozója Budapesten lakócéllú ingatlannal rendelkezik, az maga a parlamenttől ilyen segítségre igényt ne tarthasson.

Az elszámolás rendje teljesen megváltozna. Én nem javaslom azt, hogy lakhatási támogatást kapjanak a parlamenti képviselők. Azt sem javaslom, hogy számlákkal rohangáljanak a parlamenti képviselők. Ebből a számlázási rendszerből, ami 2002-ig volt, büntetőügyek lettek, az általánnyból pedig később félreértések születtek – ha szabad így

fogalmaznom. Ezért én azt javaslom, hogy az Országgyűlés a háború előtti gyakorlatnak megfelelően természetben biztosítsa a parlamenti képviselők szükségszerű lakhatási támogatását. Házelnök úrral konzultálva megfontolandónak tartom, hogy hosszú távon, az ország és a parlament anyagi teherbírásának függvényében lakásokkal rendelkezzen az Országgyűlés. Jelen pillanatban járható útnak tekintem, hogy lakásokat béreljen az Országgyűlés, vagy pedig közbeszerzési eljáráson kiválasztott szállodák számláját elfogadja egy-egy szállás után, illetve nem elfogadja, hanem maga az Országgyűlés Hivatala bonyolítsa. Az egész rendszernek az a lényege, hogy a parlamenti képviselő számlával, elszámolással, pénzzel ilyen értelemben ne foglalkozzon; mindent az Országgyűlés Hivatala bonyolítsa, és minden követhető és átlátható legyen.

A következő kérdés, amiről szeretnék még beszélni: említettem, hogy az Országgyűlés Hivatala az én véleményem szerint megfelelően biztosítja a parlamenti képviselők jelenlegi elhelyezését. Azon érdemes persze gondolkodni, hogy a frakciók részére rendelkezésre álló technikai eszközök, illetve munkatársak megfelelőek-e; én ezt egy következő lépésnek tekintem, és nem zárkózom el ettől. Tavaly ötpárti konszenzus eredményeképpen a frakciók finanszírozási rendjében érdemi változás következett be, ami, azt gondolom, minden frakció számára a szakmai munkához nagyobb mozgásteret és lehetőséget biztosít. Ezt szerintem érdemes volna folytatni majd a következőkben.

Jelen pillanatba szabályozatlan, hogy kinek jár mobiltelefon-használat. Szeretném, ha ebben is teljes rend uralkodna. Bizottsági elnököknek alapvetően jár; vannak bizottsági elnökök, akik kapnak, és vannak bizottsági alelnökök, akik szintén kapnak. Vannak, akiknek a frakciója biztosítja a mobiltelefon-használatot; vannak, akik történelmi szerzett jogon kapnak mobiltelefon-használatot, nem egészen világos, hogy milyen keretek között, egy-egy frakcióból. Ezért én azt javaslom, hogy minden parlamenti képviselő számára biztosítani próbáljuk meg azt, hogy havonta a mindenkori minimálbér 30 százalékának megfelelő összegben telefonkártyára legyen jogosult. Nyilvánvaló, hogy a parlamentnek minden évben ki kell választani azt a szolgáltatót, amelyik a telekommunikációs szolgáltatást elvégzi, közbeszerzési eljárás keretében. Ettől a szolgáltatótól ez a többletszolgáltatás megvásárolható; ráadásul, ha a parlament ügyesen bonyolítsa, akkor a parlamenti képviselők egymás közötti telefonálása ezt követően jelentős költségcsökkentési lehetőségeket tartalmaz. Tehát még a mobiltelefon használatára is javaslatot szeretnék tenni.

Ezen kívül szeretném azt világozzá tenni a félreértések elkerülése végett, hogy az országgyűlési képviselők arra az egészségügyi szolgáltatásra jogosultak, ami után társadalombiztosítást fizetnek, magyarul az általános társadalombiztosítási szabályok szerint vehetnek igénybe egészségügyi szolgáltatást. Úgy gondolom, országgyűlési képviselők esetében nem indokolható az, hogyha netán többlet egészségügyi szolgáltatásokat vásárolna a munkáltató, munkaadó, illetve az Országgyűlés Hivatala. Ezt szükségtelennek gondolom, és nem javaslom.

Javaslom azonban azt, hogy a képviselők és az állami tisztséget viselők bérezési viszonyait rendezzük. Itt fölmerült egy szabályjavaslat. Továbbra is azt tartom, hogy a végrehajtó hatalmat a törvényhozó hatalomtól ilyen értelemben el kell választani, ezért megfontolandó, hogy azok a parlamenti képviselők, akik egyben állami tisztséget is viselnek, állami vezetők, azok milyen juttatásban részesülnek. Én azt gondolom, egy helyről kell hogy kapják a javadalmat és a juttatást, tisztázni kell, hogy honnan és milyen formában.

Azt remélem, hogy a javaslat lényegi elemeit sikerült ismertetnem. Szeretném a hatályosulás tekintetében is figyelmükbe ajánlani, hogy én azt javaslom, legkésőbb 2012 szeptemberében mindez kerüljön bevezetésre. 2014-ben, miután az Országgyűlés döntött arról, hogy 200 fős lesz a parlament, nyilvánvaló, hogy ezeken a szabályokon még korrigálni érdemes, hiszen nagyobb választókerületek lesznek, amelyek többletmunkát érhetnek majd jelenteni. Vannak olyan szabályok, amelyek kapcsán azt javaslom, hogy lehetőség szerint már

2012 elején próbáljunk bevezetni, így például a parlamenti képviselők elhelyezése a választókerületben, vagy bizonyos elszámolási kérdések, amelyek megvalósíthatók. De amennyiben az Országgyűlés megfontolja a javaslatot, és kellő átgondolás után elfogadja, akkor nyilvánvaló, hogy az országgyűlési képviselők működési feltételeinek biztosításához közbeszerzési eljárások kiírására és lefolytatására lesz majd szükség.

Azt szeretném kérni képviselőtársaimtól, hogy a pártpolitikai megfontolásokat félretéve, a javaslat szándékát értékelve és méltányolva, segítsenek abban, hogy ez az új szabály megszülethessen; átlátható és egyértelmű viszonyok legyenek a parlamenti képviselők javadalmazása, juttatása és ezen javadalmak elszámoltathatósága és áttekinthetősége vonatkozásában. Hogy mindenki világosan lássa, a nyilvánosság számára követhető legyen, a parlament honlapján minden parlamenti képviselő havi üzemanyag-felhasználása, havi mobiltelefon-használata, havi lakhatási támogatás igénybevétele legyen követhető és adott esetben számon kérhető. Ehhez kérem a támogatásukat, és azt javaslom, hogy az alkotmányügyi bizottság vállalja magára azt, hogy amennyiben napirendre fogja majd venni a tételes szabályozást és az ügyek megbeszélését, akkor tegyen javaslatot az Országgyűlés számára egy bizottsági önálló indítvány keretében.

Köszönöm szépen, elnök úr.

ELNÖK: Köszönöm. Tisztelt Bizottság! Rögzítjük, hogy Varga István képviselő urat Cser-Palkovics András helyettesíti.

Frakcióvezető úrnak most tartott előadásából, illetőleg a leveléből is kitűnően, és a napirendi pontot is így állapítottuk meg, ma döntésre a kérdésben biztosan nem jutunk. A frakcióvezető úr ismertetni kívánta ezt a koncepciót, és mint levelében is megfogalmazta, megismerni a képviselőcsoportok véleményét. Vannak most már szólásra jelentkezők, megadom a szót. Arra törekedjünk, hogy ha van már előzetes képviselőcsoporti vélemény, akkor az egy rendszerezett formában hangozzon el, de úgy gondolom, a vitának ma nem kell a végére érniük.

Mindezek előrebocsátása után Bárándy Gergelynek adom meg először a szót, jelentkezés sorrendjében.

Hozzászólások, észrevételek, reflexiók

DR. BÁRÁNDY GERGELY (MSZP): Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Tisztelt Frakcióvezető Úr! Alapvetően nem illegitim az a törekvés, hogy a képviselők javadalmazásáról szóló jogszabályokat átalakítsuk. Én azt gondolom, hogy ennek például helye lehet egy olyan folyamatban, amikor a választójogi rendszert szabályozzuk újra, esetleg ezzel kapcsolatban újraszabályoznánk a képviselők jogállására vonatkozó egyes szabályokat, így például a képviselők javadalmazásáról szóló szabályrendszert is.

Azonban amit ön a kísérelőlevelében előterjesztett, és egyébként most a felszólalásában is célként és okként megjelölt, én azt gondolom, az egy, hát, mondhatom azt, hogy hazug cél és hazug ok. Azt írja, és nagyjából ezt erősítette meg a mostani hozzászólásában is, hogy „az elmúlt évtizedekben a bonyolult és összetett, több pontján jelentősen változó javadalmazási rendszer gyakorlati alkalmazása során számos esetben derült fény országgyűlési képviselők sajnálatos visszaélésére, és ezért a közbizalom, valamint a polgárok demokráciába vetett hitének visszaállítása érdekében” kéri és javasolja képviselő úr, frakcióvezető úr, hogy módosítsunk a szabályozáson. A probléma csak abban áll, hogy ez nem egy általános jelenség, frakcióvezető úr, hanem az ön frakciójában egy általános jelenség. Ezzel azért érdemes lett volna kiegészíteni ezt a levelet. Hiszen, és visszakerestetem kollégáimmal azokat a sajtóhíreket, amelyek az elmúlt két év, három év botrányos eseményeit illetik ebben a témakörben, és olyan nevekkal találkoztunk a sajtóban, mint Zsiga Marcell, Papcsák Ferenc,

Hoffman Pál, Csöbör Katalin, Szabó Zsolt, Rónaszékiné Keresztes Monika – ezek a képviselő urak és asszonyok mind, egytől egyig a Fidesz képviselői voltak.

Én azt gondolom tehát, hogy ha a levél arról szólna, hogy mivel az önök frakciójában nagyon sok ilyen visszaélés történt az elmúlt időszakban, és ezt meg kívánják szüntetni, ezért javasolják ezt a módosítást, akkor sokkal közelebb járnánk az igazsághoz, frakcióvezető úr, mint hogyha általánosít, és minden képviselőnek a jó hírét ezzel a levéllel és ezzel a mostani előadásával rontja és rombolja. Azt sugallja ugyanis frakcióvezető úr, hogy úgy általában a képviselők tisztességtelenek, úgy általában a képviselők visszaélnek azokkal a lehetőségekkel, amelyeket a jogszabályok számukra megadnak. Én úgy hiszem, a közbizalmat leginkább úgy lehetne és lehetett volna helyreállítani, hogyha azokban a konkrét esetekben, amelyekben önök valóban és mindenki más is visszaélést tapasztalt, ezekben az esetekben, mondjuk, akár önök tesznek egy büntetőfeljelentést. Mert ugye az jó dolog és az helyes, hogy visszafizettetik ezekkel a képviselőkkel a felvett pénzt, csak hát tudja, frakcióvezető úr, ön is, hogy ha valaki, mondjuk, eltulajdonít egy boltból ezer forint értékű árut, akkor a büntetése nem az, hogy ezt vissza kell fizetni, hanem ennél jóval több. Tehát például az önök elszámoltatási kormánybiztosa léphetett volna ezekben az ügyekben; talán ez a közbizalmat sokkal inkább helyreállította volna, mint ha általánosan minden képviselőt becstelennek bélyegez ezzel az átirattal és ezzel a hozzáállásával. Én például sosem csaltam a közel hat év alatt, és sosem éltem vissza ezekkel a jogszabályokkal. És úgy hiszem, hogy általában a Fidesz-frakcióban, az MSZP-frakcióban, a Jobbikban, az LMP-ben, korábban más frakciókban szintén nem ez volt az általános, hogy bárki ezzel visszaélt volna.

Én úgy hiszem, nem lehet olyan szabályozást teremteni, amivel ne lehetne visszaélni. Tehát összefoglalóan: ha csak ez az indok és ez a cél, amit ön most itt megfogalmazott, hogy ez a legfőbb indok és legfőbb cél, akkor mindenki nézzen körül a saját frakciójának a háza táján, és tegyen ott rendet. Mármint azokban frakciókban, ahol ez egyáltalán problémaként felmerül.

Azt tehát én visszautasítom, hogy ön az összes képviselőt bélyegzi tisztességtelenséggel, és ezért javasolja a fennálló szabályozás módosítását. Azt azonban szintén hangsúlyozom, hogy mi nyitottak vagyunk egy átfogó módosításra, adott esetben a választójogi törvénnyel, a képviselők jogállásáról szóló törvénnyel összefüggésben, ha ezeket önök módosítani kívánják, s ennek részévé teszik a javadalmazásnak a változtatásait is, akkor nyitott kapukat fognak döngetni: mi partnerek leszünk ebben.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Szakács Imre képviselő úr következik.

DR. SZAKÁCS IMRE (Fidesz): Köszönöm a szót, elnök úr. Az elején szeretném leszögezni, hogy a Fidesz frakciója támogatja azt a kezdeményezést, amelyet Lázár János frakcióvezető úr egy koncepció formájában fogalmazott meg és tett le ide az alkotmányügyi bizottság, illetőleg a Ház asztalára.

Különösebb történelmi áttekintés nélkül azért egy-két fontosabb momentumra hadd hívjam föl képviselőtársaim figyelmét, amely az elmúlt húsz évben a képviselői tiszteletdíjjal és egyéb juttatásokkal kapcsolatban történt.

Az állampolgároknak jogosan él egy olyan képzet erről a juttatási rendszerről, hogy ez egy ilyen szabályozatlan, elmaszatolt, az országgyűlési képviselők javát szolgáló és egyébként időnként a saját döntésétől függően jelentős, több száz ezer forintos, összességében akár millió forintos juttatásokat jelent. Nyilván '90-ben, amikor a rendszerváltoztatás után a parlament megalkotta azt a szabályt, akkor egy más helyzet volt. De tegyük hozzá rögtön, hogy ennek a maszatolásnak a kezdete 1994-ben volt: az akkor kétharmaddal rendelkező MSZP–SZDSZ koalíciós többség úgy döntött rögtön az országgyűlési választások után, hogy

azt az összeférhetetlenségi szabályt, amely az országgyűlési képviselők és az önkormányzati tisztségviselők, tehát polgármesterek, közgyűlési elnökök között fennállt, azt eltörölte, azaz a '94-es önkormányzati választást követően már polgármesterek és önkormányzati tisztségviselők is tagjai lehettek a parlamentnek. De nem szabályozták azt a részét, hogy az önkormányzattól kapott juttatások, illetőleg a parlamenttől kapott juttatások milyen módon egészítik, zárják ki egymást. Tehát itt már elkezdődött egy dolog, valóban, ahogy Lázár János frakcióvezető úr mondta, az önkormányzati tulajdonban lévő gépkocsihasználatról a költségtérítésen át jelentős maszatolás történt. Aztán volt egy olyan része a dolognak, amikor ezt már az állampolgárok is megelégtették, és egy népszavazási aláírásgyűjtés keretében... *(Derültség az MSZP-s képviselők részéről.)* – hiába nevetnek szocialista képviselőtársaim, önök az elmúlt nyolc évben semmit nem tettek annak érdekében, hogy ezt a maszatolós, gányolós rendszert megváltoztassák. *(Dr. Bárándy Gergely: De nem is csaltunk!)* Göndör képviselőtársuknak ugyan volt egy kísérlete, de annak is csak az volt a célja, hogy a népszavazásnak a méregfogát úgymond kihúzza, azaz ne kelljen a parlamentnek ebben döntést hoznia. De továbbhaladva a gondolatmenetben, a rendszer ott egy picit javult, amikor a különböző juttatásokat is vagy számlával kellett az országgyűlési képviselőnek igazolnia, vagy pedig a 90 százalékos adózásba került, egy átalányadózási rendszerbe került be.

Összességében azt lehet mondani, hogy kiderült az elmúlt évek során, nem tolerálható ez a rendszer, az állampolgárok részéről nagyon sok kifogás érte ezt. S tegyük hozzá, az alkalom is most teremtődött erre meg. Egyrészt azt gondolom, hogy amikor a társadalomtól az ország helyzete okán – és itt megint csak el kell mondani, hogy ne felejtsük el: 2008-ban a Magyar Köztársaság, Magyarország a csőd szélén volt, ott tartottunk a Gyurcsány-kormányok és a Bajnai-kormány tevékenysége okán, hogy veszélybe kerültek azok a kifizetések, amelyeket az államnak kell biztosítani, nyugdíjaktól a közalkalmazottak béréig sorolhatnám hosszan; erre nem volt pénz, csak az IMF-segély lehívásával tudtuk ezt kezelni. Most az Orbán-kormány megpróbálja a szakadék széléről visszahúzni az ország gazdasági-pénzügyi szekerét, az állampolgároktól ezért nagyon sok áldozatot kívánunk, hiszen érezhető módon a központi kiadásokat csökkenteni kell, szűkíteni, ha szeretnénk visszafizetni az államadósságot. Emellett ez teljesen természetes, hogy tisztába kell tenni és rendezni kell az országgyűlési képviselők bérét is. Ez mindig is egy kényes téma volt, hiszen nem sok olyan eset van, amikor az adott testület határozhatja meg a saját jövedelmeit, erről általában valamilyen más testület vagy más személy dönt; úgyhogy ez mindig kényes téma volt.

Azt gondolom, az a javaslat, amelyet frakcióvezető úr letett az asztalra, alkalmas arra, hogy azok mentén az elvek mentén, amit meg is fogalmazott – én ezt most nem részletezném –, próbáljunk meg tiszta vizet önteni a pohárba, rendezni ezt a dolgot oly módon, ami az elvekben megjelent. Tehát az egyik oldalról a képviselői függetlenségnek és munkának a feltételeit teremtsük meg, a másik oldalon pedig azokat a kikapukat és egyéb, az állampolgárokat irritáló elemeket leválasztva pedig egy normális, egy európai színvonalú szabályozás legyen. Nem szabad elfelejteni, hogy ez egy többlépcsős sorozatnak az egyik lépése. A parlament már tavaly döntött arról, hogy a 386 fős parlament helyett a következő választásokon már maximum csak egy 200 fős parlament lehet; ez is jelentősen csökkenteni fogja tehát azokat a közkiadásokat, amelyekkel kapcsolatban nincs is más választásunk, mert csökkenteni kell. A napvilágot látott szabályozási javaslat, amely a választásra vonatkozik, szintén egy jóval olcsóbb, az állam szempontjából is olcsóbb választási eljárást fog szabályozni, és ehhez nyilván hozzátartozik egy olcsóbb parlament. Mert azt is ki kell hangsúlyozni, és ezért lesz ez egy kényes döntés, hogy a képviselők jó részének jövedelem-visszalépést jelent, ami a parlamenti jövedelmét illeti, de én azt gondolom, amikor azt látjuk, hogy családoknál, embereknél jövedelem-visszaesés van, a parlamenti képviselőnek is ezt meg kell tennie.

Elnök úr, összefoglalva: a Fidesz-frakció javasolja az alkotmányügyi bizottságnak, hogy a mellékelt koncepció alapján a bizottság alakítsa ki a véleményét, és ezt majd a Ház asztalára is tegye le. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Rubovszky György képviselő úré a szó.

DR. RUBOVSZKY GYÖRGY (KDNP): Köszönöm szépen. Én nem kívánok a politikai vitában részt venni, maradnék csak a koncepciónál, és még a kísérőlevél ügyébe se mennék bele. Annyit azért szeretnék elmondani, hogy az elmúlt tizenhét esztendőben minden évben legalább öt vagy tíz kísérletet tettünk ennek a kérdésnek a tisztázása és rendbehozatala érdekében. Nem keresek ebben semmilyen felelőst, hibást, vagy hogy kinek hogyan kellett volna megoldani.

Én a jelenlegi koncepciót minden tekintetben támogatom, és a képviselőcsoportomnak is támogatásra fogom ajánlani. Egyetlen kérdésem és egyetlen fenntartásom van az egészszel kapcsolatban: ez a 3. pontja a koncepciónak. Nem tartom szerencsésnek azt a helyzetet, hogy legyen egy rendezetlen dolog. Onnan szeretném kezdeni az egészet, hogy a sajtó, akármit csinálunk, ha kimondjuk, hogy a képviselők egy fillér tiszteletdíjat nem kapnak, abból is három hónapig fog menni a sajtócirkusz, hogy ezeknek még így is megéri, hogy ott legyenek, vagy különböző ötleteket fognak kitalálni. Én nem szeretném, ha nyitott kérdés maradna, mert végre egy olyan megoldás ez a koncepció, amely talán pontot tehetne ennek a végére, és egy háromhetes sajtócirkusz után megnyugodnának a kedélyek. És akkor még mindig nyitott kérdés az, hogy a frakciók a saját tisztségviselőiket hogyan becsülik meg, hányat fizetnek, meg mit tudom én.

Én azt javasolnám és azt szeretném kérni, hogy ha lehet, akkor egyrészt kapjunk indokot, miért nyitná ki ezt a kérdést a koncepció, nem tudom; ez ma pontosan szabályozva van. Én azt szeretném, ha ez a jövőre vonatkozóan is szabályozva lenne, és akkor talán el tudnánk a képviselőkről a figyelmet vinni, és nem az lenne megint, hogy a képviselők már megint azzal foglalkoznak, hogy mi a saját tiszteletdíjuk.

Először is tehát azt szeretném megkérdezni, hogy ezt a jogszabályi rendelkezést, ami megvan, hogy a frakciók létszámarányától függően biztosítja az Országgyűlés a frakcióvezető-helyetteseket és a frakcióvezetőket, és pontosan meghatározza ezeknek a tiszteletdíját, ezt miért kell a központi jogalkotásból kivonni, és miért kell a frakciókra bízni. Ebből szerintem csak állandó vita és sajtócirkusz lesz.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Turi-Kovács Béla!

DR. TURI-KOVÁCS BÉLA (Fidesz): Köszönöm szépen. Politikai jellegű vagy annak szánt vitában én sem kívánok részt venni. Inkább azt szeretném leszögezni, hogy az sajnálatos, hogy az elmúlt években egyfolytában maguk a képviselők adtak arra lehetőséget, hogy álságos viták alakuljanak ki valami olyasmin, ami egyébként meggyőződésem szerint magának a demokráciának az alapjait érinti. Hát parlament nélkül nincs parlamentarizmus, képviselő nélkül nincs parlament, és ha a képviselő a gazdasági élettől nem független, akkor meggyőződésem szerint nincs olyan parlament, amelyik valóban tiszta és világos törvényeket tud hozni. Következésképpen én azt gondolom, hogy ezen a politikai vitán úgy kell túllépni, hogy annak a feltételét kell megteremteni, hogy azok a képviselők, akik majd, különösen a 200 fős parlamentben ellátják ezt a feladatot, teljes biztonsággal tudják, hogy ők mint képviselők azért vannak itt, hogy a feladatukat teljeskörűen és mindenre kiterjedően el tudják látni. Ezért én azt gondolom, hogy maga az előterjesztés föltétlenül szükséges. Ez az első tétel.

A második az, hogy magam sem szeretném, ha különböző halasztások történnének. Jószerével azt sem, hogyha az egységes időponttól eltérő módon történnek bevezetések, mert ezek bizony súlyos vitákra, sőt azt kell mondanom, az egyes képviselők közötti különbségekhez is elvezetnek. Meggyőződésem ugyanis, hogy ha most nem szabályozzuk ezt az ügyet, akkor ez ugyanoda fog visszacsúszni, ahova ez '94, sőt '90 óta egyfolytában történik, azaz hogy kezdeményezések vannak, ezek elhalnak, nem fognak megvalósulni.

Konkrétan: hiányolom, meg kell mondanom, a javaslatból azt, ami a bizottsági helyek és a bizottsági vezetők tekintetében kiküszöbölhet egy olyanfajta helyzetet, ami egy 200 fős parlament esetében meggyőződésem szerint különösen nagyon nehézé teszi a működést. Mire gondolok? Nyilvánvaló, hogy a bizottságok száma korlátozott és adott. A győztes párt, amelyik a legnagyobb frakciót adja, a legtöbb bizottságot vezeti, ő adja ezeknek a bizottsági elnökeit. Ezzel szemben az ellenzéki pártok azokat az alelnököket adják ezekben a bizottságokban, akiknek a feladata jószerével teljes mértékben hasonló az ellenzéki párt részéről, mint amilyen szerepet be kell töltsön egyébként a bizottsági elnök; de ez fordítva is igaz: azokban a bizottságokban ez pontosan így van, ahol egyébként ellenzéki képviselő látja el ezt a tisztséget, az alelnököknek pedig képviselnie kell azt az álláspontot és ellátni azt a feladatot, amelyet egyébként a bizottsági elnök lát el. Meggyőződésem szerint tehát ezen itt érdemes gondolkodni és változtatni, ellenkező esetben nagyon nehéz lesz az alkalmas embereket pont azokra a tisztségekre megtalálni, amelyek egyébként teljes embert igényelnek. Ez lenne az egyik javaslatom.

A másikat, amit én fontosnak gondolok, már érintettem. Próbáljuk meg olyan egységes javaslatként – a módosításokon felül – kezelni azt, ami itt van előttünk, ami egy általunk közösen elfogadott időpontban teljes egészében hatályba lép. Még egyszer hangsúlyozom, ha megpróbáljuk a módosításokat a 200 fős parlamentre áthárítani, akkor azok a módosítások soha nem fognak megszületni.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Staudt Gábor képviselő úré a szó.

DR. STAUDT GÁBOR (Jobbik): Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Ma arról szeretnék beszélni, nem politikai vitákat folytatva, de itt elhangzott Lázár képviselőtársam részéről, hogy a bizottsági munkát nem lehet pluszjuttatásként felfogni. Ez igaz is, és ezt én is így gondolom, hogy a parlamenti képviselőnek dolga és feladata és kötelessége, hogy részt vegyen a bizottsági üléseken. Viszont én megfordítanám a dolgot: aki ezt nem teszi, és nem kellő számban jelenik meg, ott viszont elvonást és csökkentést alkalmazunk, lévén, hogy itt főleg az álláshalmozó politikusok kapcsán látunk olyan példákat, hogy valaki egyáltalán nem, vagy évente egy-két bizottsági ülésen vesz részt, és szerintem ez elfogadhatatlan, hogy ő is ugyanazt a javadalmazást élvezze, legyen az akármennyi, egy forint vagy annál több, mint az, aki rendszeren bejár, és a dolgát teszi.

Úgyhogy ezt én feltétlenül szem előtt tartanám, a továbbiakat pedig majd Gaudi képviselőtársam elmondja. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Papcsák Ferenc képviselő úr a sorrendben következő, és majd utána lesz erre lehetőség.

DR. PAPCSÁK FERENC (Fidesz): Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Bizottság! Tisztelt Előterjesztő! Én annak örülök egyébként ennek a javaslatnak a kapcsán, hogy technikai kérdéssé degradálja lényegében a képviselői tiszteletdíjnak a kérdését, illetőleg a hozzákapcsolódó javadalmazást és a munkafeltételek biztosítását, mert eddig a képviselőknek maguknak kellett ezt megoldani. Amikor én baktalórántházi képviselő voltam, az akkori

szocialista városvezetés lényegében egy pincébe irányította az országgyűlési képviselőt, ott biztosított neki szobát. Én tehát úgy ítélem meg, hogy ez egy fontos javaslat, és a hivatalok dolgává teszi lényegében azt, hogy mi jár is mi nem, és nem kell a képviselőknek mindenféle, mondjuk úgy, gondolkodást belevinni, hogy hogyan és miként biztosíthatja a képviselői munkájához a szükséges feltételeket.

Ha csak a lakhatási támogatást nézzük, és szigorúan vesszük, volt olyan képviselője az Országgyűlésnek az elmúlt években, hogy budapesti lakása is volt és békéscsabai lakása is volt, viszont a választókerületének a központja egy másik városban volt, és járt neki a lakhatási támogatás. De ha az én helyzetemet nézzük, és ha szigorúan vesszük ezeket a szabályokat, én zuglói képviselőként a szomszéd választókerületben élek, nekem is járna, és nem veszem igénybe a lakhatási támogatást, mivel Budapesten van a lakásom. Van Zuglónak egy másik választókerülete, két utcával arrébb lakik egyébként a választókerületétől Zuglóban ez a képviselő, ő is igénybe vehetné, ha szigorúan vesszük a szabályokat. És ha az Országgyűlés Hivatala szigorúan venné azokat a szabályokat, amelyeket neki alkalmazni kell, akkor neki át kellene utalnia minden hónapban a lakhatási támogatást.

Én tehát nagyon üdvözlöm ezt a javaslatot, és mindenképpen támogatni fogom.

A másik oldalról pedig sajnálom, hogy a szocialisták nem tudnak kibújni a bőrükből, és nem tudnak megváltozni, de én azért esélyt adnék Bárándy Gergelynek, hogy vonja vissza azt a kijelentést, amit a személyemmel összefüggésben tett, hogy lehetőséget adjak neki, hogy reparáljon. *(Dr. Bárándy Gergely: Ez a tény!)* Mert ha nem, akkor kénytelen lesz jogi eljárások elé nézni.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Tisztelt Képviselőtársaim! Van még jócskán hozzászóló, de én még egyszer szeretnék arra figyelmeztetni, mármint tájékoztatásképpen felhívni a képviselőtársaim figyelmét, hogy a vitát ma nem záránk le, hiszen a frakcióvezető úr javaslata olyan javaslat, amely, ha a parlament döntésre jut, egy év múlva lépne hatályba. S nyilvánvalóan a bizottság munkája előkészítésre is szorul.

Én úgy érzékelttem – minden frakció eddig egyszer már megszólalt –, hogy egy frakció sem ellenezte azt, hogy ezzel a kérdéssel foglalkozzunk, mindegyik frakció kinyilvánította erre a készségét. Én a továbbiakban is megadom a szót minden képviselőtársamnak, de úgy gondolom, nagyon messzire nem fogunk tudni jutni. Tehát fölvetem annak a lehetőségét, hogy aki úgy gondolja, hogy később is érvényesíteni tudja, netán egy albizottságban a véleményét és elképzeléseit, fontolja meg, hogy visszalép a felszólalástól.

Közben frakcióvezető úr is szót kért; nyilván reagálni akar a most elhangzottakra. Megadom a szót, utána pedig folytatjuk a további felszólalásokkal. Tessék, frakcióvezető úr!

LÁZÁR JÁNOS (Fidesz): Köszönöm szépen. Tekintettel arra, hogy konkrét kérdések és észrevételek voltak, ezekre most szeretnék reagálni. Lesz, amit írásban fogok megküldeni a bizottságnak, miután olyan kérdéseket érintettek képviselőtársaim, amelyek további magyarázatot, illetőleg kidolgozást igényelnek.

Ami Bárándy képviselőtársam fölvetését illeti, méltatlannak gondolom azt a stílust és vitamódszert, amivel nyitotta a hozzászólását. Már csak azért is, mert ha alapos és akkurátus jogász lenne, akkor megtenné azt is, hogy az elmúlt húsz évből kigyűjti az összes ügyet, képviselőtársam, és akkor elég érdekes mérleget lehetne vonni. Vagy legalább egy rövid megállás erejéig megmagyarázná, hogy 2003-ban a lakhatási támogatás tételes elszámolását miért kellett a szocialista többségnek megszüntetnie, miért kellett erre javaslatot tenni. De ha nem érzi, hogy ez a kérdés szabályozásra és újragondolásra szorul, akkor a kérdés legnagyobb parlamenti specialistájához küldeném, Göndör Istvánhoz, akinek képviselői életműve egy jelentős szeletét tölti ki a képviselői javadalmak újraszabályozásának a kérdése, és akinek a

szöveges indoklásait és parlamenti felszólalásait – e tárgykörben kötetnyi anyagról van szó – magam is átrágtam, és sok esetben az ő indokolásából is merítettem, tehát időnként Göndör Istvánnal vitatkozik képviselőtársam, amikor álláspontom helyességét vonja kétségbe. Ajánlom tehát a szocialistáknak, hogy Göndör Istvánhoz forduljanak, ha meg akarják tudni, miért van szükség újraszabályozásra a képviselői javadalmakat illetően.

Az a technikai javaslat, hogy ez együtt kerüljön tárgyalásra az országgyűlési képviselők jogállásáról szóló törvénymódosítással, ez egy megfontolásra érdemes javaslat. Én azt mondanám a bizottságnak és azt kérem megfontolni, hogy erre tegyünk pontot, mert nem bonyolult kérdésekről van szó. Vannak nyilván olyan észrevételek, amelyek szerintem beépítésre alkalmasak, és jönni fog a Ház elé a tudomásom szerint rövid időn belül törvényjavaslat az országgyűlési képviselők jogállásával és az Országgyűlés működésével kapcsolatban, ez annak része lehet. De ez nem azt jelenti, hogy a bizottság ezt a konkrét javaslatot ne tárgyalhatná le, ne végezhetné el ezt a munkát, és ezt a kérdést ne tudnánk megnyugtatóan lezárni.

Ami a hatályosulást illeti, egyetérttek Turi-Kovács Bélával, hogy 2012. szeptember 1-je, bár hozzáteszem, hogy jó néhány egyéni képviselőtársam és jó néhány képviselőtársam munkakörülményeinek mihamarabbi rendezése az önkormányzatok bevonásával szerintem 2012 szeptembere elé is jöhet. Nem gondolom ezt a lakhatási feltételek tekintetében, a javadalmazás tekintetében vagy éppenséggel az üzemanyag-beszerezés tekintetében, ami, még egyszer mondom, közbeszerzési eljárást igényel. Tehát egységesen 2012. szeptember 1-jén egészen biztos, hogy bevezethető ez a rendszer.

Amire a képviselőtársaim – nagy bölcsességről tanúbizonyságot téve – nem tértek ki, ez a több vagy kevesebb kérdése. Nehéz volna azt megmondani, és ez önmagában bizonyítja, hogy a rendszer totálisan átláthatatlan és alapvetően működésképtelen és visszaélésekre alkalmas, nehéz lenne megmondani, hogy ki mennyit keres. A törvény kimondja, hogy minden parlamenti képviselő egyforma, ez a legalapvetőbb demokratikus jog. De hogy kinek mennyi a jövedelme, ebben tisztán látni ma Magyarországon nem lehet. 386-féle jövedelme van 386 képviselőnek, mert hogy a lakhatási támogatásból, a választókerületi pótlékból ki mennyit használ föl tételesen a képviselői munkájához, azt azért nehéz lenne kibogozni. Azt meg nem gondolhatja komolyan a teremben senki sem, hogy a 231 900 forintból élnek a képviselőtársaim, ami a tiszteletdíjuk. Ezt nem gondolhatják komolyan. Arra a kérdésre tehát, hogy ki mennyit keres, és kinél lesz ez a döntés olyan hatással, hogy többet fog keresni, és kinél, hogy kevesebbet, ezt ma nem lehet megmondani Magyarországon. Szerintem olyan rendszer kell, ahol a nyilvánosság, így a választópolgárok, a sajtót is beleértve, pontosan tudják, hogy melyik képviselő mennyit keres, és a munkájához szükséges feltételeket, eszközöket hogyan használja föl. Ezért a javaslatnak kiegészítő része az, amire már részben utaltam, hogy igenis nyilvánosságra kell azt hozni, hogy az üzemanyagkártyát hogyan használja a gépkocsijával a képviselő, a tömegközlekedési bérletet mire használja, tehát mindent nyilvánosságra kell hozni.

Ami a képviselőcsoportok helyzetét illeti, itt szóba került már a képviselőcsoportok helyzete. Nyilvánvaló, hogy én helyzeti előnyben vagyok a jelenlévők között, hiszen frakcióvezető vagyok. Ezért is tettem javaslatot, vállalva ennek minden ódiáját, hogy a frakciók működésére alkalmazzunk új szabályokat, és tettem javaslatot a frakciók költségvetésének átrendezésére a tavalyi költségvetési vitában. Én ezt folytatni szeretném, mert úgy gondolom, teljesen ésszerűtlen, teljesen működésképtelen az a rendszer, amelyben a parlamenti frakciók működésének feltételeit ma az Országgyűlés megteremti. Egy frakció folytasson felelős gazdálkodást, az Állami Számvevőszék és a parlament belső ellenőrzése rendszeresen elvégzi ezt az ellenőrző munkát egyébként. Szerintem gazdálkodási önállóságot kell biztosítani a frakcióknak, és mozgásteret és lehetőséget arra, hogy a parlamenti munka szakmai és politikai feltételeit megteremtsék. Ha meg tudja nekem mondani valaki, hogy a

parlamenti szubvencióból miért kell nekem 2011-ben jutalmazási keretet fölhasználnom, hogy milyen szabályozás alapján van ma egy parlamenti frakcióban jutalmazási keret a mai magyar társadalmi viszonyok között, és van húsz éve, a frakciók költségvetésének egy része a jutalmazási keret; ha ezt valaki meg tudja magyarázni, hogy ez hogyan jön össze a mai magyar társadalommal, azt érdeklődéssel várom. Én tehát azt gondolom, hogy a frakciók gazdálkodását önállósítani kell, a frakciókat nem szabad gondnokság alá helyezni, gazdasági értelemben sem, ez hiba lenne az Országgyűlés részéről – ez hosszú vita egyébként –, és azt is gondolom, hogy a frakciók legyenek annyira bölcsek, hogy maguk el tudják azt dönteni, hogy a teljesen nyilvános adatok, hogy egy képviselőcsoport vezetője mennyit keres, és hogy hány helyettese van a képviselőcsoport-vezetőnek, ezek nyilvánosságra kerüljenek.

Én elfogadom Rubovszky képviselőtársamnak és többeknek azt a fölvetését, hogy ezt szabályozzuk le jobban, de akkor tennék egy javaslatot a tételes szabályozásra, mert azt gondolom, hogy a mai szabályozás működésképtelen. Mondok egy példát, amelyik Turi-Kovács Béla kérdésével összefüggésben van; az ellenzéki frakciókra vonatkozik ez alapvetően, és nem a kormánypárti frakciókra. Egy ellenzéki helyzetben lévő frakció – a Fidesz nyolc évig volt a közelmúltban ellenzéki frakció – nyilvánvaló, hogy a bizottsági alelnökökben reprezentálja vagy a bizottsági alelnökökön keresztül szeretné bemutatni a szakmapolitikai alternatívákat. Tehát azok az emberek, akik bizottsági alelnökként dolgoznak, vagy éppenséggel egy-egy bizottságban a politikáját képviselik egy-egy frakciónak, azok a szakmai alternatívák. De kérdezem, hogy az ő munkafeltételeiket ma meg tudja-e teremteni transzparensten egy frakció. Szerintem nem, mert nincs annyi fizetett frakcióvezető-helyettesre lehetőség, és nem tud annyi adminisztratív személyzetet biztosítani hozzá, a parlamenti bizottságok pedig méltatlan költségkeretekkel működnek. Tehát én akkor azt mondom, ami Turi-Kovács Bélának is válasz, hogy a parlamenti bizottságoknak legyen nagyobb mozgástere, és ott lehet megteremteni az ottani alelnököknek vagy szakpolitikusoknak a szubvencióját vagy működési feltételeinek a biztosítását, vagy a frakción belül. De azt meg kell tudni oldani, hogy akik egy frakción belül egy-egy szakmapolitikának a vezetői, azoknak ennek a munkának a feltételeit meg tudják teremteni. Ez ma egy ellenzéki frakció esetében nyögvenyelősen valósítható meg, ez az én tapasztalatom, nem kell feltétlenül egyetérteni velem. Mindenesetre körülményes, nem átlátható – világos viszonyokat kell ebben is teremteni.

Egyetértek tehát Rubovszky képviselőtársammal, hogy a szabályozatlanság, ha már mindent leszabályozunk, az rossz. Akkor szabályozzuk le, de akkor adjunk lehetőséget arra, hogy aki a frakcióban a szakmapolitikát csinálja egy-egy területen, annak kellő és minőségi munkakörülmények álljanak a rendelkezésére, függetlenül attól, hogy kormánypárti frakció vagy ellenzéki frakció. De hozzáteszem, hogy általában a mai rendszer a parlamentben a kormánypártiaknak kedvez, és az ellenzékieknek nem kedvez, ami a szakmapolitika megjelenítését, technikai–személyi feltételeinek a biztosítását illeti. Erre tudok kiegészítő javaslatot tenni, és ez megoldja a bizottsági alelnökök problémáját is reményeim szerint.

A bizottsági részvétellel én teljesen egyetértek, mármint hogy a bizottságban dolgozni kell, és a bizottsági munkában részt kell venni. Ennek a feltételeit, akár a javadalommegvonás tekintetében támogatni tudom. Ha lesz konkrét javaslat, észrevétel, erről beszéljünk. És ezt a kormányzat tekintetében is fontosnak tartom, hogy a kormány képviselői is törvényben meghatározott szinten vegyenek részt a bizottsági ülésen. Mert nem gondolom, hogy egy főosztályvezető-helyettes politikai döntések meghozatalára vagy képviselői módosító indítványokról való döntésre képes és alkalmas mandátummal bírna egy bizottsági ülésen. Tehát azt gondolom, egy törvényben ki lehet azt is jelölni, hogy a bizottsági ülésen ki vegyen részt a képviselők oldaláról, kinek kell részt vennie, milyen szankciók vannak, ha nincs ott, és azt is, hogy a kormány részéről kinek kell részt vennie, és milyen szankciók vannak, ha ez nem így történik.

Azt hiszem, minden részletet érintettem. Nekem az a véleményem – fél évig dolgoztunk ezen a javaslaton, mert látszólag nagyon egyszerűnek tűnik, de előzetesen számításokat kellett végezni –, én úgy gondolom, hogy érdemben a parlamenti képviselők javadalmazása nem fog változni, tehát nem hiszem, hogy lennének, akik sokkal többet keresnének, és azt sem hiszem, hogy lennének, akik sokkal kevesebbet. Sokkal átláthatóbb, illetve teljesen átlátható lesz, teljesen világos elszámolási viszonyok lesznek. A költségeket pedig többen viselik majd, hiszen az önkormányzatok is fogják a képviselők munkafeltételeinek a költségeit viselni, tehát az Országgyűlés Hivatala sem jár rosszul az én véleményem szerint.

ELNÖK: Köszönöm. Harangozó képviselő úr ragaszkodik a felszólaláshoz?

DR. HARANGOZÓ TAMÁS (MSZP): Igen.

ELNÖK: Tessék! (*Dr. Gaudi-Nagy Tamás: Bocsánat, de én is már régóta jeleztem elnök úrnak!*) Én a munkatársaktól kapom a jelzést. Mindjárt ön következik.

DR. HARANGOZÓ TAMÁS (MSZP): Köszönöm szépen, elnök úr. Azt gondolom, hogy Lázár úr exozéja és Papcsák úr hozzászólása is „a hóhért akasztják” szituációnak a mintapéldánya. Azért van annak némi diszkrét bája, amikor Lázár frakcióvezető úr a polgármesteri gépkocsihaszról és annak szabályozásáról beszél nekünk, aki maga egy konkrét képviselői teljes havi javadalmazásnak megfelelő pénzből béreltetett magának ebben a ciklusban frakciójával közpénzből és a városával közpénzből autót. Ezt félretéve, egyébként a javaslat irányai megfontolandók. És ugyanez igaz Papcsák úrra is, aki ugyanitt perrel fenyegeti a képviselőtársamat, aki semmi mást nem mondott el, csak a tényeket, tehát hogy dupla költségtérítés-felvétel az önkormányzat frakciójában, személy szerint önt érintően is történt.

Ettől függetlenül nekem egy kérdésem lenne, mert ugyan az írásbeli koncepcióban nem ez volt, de a szóbeli exozéjában a frakcióvezető úr következetesen a tiszteletdíj helyett fizetésről beszélt: hogy ez tartalmilag fog megváltozni, vagy csak egy elszólás volt? Merthogy ez további komoly kérdéseket vetne föl. Köszönöm.

LÁZÁR JÁNOS (Fidesz): Ha megengedi, elnök úr, erre most szeretnék válaszolni. Egyrészt a személyes részét szeretném rendbe tenni, mert Bárándy képviselőtársam is fölkarolta a Fidesz-frakciót mint a bűnözők gyülekezetét. Ez a különbség a szocialisták és közöttünk: mi hibázunk és kijavítjuk a hibáinkat. (*Derűtlenség az MSZP-s képviselők részéről.*) Ez a kettőnk közti érdemi különbség. Hibázunk, belátjuk, és utána megteszük, amit meg lehet a javítás érdekében.

Ha önkormányzat azt a kárt, amit nyolc év alatt az országnak okoztak, visszafizetnék, akkor teljesen rendben lennének. Minden mástól eltekintene a magyar társadalom. Ha ugyanazt megtennék, mint fideszes képviselőtársaim, hogy visszafizették az okozott kárt, és ezen kívül még pénzbírságot is fizettek jótékony célokra, ha ezt a szocialisták megteszik az országgal, teljesen rendben vagyunk; tehát kéz kezét fog alapon teljesen rendben lennének, ha ezt az elvet önkormányzat érvényesítenék saját magukra nézve.

Az pedig, hogy ki milyen mértékben érintett: ne hozzanak abba a helyzetbe – itt közben munkatársaim alapos munkát végezve egy egész füzeti listát írtak arról, hogy az elmúlt húsz évben milyen szocialista képviselő hogyan volt érintve a költségtérítések tekintetében –, ne hozzanak abba a kellemetlen helyzetbe, hogy ezt mindenféleképpen föl kelljen olvasnom. Nem azzal a szándékkal jöttem ide, hogy személyeskedő vitát folytassak. Nézetem szerint a rendszer visszaélésekre alkalmas volt, és vissza is éltek vele jó néhányan, pártállástól függetlenül. Ezt kell megszüntetni.

Ami a jövedelem jellegét illeti, ez egy nagyon fontos kérdés. Azért nagyon fontos kérdés, mert rávilágít az álszentségére. Azért hívták '90-ben tiszteletdíjnak, mert abból indult ki a '90-es politikai rendszer, hogy ez nem egy főállás, hanem ez egy mellékállás alapvetően. Ez volt a politikai koncepció. Egyébként ma már ennek annyiban nincs jelentősége, hogy ugyanazok az adó- és társadalombiztosítási szabályok vonatkoznak erre a jövedelemre, mint minden más magyar választópolgárra. Bár hozzáteszem – idő megjelölése nélkül, csak hogy Harangozó képviselőtársam országgyűlés-történeti látkörét szélesítsem egy kicsit –, hogy volt olyan időszak, amikor nem a magyar választókra egyébként szokásos adó- és társadalombiztosítási kötelezettségek voltak a magyar országgyűlési képviselők által igénybe vett támogatásokon. Érdemes volna Göndör képviselő úrnak föltenni ezt a kérdést, hogy miért volt szükség reformra: azért, mert voltak olyan parlamenti csoportok, amelyek megbuktak azzal, hogy bevezettek egy olyan rendszert Magyarországon, hogy a parlamenti képviselők költségterítésére és egyéb juttatására más adó- és társadalombiztosítási jogszabályok vonatkoztak. Ennél nagyobb pofátlanság azért kevés létezik, azt gondolom. Ezért korrigálta az Országgyűlés ezt a súlyos hibát a 2008-2009-es esztendőben; talán emlékszik rá. De Göndör úrhoz forduljanak, mert ő ennek a tudománynak a legalaposabb művelője a magyar parlamentben.

Az én véleményem az, hogy hívhatjuk tiszteletdíjnak, hívhatjuk fizetésnek; a legfontosabb, hogy ugyanazok az adó- és járulékszabályok vonatkozzanak rá. Ez kimunkálást igényel. Van különbségtételre lehetőség az összeférhetlenség vonatkozásában, de azt gondolom, alapvetően azzal a hagyománnyal kell szakítani, hogy más adó- és járulékfizetési szabályok vonatkozzanak a parlamenti képviselők juttatásaira.

ELNÖK: Köszönöm. Gaudi-Nagy Tamás képviselő úr következik.

DR. GAUDI-NAGY TAMÁS (Jobbik): Köszönöm, elnök úr. Frakcióvezető Úr, Bizottsági Tagtársak! Már régóta ülünk itt, már egy órája zajlik a vita hatalmas sajtóérdeklődés jelenlétében. Ez számomra azért megdöbbentő, mert a Jobbik Magyarorszáért Mozgalom tagjai, de jómagam sem azért jöttünk a parlamentbe, hogy a saját fizetésünkről beszéljünk. Jó lenne, ha ezt minél hamarabb rövidre zárnánk, eldöntenénk, és nem tennénk úgy, mintha ez lenne a világ legnagyobb problémája.

Egyébként azzal maximálisan egyetértünk, hogy átlátható, visszaéléseket kizáró rendszert kell létrehozni, hiszen valóban, az elmúlt húsz év politikai visszaélései, amelyekben nem vett részt a Jobbik semmilyen formában, sajnos bebizonyították azt, hogy meg kell reformálni ezt a rendszert, tehát egyetértünk ennyiben ezzel. Viszont nagyon örülnénk, ha a sajtó munkatársai itt maradnának majd a devizaadósok megmentésére vonatkozó jobbikos javaslatok témájában vagy az életellenes bűncselekmények esetében a büntethetőség korhatárát 12 évre leszállító javaslat vitájára; ugye, nemrég volt az a tragikus eset, ami ezt indokolja.

Viszont ha már a számoknál vagyunk, Lázár János frakcióvezető úr azt mondta, hogy nem megy bele a számokba, én belemennék azért egy-két számba, mert valóban, engem is bosszant, hogy Bárándy képviselőtársam úgy tesz, mintha nem Nyakóék lettek volna a rekorderek: 36 millió forint költségterítéssel Nyakó István és felesége, egy autóval utazva, egy lakásban lakva, mind a ketten felvették a támogatásokat, és 36 millió forintot kaszáltak négy év alatt, 2002 és 2006 között. Bár ugyanebben a cikkben szerepel az is, hogy 2002 és 2006 között Lázár János vette föl a legmagasabb költségterítést, tehát ilyen értelemben az önkritika ezen jelét is üdvözölni tudjuk Lázár János képviselőtársunk részéről.

A javaslatnak vannak egyébként nagyon komoly, üdvözölhető elemei. Az I., a tiszteletdíjjal kapcsolatos 5. pont kifejezetten szimpatikus, mely szerint a miniszterelnök, miniszter és egyéb állami beosztást betöltő személyek esetében, akik ott kapják illetményüket,

választaniuk kell, hogy országgyűlési képviselői tiszteletdíjat vesznek föl vagy sem; tehát abszolút elfogadható ez a rész. Vagy például az is elfogadható, hogy a költségtérítés rendszere kerüljön átvilágításra. Nagyon fontos az is, ez is régi követelése volt a Jobbiknak, tulajdonképpen az álláshalmaznak egyfajta szankcionálása, hogy ha valaki kap költségtérítést valahonnét állami funkció ellátásával kapcsolatban, akár önkormányzati képviselőként vagy polgármesterként, akkor ne kaphasson két helyről költségtérítést.

Amit viszont mi sokkal többet szeretnénk elérni, ezt közleményben is közöltük, egy szeptember 23-án kelt közleményben Novák Előd jegyzésében, többek között a végkielégítések teljes körű eltörlését támogatnánk. Szeretnénk, ha kötelező vagyonosodási vizsgálat lenne a ciklusok végén. És kifejezetten úgy érezzük, hogy az álláshalmazt jogi eszközökkel kellene egyértelműen megtiltani, tehát nem csak a költségtérítések rendszerével, hanem teljeskörűen ki kellene zárni. Bár Áder János az InfoRádióban tegnap közölte, hogy ez mindenképpen meg fog szünni az új választási rendszerben, tehát ennek is örülünk, hogy egy régi jobbikos követelés végül is így meghallgatásra talált.

Két problémát fölvetnék viszont még, egyrészt a bizottsági költségkeretekkel kapcsolatban. Egy furcsa helyzetbe kerültem, például éppen ennek a levét iszom, hiszen tavaly decemberben fogadta el az emberi jogi bizottság azt az emberi jogi jogsértések nyolc éves listáját elemző jelentésemet, amelyben a szocialista kormányok durva jogsértéseit listáztuk föl, és kértem Lukács Tamás emberi jogi bizottsági elnök urat, gondoskodjon arról, hogy ez a részjelentés lefordításra kerüljön a költségkeret terhére, amely a bizottság rendelkezésére áll. Hiszen az Európai Tanácsban például naponta kérdezzetik tőlem, amikor hivatkozom rá, hogy az elmúlt nyolc évben milyen borzalmas dolgok történtek, hogy mutassam már meg ezt a jelentést – a mai napig nem készült el ennek a jelentésnek az angol változata, mert úgy mond kimerültek a keretek. Úgyhogy ilyenre viszont jó lenne, ha mindig lennének keretek.

A másik pedig szintén ahhoz kapcsolódik, hogy az Európai Tanácsban tevékenykedem tizenhárom képviselőtársammal együtt. Egyszerűen megdöbbentő az, hogy jelenleg a külföldi kiküldetésben dolgozó magyar képviselők nettó 20 euróból kellene hogy megoldják azt a munkát, amit például a magyar érdeklő lobbizás jelent. Ebből például egy ebédmeghívást sem tudok összehozni, éppen mondjuk, a székely autonómiáról meggyőzendő a svéd képviselő részére. Nyilván saját zsebből megteszem, természetesen, ezért örülök annak, hogy Kalmár Ferenc képviselőtársammal a múlt héten el tudtuk érni egy autonómiatörekvéseket támogató határozatot Strasbourgban, de ezt azért fölül kellene vizsgálni, mert ez több mint nevetséges. Ez végképp azt fogja szolgálni, hogy a választók úgyis azt mondják, hogy biztos, hogy nem bruttó 40 eurót kapnak, biztos kapnak még valamit. Nem kapunk semmit, csak akkor viszont tényleg egyértelműen és tisztán kell ehhez hozzáállni.

Tehát ebben a formában, így ez a javaslat nem elég erős, szerintünk nem elég átütő, de mindenféleképpen reformra van szükség. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm. Pösze Lajos képviselő úr!

PÖSZE LAJOS (független): Köszönöm a szót, tisztelt elnök úr. Szeretném felhívni mindenkinek a figyelmét arra az általam követett értelmezésre, hogy nem elsősorban vagy nem csak költségekről és pénzről szól ez a javaslat, és nem nagyon volna helyes, ha úgy menne ki itt a médiába, hogy a képviselők a pénzükről vitatkoztak ma délelőtt.

Ennek a javaslatnak van egy olyan érdemi eleme, ami lényegesen fontosabb szerintem annál, mint hogy a költségeket hogyan tesszük rendbe – majd arra is kitérek –, nevezetesen az, hogy minőségileg kívánja átalakítani a képviselői munkát. Ha megnézik azt az elemet, hogy hogyan bővülne az alkalmazottak száma, milyen kvalifikált alkalmazottakkal bővíthetne a képviselői stáb, és hogy hogyan alakulna a helyi irodáknak a biztosítása, akkor

ezt összevetve azzal, hogy ráadásul minden képviselőnek nagyjából kétszer akkora terület tartozik majd a gondnoksági körébe, ez érdemileg, minőségileg átalakítja a képviselői munkát egy sokkal mélyebben a részletekbe menő, sokkal operatívabb, a helyi és az országos ügyeket napi szinten összekötni tudó képviselőnek a dinamikus képét vizionálja előttünk. Nagyon fontosnak tartom, hogy ezt az elemet mindig hangsúlyozzuk, amikor ennek az előterjesztésnek a lényegéről beszélünk.

S egy másik, rövid megjegyzés: azok a költségekre vonatkozó dolgok, amelyeket tartalmaz az előterjesztés, az nyilvánvalóan logikus és szükségszerű, ezt elmondták, hogy miért. Szeretném azonban felhívni a figyelmet arra, hogy a lényeg mindig a részletekben van elrejtve. Tehát úgy kell kidolgoznunk ezeket a változásokat, hogy a végén ne az legyen, hogy Jézust kiált mindenki, holott Barabást kiabált végig, hanem a végén legyen Barabás is; tehát valóban működjön az a rendszer, ne plusz és kezelhetetlen problémákat okozzon a képviselőnek, hanem egy nyilvántartást könnyen vezethető módszert vagy rendszert alakítsunk ki.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Tisztelt Bizottság! Apáti István képviselő úr kért szót, aki nem tagja a bizottságnak. A Házszabály 68. § (2) bekezdése szerint a bizottság dönt arról, hogy megadja-e a szót vagy sem. Kérdezem a bizottságot, szót ad-e Apáti István képviselő úrnak. Az igenlő szavazatokat számolom. *(Szavazás.)* 14 igen – megvan a többség, akkor ellenpróbát nem tartok.

Képviselő úré a szó.

DR. APÁTI ISTVÁN (Jobbik): Köszönöm szépen a lehetőséget. Észrevételem és kérdéseim is lennének a frakcióvezető úrhoz.

Jól értjük-e vagy jól értem-e azt, hogy innentől kezdve a képviselői fizetés vagy tiszteletdíj – nevezzük annak, aminek akarjuk – 100 százaléka fog adózni? Ugyanis jelen pillanatban 10 százaléka adómentes költségátalány, és a 90 százalék az adóköteles jövedelem. Nyilván a 100 százalékos adóalap lenne a társadalmi igazságosságnak megfelelő. Ez lenne az egyik kérdésem, illetve észrevételem.

A másik: úgy gondolom, nemcsak behajtani, hanem teljes mértékben bezárni kell ezeket a kiskapukat. A következők lennének az elképzeléseim. Érdemes lenne nemcsak az állami vezetőkre, hanem a helyi önkormányzati képviselőkre, polgármesterekre, alpolgármesterekre, megyei közgyűlési tagokra, alelnökökre, elnökökre is kiterjeszteni azt a szabályt, hogy döntsék el, hogy a kettő közül melyik javadalmat veszik föl, vagy legalábbis akkor a helyi vagy megyei javadalmazásuk jelentős mértékű csökkentésével számoljanak. Tehát lehet egy teljes és egy kompromisszumos, középutas javaslat is.

Másrészt az üzemanyagkártyával összefüggésben: véleményem szerint ne fizessük adófizetői forintokból olyan üzemanyagkártya-feltöltésekre, amelyek az indokoltnál nagyobb mértékű lökettérfogatú gépjárművekhez kapcsolódnak. Szerintem tehát amerikai benzintemetőkbe ne fizessük magyar adóforintokat, tehát húzzuk meg azt a mértéket, ami fölött már nem lehet üzemanyagkártyákat feltölteni.

Tisztázni kell azt a kérdést is, mert ez hiányzott a koncepcióból, és fogja érdekelni a választópolgárokat, hogy kumulálódnak-e ezek az összegek, tehát hónap végén nullázódnak-e, avagy bizonyos szabályok szerint ezek hónapról hónapra úgymond összegyűjthetők-e.

A következő, ami különösen megragadta a figyelmemet, a frakcióvezetők és frakcióvezető-helyettesek kérdésköre. Nyilvánvalóan semmi rosszindulat nincs bennem, tehát nem feltételezem azt, hogy a Fidesz–KDNP vonatkozásában 262 frakcióvezető-helyettes kinevezésével kellene számolni. *(Szórványos derűlttség.)* Tehát jelzem előre, meg sem fordult a fejemben; nyilván mindenki mértéktartó lesz, és a politikai realitásoktól nem fog

elrugaszkodni. De indokoltnak tartanám egy biztonsági felső korlát beépítését, tehát ne legyen arra lehetőség, hogy frakcióvezetőknek és frakcióvezető-helyetteseknek úgymond korlátlan többletjavadalalmazásokat állapítsanak meg. Mert rendben van, hogy ez a frakciókeret terhére megy, de mégis, az is az adófizetők pénzéhez kapcsolódik, azt is az adófizetők adják össze. Tehát itt is legyen egy normális, ésszerű felső korlát, hiszen ez újabb és újabb támadásoknak fogja kitenni a frakcióvezetőket és az ő helyetteseiket, tehát ilyen értelemben az ő érdekükben is szólok.

Másrészt a Jobbik mindenekfelett nyilván a tisztességes és tiszta verseny híve, de ha már itt a közbeszerzési eljárásra is kitértünk, hogy többek között emiatt is késik a rendszer bevezetése – bár szerintem inkább a lakáshelyzet rendezése fog jóval több időt igénybe venni –, érdemes lenne megfontolni azt a lehetőséget, és ezt ajánlom frakcióvezető úr figyelmébe, hogy kivételesen engedélyezzünk egy kivételi szabályt, tehát adott esetben a közbeszerzési törvényt módosíthatjuk úgy – és nem állítom, hogy ez a legjobb ötlet, ez még bennem sem egy kiforrott gondolat, csak hangos gondolkodás a részemről –, hogy kivételi körbe emeljük adott esetben ennek a beszerzését, és a nemzeti olajtársaságot hozzuk előnybe a nemzeti protekcionizmus jegyében. Szerintem nem lenne egészséges dolog, ha külföldi olajtársaságoktól vennénk vagy lennénk kénytelenek üzemanyagot venni. Tehát adott esetben érdemes elgondolkodni azon, hogy ilyen értelemben törvényes keretek között helyzetbe hozzuk a MOL-t, nyilván annak fejében, hogy jelentős kedvezményeket sikerül adott esetben elérni, ami nem nekünk, országgyűlési képviselőknek, nem Lázár Jánosnak, hanem az Országgyűlés Hivatalának és végső soron a magyar adófizetőknek jelentene érdemi megtakarítást.

Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm. További hozzászóló nem lévén, befejezésül válaszadásra megadom a szót Lázár János frakcióvezető úrnak.

LÁZÁR JÁNOS (Fidesz): Elnök Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Köszönöm az észrevételeket és a javaslatokat.

A frakciók költségvetése, illetve a frakciók kérdése. Amire Gaudi-Nagy Tamás képviselőtársam fölhívta a figyelmet, az pontosan elmondja a probléma lényegét. Frakcióvezetőként én követem a költségvetési törvény kapcsán azt, hogy milyen frakció-költségvetések állnak össze, és fölhívom a figyelmüket arra, hogy jó néhány frakció maradvánnyal zárta a tavalyi esztendőt, tehát a 20 eurós elszámolható napidíj mellett jó néhány frakciónál maradványok képződtek. Mert hiába van költségvetési keret, ha bizonyos dolgokra nem lehet felhasználni. Tehát erre mondom azt, hogy a frakciók gazdálkodását újra kell gondolni, és én azt gondolom, hogy meg kell teremteni annak a lehetőségét – nem több pénzről beszélek, csak egy jobban működő rendszerről –, hogy igenis a frakció adott esetben a saját képviselői számára a munkafeltételeket biztosítani tudja. Ez ma nem olyan könnyű dolog, teszem hozzá. Szigorúan kell ahhoz gazdálkodni és meglehetősen spórolós módon, hogy én a képviselőtársaimnak a Brüsszelbe való kiutazását egy-egy szakmai konferencia, politikai tevékenység folytatása céljából ki tudjam gazdálkodni; és nem hiszem, hogy más frakcióvezető-társaim másképpen lennének ezzel, sőt valószínű, hogy a költségvetési keretek mérete miatt még rosszabb helyzetben vannak. Erre mondtam, hogy ezt át kell tekinteni, mert ezek méltatlan viták.

És ha ki merjük azt mondani, hogy professzionális képviselőkre van szükség – a 200 fős parlamenttel szerintem eldőlt ez a kérdés –, akkor meg kell teremteni ennek a munkafeltételeit. A képviselőnél egyénre szabva, ahogy Pösze képviselőtársam mondta, én ezt egy jelentős előrelépésnek gondolom, ami a technikai–infrastrukturális részleteket és a személyi feltételeket illeti. És nézetem szerint ugyanígy meg kell szabni vagy ugyanígy ki

kell alakítani a feltételeket a frakciók működése szempontjából. És azt gondolom, egy ellenzéki frakció szempontjából ez még fontosabb, mert szerintem – ezt akár a sajtó ilyen mértékű jelenléte mellett is nyugodtan kimondhatjuk – a magyar politikai struktúrában, a magyar politikai rendszerben a parlament a legfontosabb politikai fórum, ezért a parlamenti pártok frakciói fölértékelődnek, és a politikai–szakmai munka nagyon sok esetben ott végződik el, s nem feltétlenül a pártban. Én tehát azt gondolom, hogy ha komoly minőségi munkát akarunk elvárni, akkor a frakciók működését is ebbe az irányba kell terelni, ami az anyagiakat illeti, és ez az ellenzéki frakciók számára jelenthet garanciális elemeket. Nem mindig volt így, teszem hozzá, és a rendszer nem föltétlenül erről szól.

Azzal egyetértek, hogy kellenek szabályozó elemek, és kellenek plafonok, hogy ki mennyit kereshet. De én nem arra tettem javaslatot, hogy emeljük meg a frakciók költségvetését, hanem az adott költségvetésen belül gazdálkodási képesség kérdése és belső megállapodás kérdése legyen, hogy milyen többletjuttatásra van lehetőség, a teljes nyilvánosság mellett. De még egyszer mondom, amit Rubovszky képviselőtársamnak ígértem: javaslatot fogok tenni egy héten belül ennek a pontos szabályozására, hogy milyen viszonyok jöhetnek létre a költségvetési kereten belül. Tehát azt fogom mondani, hogy a jelenlegi költségvetési kereteken belül a frakcióvezetés hogyan strukturálhatja át a rendszereket, a pénzügyi rendszereket a jelenlegi kereteken belül. Szó nincs a pénzek emeléséről, ezt nagyon határozottan ellenezném.

Ami konkrét kérdésként még fölmerült, a végkielégítés kérdése, valamint az önkormányzati összeférhetetlenség. Ha ez 2012. szeptember 1-jén lép életbe, akkor 2014 tavaszáig másfél év van, illetve a parlamenti ciklust illetően egy év van tulajdonképpen, mert 2014 tavaszán a választások előtt a parlament működése jóval hamarabb ér véget. Én úgy gondolom, hogy ezen sok tennivaló nincs; lehet persze különböző szabályokat bevezetni, de 2014-ben új parlament lesz, szigorú összeférhetetlenségi szabályokkal, a képviselő lényegében tudományos, kutatási vagy szellemi tevékenységen kívül más tevékenységet nem folytathat a tervek és elképzelések szerint. Azt gondolom, ez egyértelművé teszi majd a helyzetet. Ezért aztán nem nyúlnék hozzá ehhez a rendszerhez, és meggyőzhetőek vagyunk, de megfontolásra javaslom, hogy erre az egy évre érdemes-e megbolygatni az összeférhetetlenségi önkormányzati szabályokat. Én ezeket szigorítom, a javaslatom az, hogy a költségterítés mellett, ami most le van szabályozva, hogy egy polgármester ha parlamenti képviselő, akkor döntenie kell, hogy melyik költségterítését veszi igénybe, kettőt nem vehet igénybe, ez pedig a költségterítésbe tartozó természetbeni juttatásokat is szabályozná. Ilyen a gépjárműhasználat, amelynél el kell döntenie, hogy melyik gépkocsit használja, vagy hol vesz igénybe gépkocsi jellegű támogatást. De én ezt kiterjeszteném kórházigazgatókra, megyei önkormányzati vezetőkre, intézményvezetőkre is, hogy ebben vágjunk teljes egészében egyszer s mindenkorra rendet, a félreértések elkerülése végett.

Fölmerült a végkielégítés kérdése. Nyilván magas labda lesz, amit mondok, és nem fog tetszeni sokaknak – nem a teremben ülőkre gondolok, hanem a közvéleményből –, de az elmúlt húsz évben nagyon sok parlamenti képviselőtársunk kénytelen volt abbahagyni a tevékenységét, és sokan ismerünk olyan parlamenti képviselőket, akik a választók döntése alapján abbahagyták a parlamenti munkát. Érdemes volna megnézni, hogy ezekkel az emberekkel, pártállástól függetlenül egyébként, mi lett, milyen sors várt rájuk, hogyan tudtak adott esetben munkát vállalni a parlamenti mandátumuk megszűnése után. Szerencsések voltak azok, akik nyugdíjba mehettek, mert éppen olyan életkorban voltak. De én azt gondolom, nem egyszerű dolog, és lesznek, akik ezt meg fogják tapasztalni 2014-ben, nem egyszerű dolog a parlamenti képviselőség után helytállni a magyar társadalom kihívásai közepette. Ezért én nem mondom, hogy olyan mértékben, mint ami korábban jellemző volt, hogy 12 hónapnyi végkielégítés vagy 6 hónapnyi végkielégítés, de 3 hónapnyi végkielégítést – erről szól a javaslat, hogy a 6-ról lemegy 3 hónapra a végkielégítés összege – én tisztességes

dolognak tartok. Azt gondolom, aki négy évig a hazáját szolgálja, bármit is gondol a magyar társadalom erről a Házról és a Házban szolgálatot teljesítő 386 képviselőről, aki négy éven keresztül a hazáját szolgálja, az négy év szolgálat után három hónap végkielégítésre legyen jogosult. Minden ódiúmat vállalom is ennek a mondatnak. Tehát én nem gondolom azt, sok társadalmi csoporttal ellentétben, hogy a 386 parlamenti képviselő bűnözők gyülekezete lenne. Én azt gondolom, ennek a Háznak a méltóságát, tisztességét érdemes volna apró lépésekkel megpróbálni visszaszerezni és visszaállítani.

Adószabályok. Én egy dolgot tudok mondani: az a fontos, hogy ezekre a juttatásokra az általános adószabályok legyenek az irányadók, és semmiféle kivételezés ne legyen. Tehát ami után a magyar társadalom tagjainak adót kell fizetni, a parlamenti képviselőknek is adót kell fizetni. Amilyen egészségügyi szolgáltatás jár a magyar társadalomnak, miután ugyanolyan járulékfizetési kötelezettsége van a magyar parlamenti képviselőnek, ugyanolyan egészségügyi szolgáltatásra legyen jogosult.

Gépjárműhasználat. Ez egy jó ötlet, hogy húzzuk meg a plafont, hány köbcentis gépjárműig van arra lehetőség, hogy az állam ennek a finanszírozásában szerepet vállaljon. Hogy mennyit kell fizetni, hogy egy ilyen autónak, egy 1200, 1400, 1600 vagy 2000 köbcentiméteres autónak mi a fogyasztása, erre mondtam, hogy bízzuk magunkat a NAV-ra, mert a Nemzeti Adóhivatalnak erre komplett rendszere, végrehajtási szabályai vannak, a magáncélú autó hivatali használata tekintetében nagyon leszabályozott a rendszer, hogy mit lehet és mit nem lehet. Kidolgozott, tételesen kidolgozott rendszere van a NAV-nak, ami működik is, és a NAV megmondja azt, hogy egy 1200 köbcentiméteres benzines autó 8 liter üzemanyag tekintetében számolható el. Az a kérdés, hogy mi húzunk-e egy vonalat, hogy egy 2000 köbcentis autó elszámolható, és mondjuk, afölött már nem elszámolható semmi sem. Ekkor nyíltan bevalljuk azt, hogy mit gondolunk egy parlamenti képviselőről; és én azt gondolom, az nem szégyen, hogy egy magyar parlamenti képviselő számára egy középosztálybeli egzisztenciát kell, a normális középosztálybeli egzisztenciát kell biztosítania Magyarországnak, a mindenkori középosztálybeli egzisztenciát. Nekem ez a személyes felfogásom, amivel nyilvánvalóan lehet érdemben vitatkozni.

A frakció-költségvetésvetést érintettem; az adószabályokat érintettem; a végkielégítést úgyszintén.

Az álláshalmazás tekintetében, még egyszer mondom, 2014-ben megoldódik minden. 2014 májusában olyan parlamenti eskütétel lesz, ami után ez a kérdés rendezett kérdés lesz.

Bizottságok költségvetése. Az én fejemben egy olyan modell van, ami sokkal inkább egy angolszász bizottsági kultúrához hasonlít – Gaudi képviselőtársam pontosan tudni fogja, hogy mit értek ez alatt –, ahol egy bizottsági elnök tulajdonképpen minimum egy államtitkári rangú vagy inkább egy miniszteri rangú ember, mert a legfontosabb szakpolitikai ember a parlamentben. És szerintem a bizottsági elnöknek a költségvetési mozgásterét vagy a bizottságok költségvetési mozgásterét növelni kell. Ez egy húszéves vita, de amit ön mond, hogy egy parlamenti képviselőnek nincs lehetősége... És ezt aztán föl lehet osztani szabályok szerint ellenzék-többség tekintetében, hogy ki hogyan használja föl ezeket a költségterületeket; most is vannak erre virtuális próbálkozások, természetesen szinte működésképtelenek. De én azt gondolom, hogy a bizottságoknak a szakmai munkához szükséges feltételeit meg kell tudni teremteni költségvetési mozgáster növelésével. S még egyszer mondom, el kell gondolkodni, hogy ha a bizottsági elnök a szakmai partnere adott esetben a parlamentben a mindenkori kormányzati hasonló szintnek, a bizottsági alelnök például az ellenzéki szakpolitikát képviseli, azt hogyan lehet kellő balanszírozással úgy megoldani, hogy mind a kettőnek legyen szakmai bázisa és szakmai háttere. Ez most ad hoc jellegű dolog, ezt önök pontosan tudják, és ellenzékéből mi is végigcsináltuk. Szeretném, ha ezt is tisztába tudnánk tenni a következő időszakban.

Azt szeretném kérni, hogy ha önök azt mondják, hogy erről a kérdésről elvileg lehet tárgyalni, akkor ezt tegye meg a bizottság. Én ígérem, hogy amit fölvetettek, ezekre korrekciós javaslatokkal élni fogok egy héten belül. S a bizottságot szeretném kérni, hogy az Országgyűlés számára tegyen javaslatot a kérdés mihamarabbi újraszabályozására, és szeretném, ha októberben erre az ügyre pontot tudnánk tenni. Ezt javaslom elnök úrnak is.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Tisztelt Bizottság! A napirendi pont tárgyalását lezárom, azzal, hogy az itt elhangzottak alapján, úgy gondolom, albizottságot indokolt lesz létrehozni a javaslat előkészítésére, hiszen valamennyi frakció a kérdést hozzászólásai szerint olyannak ítélte meg, amivel foglalkozni kell, és maga is kész azt megtenni. Tehát a közeljövőben albizottság megalakítására fogok javaslatot tenni.

Mielőtt a 2. napirendi pontra áttérnénk, egyrészt a helyettesítési rendben módosulásokat rögzítünk: Szakács Imrét Vitányi István, Bárándy Gergelyt Harangozó Tamás, Vas Imrét pedig Bohács Zsolt képviselő úr helyettesíti.

Szavazás a napirend kiegészítéséről

Egyszersmind napirend módosítására teszek indítványt, jelesül napirend kiegészítésére: a Nemzeti Közszolgálati Egyetemről, valamint a közigazgatási, rendészeti és katonai felsőoktatásról szóló T/4122. számú törvényjavaslat zárószavazásának előkészítését vegyük napirendre, mert koherenzia zavart kiküszöbölő indítványok érkeztek.

A napirend módosítása jelen stádiumban a Hárszabály rendelkezése szerint kétharmados döntéssel lehetséges. Kérdezem, ki támogatja a napirend kiegészítését. Az igenlő szavazatokat számolom. *(Szavazás.)* 21 igen. Ellene? *(Szavazás.)* 5 ellenszavazat mellett a bizottság a napirendet ezzel kiegészítette.

A Fidesz–KDNP választójogi koncepciója

A tárgyalás menetének megvitatása

Áttérünk a 2. napirendi pontunkra: ez a Fidesz–KDNP választójogi koncepciójának bemutatása, illetve ismertetése. Lázár János frakcióvezető úr ennek a napirendi pontnak meghívott előadóként a gazdája. Szeretném előre jelezni, hogy – ahogy ezt megfogalmaztam – itt a Fidesz–KDNP választójogi koncepciójának bemutatása, ismertetése az, amire ennek a napirendi pontnak a keretében sor kerül. Vitát nem fogunk nyitni, mert a vita lefolytatása holnap az albizottságban történik meg. Ilyen értelemben tulajdonképpen az MSZP javaslata félig-meddig nyitott kapukat döngetett, mert a vitát nem is terveztük. Lázár frakcióvezető úr azt kérte – képviselőtársaim a levelet is megkapták –, hogy ismertethesse, bemutathassa ezt a koncepciót. Lampert Mónika pedig – bár már túl vagyunk a napirenden – azért ellenezte a napirend tárgyalását, mert mondta, hogy az albizottság holnap fog tárgyalni róla. Valóban az albizottság fogja ezt először mint erre a célra rendelt albizottság megvitatni a holnapi napon; és ha már ez szóba került, csak a félreértések elkerülése végett, az albizottság ülésére az Alkotmánybíróságról szóló törvényjavaslat holnapi vitaszakaszának a befejezése után kerül sor nyomban. Eredetileg nem így terveztük, más időpontot tűztünk ki, de megváltoztattuk. Az időpontváltozást képviselőtársaim megkapták, erről valamennyien értesültünk.

Most pedig megadom a szót az előadónak, Lázár Jánosnak... *(Dr. Lampert Mónika: Elnök úr, ügyrend!)* Ügyrendi javaslata van Lampert Mónikának. Lampert Mónikáé a szó.

DR. LAMPERTH MÓNIKA (MSZP): Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Az ügyrendi javaslatom előtt szeretném megkérdezni Lázár frakcióvezető úrtól, hogy holnap az albizottság ülésére is eljön-e, hogy ott föl tudjunk tenni kérdéseket.

És akkor az ügyrendi javaslatomba már bele is kezdenék: ugyanis teljesen szokatlan parlamenti műfaj, hogy van egy úgymond bemutatás, ahol a sajtó széles körű érdeklődése mellett Lázár frakcióvezető úr elmondja, hogy ő mit gondol a választójogi koncepcióról, és egyébként teljesen érthetetlen módon az ellenzéknek semmilyen viszonya nem tud ehhez lenni. Legalábbis ezt vettem ki abból, amit az elnök úr mondott. Tehát az ügyrendi javaslatom az, hogy fontolja ezt meg a Fidesz, és ilyen módon ne tárgyaljunk, ne legyen bemutatás, hanem legyen érdemi tárgyalás: először az albizottságban; és utána természetesen inni fogom frakcióvezető úr szavait.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Ügyrendi javaslat nem volt, de tisztázó kérdés, amire Lázár János frakcióvezető úr igen előzékenyen jelentkezett válaszára, így mást nem tudok tenni, mint hogy frakcióvezető úrnak erre a kérdésre a válaszadás lehetőségét megadni.

LÁZÁR JÁNOS (Fidesz): Elnök úr, köszönöm szépen a lehetőséget. Lamperth képviselőtársamat arról tudom tájékoztatni, hogy nagyon szívesen veszek részt holnap az albizottság ülésén, ennek semmi akadályát nem látom. S mindjárt megindokolnám, hogy mi az a jogtechnikai helyzet, ami miatt kértem, hogy hallgasson meg plenáris ülésen az alkotmányügyi bizottság.

Az az albizottság, amelyik holnap választójoggal kapcsolatos koncepciókat tárgyal, nem a most benyújtott vagy most előterjesztett koncepció megvitatása céljából jött létre. Tavaly az alkotmányt módosította az Országgyűlés, és úgy döntött, hogy 200 fő lesz a parlamenti képviselők száma 2014-ben. Erre érkezett egy törvényjavaslat, ennek a törvényjavaslatnak a megvitatására jött létre egy albizottság, és az az albizottság az eredeti törvényjavaslatot és a tavaly kialakított, kialakult helyzetet vitatja meg.

Mi – és én ezt többször jeleztem és a levélben le is írtam – ehhez képest azt a technikai módot javasoljuk, hogy az albizottság vegye napirendre a mostani kezdeményezést. Minden frakcióvezető-társamat megkerestem, így Mesterházy Attilát is, tájékoztatva erről a helyzetről, hogy van egy albizottság, amely végzi a munkáját a tavalyi alkotmánymódosítást követően, és azt kértem, hogy módosítsuk közösen az alkotmányügyi bizottság ilyen albizottságának a tevékenységét, és tegyen minden frakció javaslatot Salamon elnök úr kezeihez ennek az albizottságnak a munkáját átstrukturálendő egy új választójogi koncepció megvalósítása érdekében. Hogy ezt elmondhassam, mármint hogy ilyen változás állt be, kértem a mostani plenáris meghallgatást.

Egyébként én most is szívesen válaszolok Lamperth képviselőtársam vagy bárki kérdésére, ha a bizottság lehetővé teszi, én minden kérdésre szívesen válaszolok; nincs olyan kérdés, nincs olyan helyzet, amire ne válaszoljak. És holnap is szívesen megyek el és a jövő héten, amennyiben ezt szükségesnek gondolják. Lesz miről beszélni, reményeim szerint. Most is szívesen válaszolok, de a bizottság működési rendjét – önnel ellentétben – nem én határozom meg; önnek van szavazata, nekem nincs.

ELNÖK: Ügyrendi kérdés, tessék, Gaudi-Nagy Tamás!

DR. GAUDI-NAGY TAMÁS (Jobbik): Elnök úr, nekem az az ügyrendi javaslatom, hogy – egyébként osztva Lamperth Mónika felvetését, ellenzéki képviselőként úgy gondolom, de szerintem kormánypártiak részéről is felmerülhet a kérdés és az észrevétel lehetőség – a frakciók részéről legalább egy fő most itt valamilyen módon röviden reagálhasson vagy kérdést tehessen föl. Kérem ennek a lehetőségét biztosítani.

ELNÖK: Tehát Gaudi-Nagy Tamás azt az ügyrendi javaslatot teszi, hogy frakciónként legalább egy fő röviden reagálhasson a frakcióvezető úr tájékoztatására.

Ha nincs további hozzászólás, kérdezem, ki támogatja ezt a javaslatot. Az igenlő szavazatokat számolom. *(Szavazás.)* Ellenpróbát tartok. *(Szavazás. – Nincs ilyen.)* Ellene nem szavazott senki, tartózkodás sem volt. A bizottság egyhangúlag Gaudi-Nagy Tamás ügyrendi javaslatát elfogadta.

Akkor tehát a tárgyalás menetrendje: frakcióvezető úr ismerteti a koncepciót, és erre frakciónként egy képviselő felszólalhat, minden frakcióból egyvalaki a frakció képviselőjében.

Frakcióvezető úr, öné a szó.

Lázár János előterjesztése

LÁZÁR JÁNOS (Fidesz): Tisztelt Képviselőtársaim! Tisztelt Elnök Úr! Egy igen fontos kérdés megtárgyalásához érkeztünk. Bár a társadalom széles csoportjai nem biztos, hogy egyetértenek velem, de azt gondolom, akik a politika világához kötődnek, pontosan tudják, hogy egy politikai rendszernek, egy politikai struktúrának abszolút meghatározója a választójogi rendszer. A választójogi rendszer eldönti azt, hogy Magyarországon milyen politikai berendezkedés, milyen politikai struktúra legyen. Ezért tartom ezt lényeges kérdésnek.

Magyarországon húsz év után olyan társadalmi helyzet alakult ki, amely létrehívta az alaptörvényt, s az alaptörvény világosan rendelkezik arról, hogy sarkalatos törvény a választójogi törvény és a választási eljárásra vonatkozó szabályrendszer, akár külön, akár együtt, és az Országgyűlés tavaly olyan döntéseket hozott a 200 fős parlament köbe vésésével, amely szükségessé teszi ennek a kérdésnek a megtárgyalását. Tavaly május 20-án fogadta el az Országgyűlés azt az új törvényjavaslatot, az alkotmány új módosítását, amely azt mondja, hogy 2014-ben már 200 fős parlament lesz. Ehhez jött még az Alkotmánybíróságnak az a döntése, amely a választókerületi rendszer aránytalanságára hívta föl a figyelmet, és a jogalkotó számára határidőt szabott ezen probléma kiküszöbölésére. Tehát van egy társadalmi helyzet, van egy alkotmányos helyzet, egy új parlament fölállításához szükséges lépések előkészítése, megtétele, és van egy olyan alkotmánybíróági döntés, amely, azt gondolom, a képviselők számára kötelező érvényű.

Tizenegy elvi kérdést látunk mi. Ezt azért hangsúlyozom, hogy látunk mi, mert ezek a javaslatok, amelyeket én elmondok, vagy ezek az álláspontok inkább a vélemény kategóriába tartoznak, és nincsenek köbe vésve. Nekem az a javaslatom az önök számára, hogy a parlament alkotmányügyi bizottságának albizottsága vagy maga az alkotmányügyi bizottság ezeket a kérdéseket tárgyalja meg; gondolja végig, hogy ez a 11 kérdés, amelyet én itt most fölvetek megfontolásra, a választójogi rendszer legfontosabb 11 kérdése-e; egészítse ki, tegyen ennek módosítására javaslatot. Mi úgy gondoljuk, hogy az elmúlt húsz év tapasztalatai és a szakértőkkel folytatott egyeztetések alapján a rendszernek ez biztos, hogy alapkérdéscsoportja, amit mi fölvezetünk, de nem zárkozunk el más kérdések napirendrevételétől és más kérdések megtárgyalásától sem. Azt gondoljuk, hogy a választójogi rendszert keretbe foglaló választási törvényben az alapkérdéseket kell tisztázni, és a választási eljárásról szóló törvényben kell a részletkérdéseket, technikai kérdéseket tisztázni. Azért választottam ezt külön, mert ez időben is szétválík: mert amíg nincsenek meg az elvi döntések, addig nyilvánvalóan a részleteket, a technikát kidolgozó törvény is várta magára.

Ennek előrebocsátása mellett – az önök érveinek fontosságára fölhívva a figyelmet, és biztatva a frakciókat arra, hogy tegyenek holnap vagy a következő napokban javaslatot ennek a kérdéssornak a módosítására, akár új kérdéseknek a fölvetelésére, ugyanerre biztatok minden parlamenti képviselőt – terjesztem elő ezt a javaslatot. Tehát nincs köbe vésve, amit

mondunk, kiegészíthető, átalakítható, átstrukturálható. Nyitva állunk a tárgyalások előtt. Ezek azonban az 1990 előtti időszakhoz képest nézetem szerint nem ötpárti tárgyalások kell legyenek, hanem azért van a parlament, hogy az asztal fölött, a parlament alkotmányügyi bizottságában erről a tárgyalás lefolytatható legyen.

Mi úgy gondoljuk, hogy az Országgyűlés létszámával foglalkoznia kell egy új választójogi szabályozásnak. Az Országgyűlés május 20-án döntött erről, amikor azt mondta, hogy 200 fős lesz a parlament, és a 386 fő helyett 200 fő lesz a magyar parlament tagja. Ha ezt tudomásul vesszük, márpedig ezen nincs szándékunk változtatni, a tavalyi alkotmánymódosítást nem szándékozunk megváltoztatni, tehát 200 főben javasoljuk továbbra is a döntést fönntartani, végig kell gondolni, hogy milyen választási rendszerrel lehet elérni azt, hogy 200 parlamenti képviselő megválasztásra kerüljön. Jelenleg egy olyan választási rendszer van, amely vegyes, kétfordulós, kétszavazatos, töredékszavazat-visszaszámláló rendszer, amely a legkisebb szavazatvesztés érdekében kombinálja a többségi egyéni és az arányos pártlistás rendszert.

A koncepció a következő, amit mi megfontolásra javasolunk. Magyarországon egyfordulós választási rendszer legyen, kétszavazatos választási rendszer, töredékszavazat-visszaszámláló elemekkel kombinált választási rendszer lépjen hatályba, amely a legkisebb szavazatvesztés érdekében kombinálja a többségi egyéni és az arányos pártlistás rendszert. Ebből a szakmai megfogalmazásból nyilvánvalóan a legfontosabb az egyfordulós rendszer, a kétszavazatos rendszer, amely töredékszavazatot számlál vissza. Ha végiggondoljuk, hogy milyen választási rendszerek jöhetnek létre, akkor nyilvánvaló, hogy ebben több megoldás is lehetséges. Nyitva állunk az ellenzéki pártok javaslatainak megfontolása előtt e tekintetben is.

A szavazás módja. Meg kell határozni, hogy ki szavazhat. Magyarországon az szavazhat, aki a választási névjegyzékbe bekerül. Jelenleg egy választási névjegyzék van a hatályos alkotmány értelmében: a Magyar Köztársaság területén lakóhellyel rendelkező minden nagykorú magyar állampolgárt megillet a jog, hogy választó és választható legyen. Most a választási jogról beszélünk és nem a választhatóságról. Két szavazattal rendelkezik minden választópolgár: egy szavazatot ad le az egyéni választókerületi országgyűlési képviselőjelöltjére, további egy szavazatot megyei, fővárosi választókerületi listára adhat le. A koncepció értelmében, amelyet mi megfontolásra javasolunk, továbbra is két szavazata maradna a választópolgárnak, aki a névjegyzékbe bekerül, de nem egy névjegyzék van, hanem a mi javaslatunk szerint három névjegyzék van. Van egy magyarországi választásra jogosultak névjegyzéke, van egy határon túli magyar állampolgársággal rendelkezők választási névjegyzéke, és lenne egy nemzetiségi névjegyzék. Ugyanis a 11 pont egyik legfontosabb pontjának tekintjük a Magyar Köztársaság területén élő nemzeti kisebbségek parlamenti képviselőjének húsz év utáni rendezését. Ezért a jelenlegi egy választói névjegyzék helyett három választói névjegyzék születne. Azért hoztam az előbb ide a választási eljárásról szóló törvényt, mert mindaddig, amíg ebben a kérdésben nincs döntés, nem létrehozható a választási eljárási törvény, hiszen a választási névjegyzék megszületését, hogy ki hogyan kerül be a választási névjegyzékbe, maga regisztrál vagy más regisztrálja, ez nem eldönthető kérdés. Tehát ennek a három választói névjegyzéknek az elfogadása újabb kérdéseket nyit meg, ez pedig az, hogy a választói névjegyzékbe hogyan kerül be valaki.

Tehát a három választói névjegyzékben szereplőknek két szavazatuk van, azaz a három választói névjegyzékben nem három vagy négy szavazat, hanem két szavazata van mindenkinek. Minden parlamenti választáson részt vevő polgártársunk eldöntheti azt, hogy a választásokon egyéni körzetben kire szavaz; ebből nyilván következik, hogy mi a vegyes rendszerben gondolkodunk továbbra is: lennének egyéni körzetek és lenne lista. Az egyéni körzetben leadott szavazat után volna lehetőség arra, hogy a második szavazatával élve vagy az országos listára, vagy a nemzeti kisebbségi listára szavaz a választáson részt vevő polgártársunk. Szeretném tehát felhívni a figyelmüket arra, hogy az országgyűlési képviselők

választásán egy szavazatot az egyéni választókerületi országgyűlési képviselőjelöltre, további egy szavazatot az országos pártlistára vagy a nemzetiségi jelöltre adhat le a szavazó. Ennek értelmében a területi lista a koncepció értelmében megszűnik; a jövőben a második szavazat nem területi, hanem országos listára adható le. Tehát a területi listák megszűnnek, egyéni jelöltre szavaz és országos listára szavaz; eldöntheti, hogy az országos lista helyett nemzeti kisebbségi jelöltre szavaz-e. Tehát itt kinyílik egy döntés lehetősége, ezért mondtam, hogy nem három szavazata lesz, hanem két szavazata lesz, annak ellenére, hogy három választói névjegyzék kerül fölállításra.

Az Alkotmánybíróság döntése értelmében, amely 2010-ben született és 2011. december 31-éig ad lehetőséget arra, hogy meghozzuk a szükséges döntéseket, a 4. pontban – azok után, hogy itt említettem önöknek az Országgyűlés létszámát, a választási rendszert, a szavazást – nyilván beszélnünk kell az egyéni választókerületek kialakításáról. A Fidesznek az az álláspontja, hogy az egyéni választókerületi rendszernek meg kell maradnia. A magyar parlamentáris demokrácia egyik legfontosabb vívmánya, és ha megnézzük, hogy a közbizalom hogyan alakul, akkor az egyéni kerületi képviselőkkel szemben a választópolgároknak igen jelentős a bizalma. Én nem látok okot arra, hogy az egyéni választókerületi rendszer megszűnne; az egy más politikai struktúra lenne. Én úgy gondolom, hogy a rendszer alapjait húsz évvel ezelőtt lerakók szándéka és a mostani társadalmi helyzet is azt igényli, hogy legyen egyéni választókerületi rendszer.

Milyen szempontok kerülnek elő, amikor az egyéni választókerületi rendszer fölállításáról beszélünk? Az Alkotmánybíróság azt mondta, hogy a korábban egy minisztertanácsi rendeletben szabályozott országgyűlési egyéni és területi választókerületek megállapításáról szóló 2/1990. MT rendelet abszolút alkotmányellenes, ezt teljes mértékben hatályon kívül helyezte, és nagyjából arra is utal, hogy milyen elveket kell az országgyűlési egyéni választókerületek területének meghatározása kapcsán a választásról szóló, kétharmaddal elfogadott törvényben meghatározni. Fontos követelmény az, hogy az egyéni választókerületekben a választásra jogosultak száma a lehető legkisebb mértékben és csak megfelelő alkotmányos indokkal térhessen el egymástól. A mostani egyéni választókerületi rendszer, a 176 egyéni választókerület elképesztően aránytalan. Önök pontosan tudják, hogy van olyan választókerület, ahol háromszor annyi választó van, mint egy másik választókerületben: ez a szigetszentmiklósi–veszprémi példa mindenki számára ismert, de itt is ülnek képviselők, akik ebben érintve vannak. Ennek az aránytalanságnak a fölszámolása nagyon fontos cél. Az egyes területi, választókerületenként megszerezhető országgyűlési képviselői mandátumok számának szorosan igazodnia kell a választásra jogosultak számához.

Mi az, ami számunkra fontos? Nyilvánvaló, hogy a képviselői helyek elosztásának kiegyensúlyozottnak kell lennie. Világos, átlátható és egyértelmű szempontok alapján kell kialakítani a választási körzeteket. Figyelembe kell venni a népesség, a nemzeti kisebbségek számarányát, a regisztrált választópolgárok számát, a választójoggal várhatóan élők számát, a földrajzi, közigazgatási, netán történelmi határvonalakat és szempontokat is. Mi a javaslat megtétele előtt a Velencei Bizottság 1990/2002-es számú véleményét vettük alapul, amely ezeket a szempontokat szintén rögzíti, és amely azt mondja, hogy az egy képviselői helyre jutó választópolgárok száma tekintetében a választókerületenkénti eltérés nem haladhatja meg a 10 százalékot, és semmiképpen sem lépheti túl a 15 százalékot. E szabálytól kivételesen – ezt mondja a Velencei Bizottság – el lehet térni, akár az adott területen élő kisebbségek érdekében vagy szórványosan lakott területek vagy településrészek területi egységének megtartása érdekében. Tehát a Fidesz javaslata abból indul ki, hogy van egy Ab-döntés a választókerületekre vonatkozóan, van egy aránytalanság, amely adottság jelen pillanatban, és van egy velencei bizottsági döntés, amely megfontolásra érdemes a magyar országgyűlési képviselők számára.

Az a javaslatunk, hogy a választókerületi határok ne lépjék át a jelenlegi megyerendszer határait; azt mondanám, hogy a mindenkori megyerendszerhez kell illeszkednie a választókerületi határoknak. A Fidesz nem tervez változást a megyerendszer jelenlegi határait illetően. És azt mondjuk, hogy a képviselői helyek elosztásának rendszerét legkevesebb tízévenként fölül kell vizsgálni, annak érdekében, hogy a jelenlegi helyzet, a húsz év utáni jelenlegi helyzet elkerülhető legyen. Ennek függvényében azt javasoljuk, hogy Magyarországon 106 egyéni választókerület legyen, az országos listáról pedig 94 parlamenti mandátum legyen megszerezhető. Ha valaki ránéz az ország földrajzi, közigazgatási, területi adottságaira, figyelembe veszi a választópolgárok területi eloszlását és annak jelenlegi számát, megnézi a népességi adatokat, figyelembe veszi a Velencei Bizottság 10, illetve 15 százalékos szabályát, figyelembe veszi azt, hogy a megyehatárok átlépésére részünkről nincs szándék, akkor a hét végén is folytatott szakértői egyeztetések után az a javaslatunk, hogy 106 egyéni körzet legyen Magyarországon és 94 parlamenti listás hely. Ezzel az 5. ponton is túljutottunk, ami az egyéni választókerületek számát illeti.

Egyéni választókerületi jelöltté válás kérdése. Ez nyilván összefüggésben van azzal a két szemponttal, hogy a választói névjegyzékbe hogyan kerül be valaki, lesz-e regisztráció, és ha lesz, milyen regisztráció lesz; ebből milyen ajánlás következik, következik-e egyáltalán ajánlás. Mi egyelőre – nyilván meg szeretnénk hallgatni és figyelembe szeretnénk venni az ellenzéki pártok észrevételeit, és szeretnénk végiggondolni azt – a 6. pontban foglalkozunk azzal, hogy az ajánlás kérdésével mi legyen. Itt nagy vita bontakozott ki az ajánlás jövőjét illetően. A Fidesz szakértői azt javasolták, és ez napvilágot látott, hogy maradjon meg az ajánlási rendszer, és 1500 ajánlószelvényre legyen szükség. Ha valaki megnézi azt, hogy a 176-ból lesz 106 körzet, ezek a körzetek tehát jóval nagyobbak lesznek, akkor abban szerintem megállapodhatunk, hogy a 750 ajánlószelvény kevés lesz. Tehát biztos, hogy több ajánlószelvényre van szükség, mert több választóhoz több ajánlószelvény kell, még ha esetleg nem is ebben a mértékben. De még egyszer mondom, a névjegyzékbe való bekerüléshez szükséges regisztráció fölveti az ajánlás szükségességének kérdését és összefüggését, amely komoly végiggondolást és alapos szakértői munkát igényel. Ebben a kérdésben, azt gondolom, minden politikai erőnek meglehetnek a maga dilemmái, és lehetnek társadalmi dilemmák.

Országos lista állítása. Ma azt mondja a hatályos törvény, hogy legalább 7 területi választókerületben állított lista kell ahhoz, hogy valaki országos listát állítson. A területi listák megszűnésével – amit mi javasolunk – a koncepció azt mondja, hogy az országos lista állításának feltételeit is újra kell gondolni. Országos listát azok a jelölőszervezetek állíthatnak, amelyek legalább 9 magyarországi megyében, továbbá Budapesten összesen 27 egyéni választókerületben jelöltet állítanak. Aki 27 egyéni választókerületben a 106-ból jelöltet állít, az szerez arra belépőt, hogy országos listát állítva, a 94 megszerezhető mandátumból egyet is akár megszerezzen.

A 8. pontban az országos listás mandátum megszerzésére teszünk javaslatot. Azt mondjuk, hogy nem kap mandátumot az önálló lista, ha az érvényes szavazatok több mint 5 százalékát nem érte el – tehát magyarul megmarad az 5 százalékos küszöb a javaslatunk szerint –, a közös lista nem kap mandátumot, ha az érvényes szavazatoknak legalább 10 százalékát, amennyiben a közös listát kettőnél több párt állítja, akkor pedig legalább 15 százalékát együttesen nem érték el. Magyarul a koncepció fönntartja az 5 százalékos érvényességi küszöböt.

Több kérdés fölmerült a töredékszavazatok számításával kapcsolatban. Itt mérlegelve az elmúlt hetekben zajló vitát, nyilvánvaló, hogy a kompenzációra teszünk javaslatot. Azt mondjuk e koncepció alapján, hogy az országos listán mandátumot szerző pártoknak vagy kisebbségi jelölőszervezeteknek – erre mindjárt külön kitérek – az országosan összesített töredékszavazatait hozzá kell adni az országos listára leadott szavazatokhoz; önálló országos

listát állító jelölőszervezetek önálló egyéni választókerületi jelöltjére leadott töredékszavazatainak összesített számát kell hozzáadni az önálló listára leadott szavazatokhoz. Közös országos listát állító jelölőszervezetek közös egyéni választókerületi jelöltjére leadott töredékszavazatainak összesített számát kell hozzáadni a közös listára leadott szavazatokhoz. Nyilvánvalóan érdeklődéssel várjuk a kompenzáció más módjára vonatkozó javaslatokat.

Külföldön élő magyar állampolgárok szavazása – szintén egy olyan kérdés, amely sok mindenkit foglalkoztat. Nem nevezném egyszerű kérdésnek, és nem nevezném a legkönnyebben megvalósítható kérdésnek, mert szintén stratégiai koncepcionális döntés mellett eljárási kérdéseket is fölvet. Mi alapos és hosszú vita után arra jutottunk, hogy az Országgyűlésnek azt javasoljuk, hogy a Magyarországon lakóhellyel nem rendelkező, határon túli választói névjegyzékben szereplők – ez nyilván azt jelenti, hogy akik a határon túli magyarok választói névjegyzékébe belekerültek – határon túli magyar állampolgárként megkapják a magyar választójogot, amely lehetőséget biztosít számukra egy dologra: a magyarországi országos listán történő szavazásra. Tehát csak országos listára szavazhatnak, és más szavazásban nem vehetnek részt, amennyiben a határon túli magyar választók névjegyzékében szerepelnek – tehát itt regisztrációra lesz szükség, mert ilyen névjegyzék jelen pillanatban nem létezik.

S itt merül föl a levél útján történő szavazás kérdése. Mi a számítógép útján, elektronikusan történő szavazás lehetőségét nem tartjuk támogathatónak; a levél útján történő szavazás lehetőségét pedig alapos kidolgozás után, ami eljárási kérdés – és ezért mondtam, hogy a koncepcióban foglaltaktól függ –, alapos végiggondolás után, úgy gondoljuk, hogy erre lehetőség nyílna.

A kisebbségekre vonatkozó szabályok. Ez egy nagyon szenzitív kérdés lesz; ez sajnos – vagy szerencsére; nézőpont kérdése – elkerülte még a közérdeklődés figyelmét, de a kisebbségek parlamenti képviselőire vonatkozó szabályok a következő 15-20 év érzékeny kérdései lesznek majd. Ezért próbáljuk rendezni azt a húszéves dilemmát, hogy a magyarországi nemzetiségek rendelkezhetnek-e nemzetiségi választójoggal.

Először is mi azt mondjuk, hogy a Magyarországon élő nemzetiségekkel szemben méltányosnak kell lennünk, és kedvezményeket kell biztosítanunk. A javaslat milyen kedvezményt biztosít, kimondva és kimondatlanul? Kimondatlanul biztosítja azt a kedvezményt, hogy a magyarországi nemzetiségeknek nem kell egyéni jelölteket állítaniuk. Ahhoz, hogy nemzetiségi lista legyen, hogy nemzetiségi képviselőjelölt legyen valaki, nincs szükség arra, hogy egyéni jelölés történjen. Nincs szükség ajánlószelvényre; regisztrációra mindenképpen szükség van, ez egyértelmű, de nincs szükség ajánlószelvényre. Nem kell az 5 százalékos küszöböt elérni nemzetiségi szavazatok esetén. Megfontolásra javasoljuk a kedvezményes mandátum elvét. Itt a szakértők pártállástól függetlenül a kedvezményes mandátum szükségességére hívják föl a figyelmet a magyarországi nemzetiségek demográfiai-népességi viszonyait ismerve, ami nyilvánvalóan sok mindent előre fog vetíteni, és azt mondjuk, hogy amennyiben a kisebbségi lista nem kap mandátumot, tehát a kedvezményrel sem éri el a mandátumszerzéshez szükséges szavazatszámot, abban az esetben kisebbségi szószólók kerüljenek a Magyar Országgyűlésbe, akik a szavazati jog gyakorlásán kívül minden parlamenti joggal rendelkeznek.

Mi lenne a módszer, amivel a nemzetiségek parlamenti képviselőjét nemzetiségi választójogon keresztül javasoljuk megvalósítani? A nemzetiségi képviselők választásán minden választójoggal rendelkező, kisebbségi névjegyzékben szereplő választópolgár a nemzetiségének megfelelő listát ajánlhat, továbbá arra szavazhat. Ehhez arra van szükség, hogy a Magyarországon élő nemzetiségek nemzetiségi névjegyzéke elkészüljön. Tehát amit mi a kedvezményekkel szemben, a kedvezményekért – idézőjelben – „cserébe” kérünk a nemzetiségi szervezetektől, hogy a nemzetiségi listákat, a regisztrációt hozzák létre.

Nemzetiségi regisztráció nélkül nem lehet lebonyolítani ezt a választást, nem tudjuk a kedvezményeket érvényesíteni. Tehát a nemzetiségi kisebbségi névjegyzékben szereplő kap arra lehetőséget, hogy a névjegyzékbe való bekerülés után döntsön arról a koncepció szerint, hogy az egyéni választókerületi jelöltre leadott szavazat mellett az országos pártlistára fog szavazni vagy pedig a nemzeti kisebbségének a listájára fog majd szavazni. Az országos kisebbségi önkormányzat listáján lehet valaki passzív választójoggal rendelkező jelölt, kisebbségi névjegyzékben szereplő választópolgár, értelemszerűen. Ilyen lista állításához 1500, kisebbségi névjegyzékben szereplő választópolgár ajánlása szükséges. Tehát a kisebbségi névjegyzékben szereplő választópolgárok közül 1500-nak kell az adott kisebbség választási listájára ajánlást tennie, és aki a választási nemzetiségi kisebbségi névjegyzékben szerepel, az vehet részt a választáson.

Megfontolás tárgyát képezi a kedvezményes mandátum elvének érvényesítése. Itt beszélnek 30 százalékos kedvezményes mandátumról, 50 százalékos kedvezményes mandátumról. Ez azt jelenti – a laikusok számára; az alkotmányügyi bizottságban mindenki tudja, miről beszélek –, hogy az országos listáról a mandátumszerzéshez szükséges szavazatokhoz képest 30 százalék vagy 50 százalék is elegendő legyen, vagy netán 100 százalék, ha valaki így gondolja, ahhoz, hogy a nemzetiségi listáról valaki a parlamentbe kerüljön.

Nem egyszerű, számos szakmai végiggondolást igénylő, az adott lehetőségek közül mégis a legvégrehajthatóbb megoldást javasoljuk az Országgyűlésnek, hogy húsz év után ezt a kérdést rendezze. Nagy odafigyelést, precíz előkészítést és alapos kimunkálást igényel. Ezért mondtam, hogy az eljárási szabályok kimunkálása és a koncepcionális szabályozásban való döntés két külön kérdés.

Mi úgy gondoljuk, hogy ez a 11 kérdés alkalmas lehet arra, hogy a választójog újraszabályozásának alaptételeit körbejárja.

Köszönöm szépen, elnök úr.

ELNÖK: Köszönöm frakcióvezető úr ismertetését.

S akkor frakciónként egy hozzászólás lehetséges. Vitányi István, Fidesz–Magyar Polgári Szövetség!

Hozzászólások

DR. VITÁNYI ISTVÁN (Fidesz): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Bizottság! Úgy gondolom, Lázár János frakcióvezető úr az írásban benyújtott koncepciót itt helyben részletesen ismertette. Én csak néhány dologra szeretném a figyelmet fölhívni.

Egyrészt arra, hogy a koncepció elkészítésének kereteket adott egyrészt a Magyar Köztársaság új alkotmánya, másrészt pedig az Alkotmánybíróság határozata, amely szerint 2011. december 31-ével megsemmisítette a jelenleg kialakult választókerületeket. Frakcióvezető úr csak érintette, de én néhány számadatot is mondanék az aránytalansággal kapcsolatosan: Veszprémben 27 ezer választópolgár választ egy képviselőt, míg például az említett Szigetszentmiklóson több mint 70 ezer. Ezeket az aránytalanságokat a jelenlegi koncepció kiküszöböli.

Régóta óhaja, illetőleg megoldatlan kérdése a választójogunknak a külföldön magyar állampolgárok választójogának a kérdése, ez a koncepció erre is választ ad. S ezen kívül természetesen a húsz éve megoldatlan, kisebbségekre vonatkozó választójogi szabályozás is ebben a koncepcióban szabályozást nyert.

Én nem akarok részletesen nyilatkozni ezzel kapcsolatosan, hiszen holnap majd az albizottsági ülésen erre lehetőségem lesz.

Mi támogatjuk a frakcióvezető úr által előterjesztett koncepciót. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. A Jobbik részéről Gyüre Csaba alelnök úré a szó.

DR. GYÜRE CSABA (Jobbik): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Frakcióvezető Úr! Tisztelt Bizottság! Átnéztük a Fidesz–KDNP koncepcióját, és a Jobbik Magyarországért Mozgalom részéről a legfontosabbnak tartjuk, hogy igazságos és arányos legyen ez az új választójogi rendszer. S ami itt a koncepcióban szerepel a 11 alapvető kérdés, ezzel egyetértünk, körülbelül ezek azok az alapvető kérdések, amelyek ebben is meg vannak fogalmazva, körülbelül ezeket kell legfontosabb kérdésként a koncepcióban szabályozni.

Egy adott dolog van benne, a 200 fős parlament. Ezt a Jobbik Magyarországért Mozgalom is támogatta, amikor ezt a módosítást elfogadtuk, illetve mi is erre törekedtünk, hogy mindenképpen csökkenteni kell a képviselők számát, tehát ezzel a részével egyetértünk.

Ugyanúgy a 2. pontban szereplő egyfordulós, kétszavazatos, töredékszavazatokat visszaszámláló rendszerrel is egyetértünk, és a Jobbik Magyarországért Mozgalom is alapvető dolognak tartja, hogy azt a tradicionálisan kialakult vegyes rendszert tartsuk fenn, ami Magyarországon megvolt, megvan, és reméljük, meg is fog maradni. Tehát ezzel is egyet tudunk érteni.

Ami azonban álláspontunk szerint a legfőbb alapelvet, az igazságos és arányos választási rendszert nem szolgálja, az az 5. pontja ennek a javaslatnak. Mégpedig az, hogy míg a koncepcióban még 90-110-ben volt meghatározva az egyéni választókerületek száma, ezt most frakcióvezető úr 106-ban határozta meg, hogy úgy tűnik, ez ebben körvonalazódik. Ha figyelembe vesszük az eddigi arányokat, a 386 fős parlamentet és a 176 egyéni választókerületet, láthatjuk, hogy itt az arány súlyosan eltolódik az egyéni választókerületek javára, ami a rendszer arányosságát érinti igen súlyosan. Illetve azt tapasztaltuk az eddigi törvényalkotás során az elmúlt másfél esztendőben, hogy amikor betérjesztésre került az önkormányzati választások rendszerének koncepciója, és ez elfogadásra is került, és már a 2010. őszi választások ez alapján történtek meg, akkor is azt láttuk, hogy mindennek megfelelt az a választójogi rendszer, csak az arányosság követelményének nem, és ezáltal az igazságosság követelményének sem felelt meg. Hiszen a megszerzett mandátumok száma egyáltalán nem volt arányos azzal, amit a lakosság túlnyomó többsége támogatott, ez pedig hihetetlen mértékben felborította az arányosságot az önkormányzati választási rendszerben. S úgy látjuk, hogy jelen pillanatban ez az előterjesztés is ugyanebbe az irányba viszi el ezt a koncepciót, hiszen az egyéni győzelmek, ha most figyelembe vesszük, milyen eredményt ért el a Fidesz–KDNP a 2010-es választásokon, teljesen egyértelmű, hogy az egyéni rendszernek az ilyen arányú nagyobbítása, abban az esetben, ha a Fidesz–KDNP meg tudná őrizni a jelenlegi támogatottságot, akkor ez egy hatalmas mértékű mandátumtöbbletet jelentene a szavazatokhoz képest a jelenlegi kormánykoalíciónak. Tehát ebben az esetben sem beszélhetünk arányos rendszerről, ami a legfontosabb lenne.

Amit a Jobbik Magyarországért Mozgalom ebben az esetben képvisel, az maximum ennek a fele. Tehát ha levesszük az eredeti koncepció szerinti 13 nemzeti és etnikai kisebbségi mandátumot, ami akkor marad a 200-ból, annak a fele, tehát leginkább a 90, amit meghatározott alsó határként ez a koncepció, ha abba az irányba elmozdulnánk, akkor igazságosabbnak tartanánk ezt a rendszert, és valamennyire az arányosságot is meg lehetne változtatni; és majd ott kitérek rá, hogy hogyan, amikor erre kerül sor.

A 6. pont egy régi vitás kérdése a magyar választójogi rendszernek. Ugyanis rendkívül sor bírálat érte az elmúlt években, illetve mondhatni, az elmúlt két évtizedben is a kopogtatócédulák rendszerét Magyarországon. Ezzel kapcsolatosan nyilván szükségszerű lenne változtatni, de azt mondja az ember, hogy addig ne változtassunk rajta, míg nem találunk jobb megoldást. A Jobbik ezért a maga koncepciójában azt veti föl, és megfontolásra érdemesnek tartja annak a lehetőségét, hogy azok a pártok, amelyek már az elmúlt választáskor valamilyen eredményt elértek, mondjuk, fűzhetjük ahhoz az 1 százalékhoz, ami

már az állami támogatásra is feljogosítja a pártot, annak ezzel ne kelljen foglalkozni, ezek a pártok ne gyűjtsenek kopogtatócédulát, és a kopogtatócédula-gyűjtés csak az egyéni független jelöltekre vonatkozzon, illetve azokra a pártokra, amelyek nem érték el eddig az 1 százalékot, vagy pedig nem indultak korábban; tehát rájuk vonatkozzon a kopogtatócédula-gyűjtés. Ez azért is lényeges, mert azt is tapasztaltuk, hogy bizony nagy pártok részéről – és itt nem nevezek meg senkit; azt gondolom, mindenki tudja, kire gondolok – cél volt a kopogtatócédulák begyűjtése annak érdekében, hogy kisebb pártok vagy olyan egyéni jelöltek, akik nem párttámogatással indultak, ne tudják összegyűjteni ezt a kopogtatócédulamennyiséget, és bizony cél volt az, hogy legalább a felét összegyűjtsék, akkor a többieknek majd nem fog maradni. Úgy gondolom, azáltal is demokratikusabbá válna a magyar választójogi rendszer, ha nagyobb lehetőség nyílna másoknak is elindulni ebben az esetben.

A 1500 fő aláírásával kapcsolatban még annyit szeretnék mondani, hogy itt minden attól függ, hogy mennyi idő áll majd rendelkezésre. Mert az önkormányzati választásokon is azt láttuk, hogy a kormánykoalíció a javaslatában a felére csökkentette a kopogtatócédula-gyűjtésre rendelkezésre álló időt, és akkor már rögtön úgy tűnik, hogy mégis megduplázódik az a kopogtatócédula-szám, amit össze kell gyűjteni. Tehát ez is lehet igazságtalan, hiszen a kis szervezeteket gyakorlatilag ellehetetleníti, lehetetlenné teszi, hogy elinduljanak a választásokon. Így megalkotunk egy álságos törvényt, amely azt fogja mondani, hogy igazságos ez a rendszer, de közben az indulni kívánó jelölteknek gyakorlatilag a háromnegyedét kizárjuk az indulás jogából, holott itt az lenne a lényeg, hogy ne egy szűk politikai elit alakuljon ki Magyarországon, amely szűk politikai elitbe kívülről gyakorlatilag lehetetlen bekerülni, és így ez egy teljesen belterjes politikai elit lesz. Arra van inkább szükség, hogy itt legyen bizonyos mozgás, és ezt bizony az 1500 aláírás megszerzése, különösen, ha rövidebb idő áll rendelkezésre, megnehezíti. Mi azt mondjuk, hogy ebben az esetben 1000 fő aláírását kelljen összegyűjteni, és hasonló időterjedelemben lehessen gyűjteni a kopogtatócédulát, mint ahogy a korábbi rendszer ezt lehetővé tette.

Az országos listaállítással kapcsolatban a koncepció előírja azt, hogy legalább 9 magyarországi megyében, továbbá Budapesten kelljen listát állítani. Ezzel egyetértünk, hogy országos listát azok a pártok tudjanak állítani, akik az országnak bizony nagy területén meghatározó szerepet töltenek be. Nem nagyon szállnék vitába a Fidesz–KDNP-nek ezzel a javaslatával.

A küszöb tekintetében 5 százalékos mértéket jelöl meg a koncepció. Ezzel kapcsolatban a Jobbik mindenféleképpen szintén a demokratikusabb irányba történő elmozdulásnak a híve. Mi a '94 előtti 4 százalékos küszöböt határoznánk meg, ezzel is nagyobb lehetőséget adnánk arra a kisebb pártoknak, hogy bekerüljenek a parlamentbe, és ezzel mindenképpen segítenénk azt, hogy ez a demokratikusnak mondott elit ne szűküljön be.

A töredékszavazatok számítása. Álláspontom, illetve a Jobbik álláspontja szerint ez a rendszer, amely 106 egyéni választókerületet jelöl meg, illetve ha elkezdünk számolni, ebből még lejön a 13 nemzetiségi mandátum, ez azt jelenti, hogy 81-en tudnak bekerülni az országos listáról, ez nem fogja tudni a kompenzációval sem elérni azt a rendszert, hogy az arányosság itt megfelelő módon helyreállíthatóvá váljék. A Jobbik álláspontja szerint ezzel kapcsolatosan a német választójogi rendszert kellene preferálni, amelynek a lényege az, hogy körülbelül hasonló lenne az egyéni választókerületekben és az országos listán indulók aránya, és akik egyéniben mandátumot szereztek, az a mandátumszám már kiesik az országos listáról, a kompenzációs listáról, és akik nem kerülnek be, a töredékszavazatok tulajdonképpen ott fognak elsődlegesen jelentőséggel bírni. Ez tehát körülbelül ki fogja egyenlíteni, vissza fog állni az arányosság, és az országos listáról körülbelül ugyanolyan arányban juttatnak majd mandátumhoz a szavazók, mint amilyen a választópolgároknak a százalékos akarata lesz. Ez a német rendszer ezzel lehetőséget ad arra, hogy a kompenzáció megfelelően érvényesüljön.

Álláspontunk szerint az itteni 9. pontban megfogalmazott töredékszavazat-számítás az arányosságot nem fogja lehetővé tenni.

Annak nagyon örülünk, hogy végre megfogalmazódott a 10. pontban a Fidesz–KDNP részéről is, amit már rengeteget hallottunk a médiában, amely a Jobbiknak, mióta bent van a parlamentben, az egyik legfőbb vesszőparipája, mégpedig a határon túl élő magyaroknak a választójog megadása. Ezzel kapcsolatban mi már kifejtettük az álláspontunkat akkor is, amikor az állampolgárság megadásáról volt szó a határon túl élő magyarok számára. Mi már akkor megjelöltük, hogy a Jobbiknak egyértelműen ez a szándéka és az akarata, hogy azok az emberek, akik igazságtalan trianoni, illetve párizsi békediktátumok következtében veszítették el, saját akaratukon kívül a magyar állampolgárságukat, akik a mai napig is őrzik a magyar nemzetiségüket, a magyar tradícióikat, hagyományaikat, magyar anyanyelvüket megőrzik és nem adták fel, nem mondtak le az állampolgárságukról, ők kapják vissza azt az állampolgárságot, amit önkényesen, igazságtalanul elvettek tőlük, megfosztották őket ettől. S ennek az állampolgárságnak bizony része az is, hogy aktívan be tudjon kapcsolódni a magyar közéletbe, és azáltal tud bekapcsolódni ebbe leginkább, hogy megkapja a választójogot, ezzel válik ő igazából magyar állampolgárrá. A Jobbik Magyarországért Mozgalomnak nyilvánvalóan az az álláspontja – és gondolom, a legtöbb magyar embernek ez az álláspontja – ezzel kapcsolatban, hogy az lenne az igazságos az ő esetükben, ha mind az egyéni választókerületekre, mind pedig az országos listára tudnának szavazni, illetve passzív választójoguk is lenne. Azt megállapíthatjuk, hogy jelenleg, és azért értek egyet nagyrészt ezzel az előterjesztéssel, hiszen jelen pillanatban technikailag kivitelezhetetlen az, hogy egyéni választókerületekre tudjanak szavazni a határon túl élő magyar állampolgárok, gondolok itt a felvidéki, kárpátaljai, délvidéki, erdélyi, örvidéki magyarságra. Nagyon nehéz lenne ott megfelelően kialakítani egyéni választókerületeket, illetve technikailag, gyakorlatilag a mai szinten lehetetlen lenne a választás lebonyolítása. Tehát azzal, hogy az országos listára szavazhatnak, a Jobbik Magyarországért Mozgalom is a legmesszebbmenőig egyetért, hiszen ezzel már legalább arra biztosítunk számukra lehetőséget, hogy részt vegyenek ebben.

A levél útján történő szavazást szintén szerepelteti a Jobbik Magyarországért Mozgalom a saját koncepciójában, ha ezt megfelelő biztonsággal tudjuk megoldani. Hiszen az az érdek, hogy a határon túl élő magyarok minél nagyobb arányban tudjanak részt venni ezen a választáson, illetve a következő magyarországi választásokon. S nyilván az a lehetőség, ha ezt ők csak kizárólagosan magyar külképviseleti szerveknél tudják megtenni, az gyakorlatilag ellehetetleníti a valós részvételüket a választásokon, hiszen bízunk benne, hogy akár százezres, sok százezres nagyságrendben vesznek részt majd már a 2014-es választásokon.

A nemzetiségekkel kapcsolatosan szintén mi is megfontolandónak tartjuk a kedvezményes listaállítást; illetve ezt még részletekben ki kell dolgozni, hogy milyen lehetőség lesz erre az eredetileg az alkotmánymódosításban megfogalmazott 13 jelölt bejuttatására a parlamentbe. Az albizottságon belül erről még biztosan sokat fogunk vitatkozni, de alapvetően mi is egyetértünk ezzel a koncepcióval.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Az MSZP részéről Lamperth Mónikáé a szó.

DR. LAMPERTH MÓNIKA (MSZP): Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Tisztelt Frakcióvezető Úr! Ebből a javaslatból jól látszik, hogy a Fidesz azt gondolja, hogy ezzel a törvénnyel be tudja betonozni a hatalmát. Ez abból is látszik, hogy az eredetileg benyújtott javaslat, amelyet tavaly a Fidesz nem sokkal az új Országgyűlés megalakulása után benyújtott, ahhoz képest is ez a javaslat, ez a koncepció aránytalanabb rendszert hoz létre. De szeretném arra felhívni az önök figyelmét, hogy csináljanak bármilyen

törvényt, ha folytatják ezt az ámokfutásszerű kormányzást, akkor a magyar választópolgárok le fogják önöket váltani, tehát bármilyen aránytalan, ma látszólag a Fidesznek kedvező törvényt is próbálnak meg az Országgyűlésben a kétharmados többségükkel áterőltetni.

A Magyar Szocialista Párt az arányos rendszer mellett van, hosszú évek óta e mellett érvelünk. (*Derűtség, zaj a fideszes képviselők részéről.*) Szeretnék csak emlékeztetni arra – örülök, hogy ez ilyen derűsre ad okot a Fidesz soraiban –, szóval, amikor 1990-ben létrejött ez a választási rendszer, illetve a ma hatályos választási rendszer alapján lebonyolították az első választást, akkor tudatosan egy aránytalan rendszert hozott létre a jogalkotó, mert nem lehetett tudni, hogy a sok-sok párt közül melyik milyen arányban kap majd felhatalmazást az új parlamentben, és a kormányozhatóság érdekében a többségi vagy az arányos rendszer közötti választásban egy tudatosan torzított rendszert fogadott el a jogalkotó. Ez a mostani hatályos rendszer a legerősebbeknek kedvez, és lényegesen eltéríti a választói akaratot az ő javukra. Volt, amikor haszonélvezője volt ennek az MSZP, volt, amikor az MDF, volt, amikor a Fidesz; tehát ezt nem abból a szempontból mondom, hogy ez most egy pártnak lenne jó – ez mindig a legerősebben támogatottnak jó. De mi azt gondoljuk, hogy most már, több évtizeddel a rendszerváltás után a választási szisztéma arányossága, azaz hogy a lehető legprecízebben kifejeződjön a választói akarat, ez fontos szempont. Főleg egy olyan időszakban, amikor a választók bizalma úgy általában a politikával szembe fordul, különböző okoknál fogva; ezt most nem akarom itt részletezni. Tehát fontos lenne, hogy sokkal jobban kifejezze a választói akaratot, precízen kifejezze: tehát arányos választási rendszer kell.

Ez egy aránytalanabb rendszer, mint a korábbi. Mi tehát azt gondoljuk, hogy ezekkel a trükkökkel, mint például ez a kompenzáció... – frakcióvezető úr, ez egy trükkös kompenzáció. Mert nem mondja azt, hogy lesz egy kompenzációs lista, hanem azt mondja, hogy a pártlistákhoz hozzáadja a töredékszavazatokat. Ez nem egy tisztán kompenzációs technika, bár kétségtelen, hogy van ilyen hatása. Hogy ez mennyire arányos, ezt majd az albizottságban részletesen ki fogjuk fejteni, nem akarom a főbizottságban ezzel az időt húzni.

Szeretném azt is egyértelművé tenni, hogy a Magyar Szocialista Párt álláspontja szerint azoknak a magyar állampolgároknak támogatjuk, hogy legyen választójoga, akik állandó magyarországi lakóhellyel rendelkeznek. Fontosnak tartjuk, támogatjuk azt, hogy határon túli magyarok is megkaphassák a magyar állampolgárságot, de azt szeretnénk, és szeretnénk ezt egyértelművé tenni, hogy azok kapjanak választójogot, akiknek van állandó magyarországi lakóhelyük, tehát akik viselik a következményét annak a döntésnek, ahogyan szavaznak a választáson.

Van néhány olyan, technikainak tűnő dolog, aminek korábban jelentős politikai tartalmat akart adni a Fidesz–KDNP-pártszövetség. Itt csak szeretnék arra emlékeztetni, hogy sok-sok egyeztetés volt arról, hogy a külföldön tartózkodó magyarok szavazatukat hogyan adhassák le. Nagyon sokszor fölmerült a levélben való szavazás, és akkor Salamon elnök úr a Fidesz–KDNP képviselőjében minden alkalommal elmondta, hogy ez miért egy megbízhatatlan technika, nem adta hozzá a voksát. Én most kíváncsian várom majd, hogy mit fognak előadni, és mi változott meg azóta, hogy most a Fidesz áll elő ezzel a javaslattal.

Sok olyan részletkérdés van, amiről kell majd beszélni, a kisebbségek mandátumszerzése és egyebek, amit egyébként fontosnak tartunk, hogy a hazai kisebbségek kapjanak országgyűlési képviseletet. Ezt el fogom mondani részletesen az albizottságban. Itt most a főbizottságban mindössze egyetlen kérdést szeretnék föltenni frakcióvezető úrnak, ami szerintem fontos, hogy az egyéni választókerületek kialakításánál a választópolgárok létszámának arányos megléte mellett – ami egy fontos elv, és amire az Alkotmánybíróság is fölhívta a figyelmet – milyen egyéb szempontokat vesz figyelembe majd a betérjesztő. Például a leendő járásokkal van-e valamilyen összhang igénye vagy viszony kialakítása? Azt gondolom, ez egy fontos kérdés lesz a jövőben.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. A hozzászólások végeztével megadom a szót válaszadásra Lázár János frakcióvezető úrnak.

Lázár János válaszai

LÁZÁR JÁNOS (Fidesz): Köszönöm szépen. Tisztelt Képviselőtársaim! Szeretném megköszönni a lehetőséget, hogy a koncepciót ismertethettem a képviselőtársaimmal, és szeretném, ha az albizottság ezt érdemben megtárgyalná. S amennyiben van lehetőség, akkor szeretném, ha nyilatkoznának is a frakciók – ha jól érzékelem, egy frakció nem képviseltette magát a bizottsági vitában –, hogy fognak-e javaslatot tenni vagy nem kívánnak javaslatot tenni; van-e elképzelés, akár alternatívaképpen, akár más vonatkozásban; van-e új témajavaslatuk vagy nincs új témajavaslatuk. A Jobbik azt mondta, hogy ő ezt a 11 alaptémát elfogadja mint alaptételt – van-e ehhez képest más javaslat? Mert szeretném, ha az albizottság e 11 kérdésben rövid időn belül állást foglalna, és utána törvényszöveg-javaslat születhetne, és az Országgyűlés elé beterjesztésre kerülhetne. Tehát én azt gondolom, ez időben limitált, és nem bonyolult kérdésekről van szó; az albizottság már korábban és a politikai pártok tárgyalták saját magukon belül is és egymással is ezeket a kérdéseket.

A minősítéseket, amelyek a javaslatra vonatkoznak, tiszteletben tartom, véleménynek tekintem. Ugyanez vonatkozik az álláspontokra is, amelyeket kifejtettek. Holnap az albizottság ülésén erre reagálni fogunk. S nyilvánvalóan meg kell hozni azokat a szükséges politikai döntéseket, hogy a 11 pont vonatkozásában ki mit tud elfogadni, és van-e olyan közös pont, amiben meg tudunk egyezni, vagy pedig ez eleve kizárt, és nincs olyan közös pont, amiben tudnánk előrelépni.

Választókerületek kialakítása. Nyilvánvaló, hogy hosszú szakértői munka előzi meg azt, amikor egy politikai párt, viselve a többséggel járó felelősséget, javaslatot tesz. És nem szeretnék értékítéletbe belebocsátkozni, de én nagyon nem értek egyet azzal, hogy csak a vegyes rendszer hozhat demokráciában érdemi megoldást. Nagy-Britanniában egyéni kerületi rendszer van, és kiválóan működik a brit demokrácia. Nyilvánvaló, hogy a választók a választási rendszer lehetőségeivel élnek így vagy úgy. A jobbikos képviselőtársam, Gyüre Csaba által elmondottak vonatkozásában én szívem szerint azt az álláspontot képviseltem a vitában – bocsánat, hogy világosan fogalmazzak –, hogy csak egyéni kerületi rendszer legyen Magyarországon, mert az iránt van meg a bizalma a választóknak. Én azt tapasztaltam, hogy mindenféle listával szemben óriási fönntartások vannak Magyarországon. És ezeket az arányokat vagy ezeket a szempontokat szerintem érdemes figyelembe venni. Volt, aki azt mondta, hogy csak listás rendszer legyen, de az egy más politikai rendszert eredményez teljes egészében. Ezért kell a szempontok között valamiféle harmóniát teremteni.

A 106 egyéni választókerület kialakítása. Ha az ember azt mondja, hogy nem lép ki egy megyéből, nem lépi át a jelenlegi vagy a mindenkori megyehatárokat, ha az ember azt mondja, hogy adott esetben a járások kialakítására – és itt válaszolok erre –, a járások kialakításának lehetőségére is tekintettel van, és figyelembe veszi az Alkotmánybíróság döntését, amely az arányossággal kapcsolatos, magára nézve a Velencei Bizottságot egy irányvonalnak tekinti, akkor ez nagyjából meghatározza, hogy mekkorák lesznek a választókerületek. Ez eldönti a kérdést. Eldönti azt, hogy egy megyei jogú városban hány választókörzet van. Akár hiszik, akár nem, nagyon szűk a mezsgye, ami e szempontok betartása mellett nyitva marad. Mert vagy nem tudja betartani a 10-15 százalékos határt, vagy nem tud megyén belül maradni, vagy nem tudja az Alkotmánybíróság szempontjait érvényesíteni, vagy a járások szempontjait nem tudja érvényesíteni. Végig lehet modellezni. Ajánlom figyelmükbe a Haza és Haladás Alapítványnak a javaslatát, amely szintén választókerületekre, hasonló számú választókerületre tesz javaslatot; érdemes volna fölvetíteni a térképre, a falra ezt a térképet, és érdemes volna a nyilvánosságra hozott térképet

megnézni, hogy ott milyen javaslatot tesznek. Hasonló szempontok alapján hasonló következtetésre jutottak, mint mi. Nem volt tehát több szempont, ezeket a szempontokat mérlegeltük. Nyilván egy területnek a történelmi hagyományai, a terület társadalmi adottságai, gazdasági adottságai, földrajzi és népességpolitikai adottságai is meghatározzák ezeket a döntéseket.

A többit, még egyszer mondom, megfontoljuk. Elhangzott egy 4 százalékra vonatkozó javaslat, ajánlószelvény-gyűjtésre vonatkozó javaslat, egyéni képviselők aránya, kedvezményes mandátum kérdése. Ez is egy kérdés, a kedvezményes mandátum kérdését is érdemes szerintem végiggondolni alaposan. Nem szeretnénk ortodox álláspontot fölvenni, de a kedvezményes mandátum mellett is szólnak szempontok, és a kedvezményes mandátum ellen is szólnak vélemények. Én azt gondolom, a törvényhozónak nagyon alaposan meg kell fontolnia, hogy ha ez a rendszer húsz-harminc évre is meghatározhatja a magyar választójogi rendszert, akkor nagyon alaposan meg kell gondolnia, hogy az általam említett kedvezmények mellett, a kedvezményes mandátum lehetőségét megadja-e, és hogyan adja meg. Szerintem meg kell adni egyébként, magam is arra hajlok – ez egy dilemma –, meg kell adni a kedvezményes mandátum lehetőségét. De azért itt ki kell számolni és ki lehet számolni, hogy egy országos listás rendszer esetén, nagyjából a részvételi adatok tükrében követhető, mérlegelhető az, hogy egy országos listán megszerzett mandátumhoz hány szavazat kell, abból kiszámolható, hogy ha adunk kedvezményes mandátumot, akkor hány regisztrált kisebbségi választóra van szükség, és azok közül hánynak a szavazatára van szükség, hogy legyen képviselőjük. Ezeket a magyar társadalmi viszonyokra tekintettel mérlegelni érdemes.

Holnap folytatjuk, ha jól értem. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm, frakcióvezető úr. Mindjárt át is térünk a 3. napirendi pontunkra.

LÁZÁR JÁNOS (Fidesz): Köszönöm szépen. *(Távozik az ülésről.)*

ELNÖK: Egy pillanat türelmet kérek, máris folytatjuk az ülést.

Az uzsorával összefüggő egyes törvények módosításáról szóló törvényjavaslat (T/4128. szám); kapcsolódó módosító javaslatok megvitatása, első helyen kijelölt bizottságként

A 3. napirendi pontunk: az uzsorával összefüggő egyes törvények módosításáról szóló T/4128. számú törvényjavaslathoz benyújtott kapcsolódó módosító javaslatok megvitatása következik. Köszöntöm a kormány képviselőjét.

A kiegészítő ajánlás négy pontot tartalmaz, összefüggés a pontok között munkatársunk jelzése szerint nincs.

Az 1. ponttal kapcsolatban kérdezem a kormány képviselőjét.

DR. RÉPÁSSY RÓBERT államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Nem értünk egyet a módosító indítvánnyal.

ELNÖK: Nem ért egyet. Gaudi-Nagy Tamás!

DR. GAUDI-NAGY TAMÁS (Jobbik): Államtitkár úr, tisztelettel üdvözlöm. Igazából egy rövid magyarázatot kérnék szépen, mert azért egy elég fajsúlyos javaslatnak tartjuk ezt. Úgyhogy sokkal mélyebb és alaposabb indokolást várnánk el, különösen azért, mert ez a bizonyos (3) bekezdés, amelyet beilleszt ez a javaslat a Btk.-tényállásba, ez a Ptk. fogalmi készletei szerinti hitel- és kölcsönszerződésekre vonatkozóan teremtené meg a büntethetőséget, ha a hiteldíj összegét meghaladó követelést támaszt bárki egy ilyen

hitelügylet kapcsán. Tehát ez tulajdonképpen sokkal mélyebbre megy a probléma gyökerének orvoslásában, és szerintem ez egy nagyon erős és nagyon jó javaslat.

Tehát bővebb indokolást kérnék szépen, mert szerintünk ez támogatandó.

ELNÖK: Államtitkár úr, tessék parancsolni!

DR. RÉPÁSSY RÓBERT államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Igen, ismerem a módosító indítványt. Nem jelzi a kiegészítő ajánlás, de egyébként összefügg ez a kiegészítő ajánlás 4. pontjában foglalt módosító indítvánnyal. Merthogy ugyanezek a képviselők javasolják a Ptk.-t kiegészíteni egy 524/A. §-sal, és erre hivatkozik vissza a kiegészítő ajánlás 1. pontjában foglalt büntetőjogi tényállás, tehát erre a Ptk.-kiegészítésre hivatkozik. Tehát ez szerintem összefügg.

Több szakmai problémánk van a javaslattal. Elsősorban a büntető törvénykönyv belső arányosságát bontaná meg egy ilyen módosítás, azon túlmenően, hogy a tervezett (4) és (5) bekezdés ugyanazt a büntetési tételt tartalmazza. Tehát szakmailag nem helyes, hogy két külön minősített eset van, holott a büntetés ugyanaz. És hangsúlyozom, hogy én összefüggésben kezelem ezt a 4. ponttal. A polgári törvénykönyvbe javasolt módosító indítvány egyetlenegy ponton találkozik a kormány szándékaival, ez a bizonyos 30 százalékos maximálása a teljes hiteldíj mutatónak. De szerintünk nem így és nem ebben a törvényben kell ezt szabályozni, ráadásul a polgári törvénykönyvet a javaslat nem nyitotta meg, tehát az eredeti javaslat ebben a szakaszában nem nyitotta meg a polgári törvénykönyvet.

Tehát összefoglalva: elsősorban szakmai hiányosságai miatt nem támogatjuk a javaslatot, még ha van is olyan eleme, amellyel egyetértünk.

ELNÖK: Köszönöm. Gaudi-Nagy Tamás!

DR. GAUDI-NAGY TAMÁS (Jobbik): Az általános vitában is meg a részletes vitában is egyetértettünk államtitkár úrral, hogy mindenféleképpen tovább kell lépni. Ez csak egy elem, és úgy látom, közös gondolkodás alakult ki az uzsora-bűncselekménnyel és az egész uzsorával kapcsolatos fellépésben. Akkor viszont az a kérés, államtitkár úr, hogy akkor tényleg keressük együtt, vagy tegyenek javaslatot arra, hogy ezt a fajta gyakorlatot, amely konkrétan tényleg nem az alapeset szerinti, vagyis nem kell súlyos nélkülözésnek kitenni, nincsenek olyan egyéb feltételek, tehát mi szeretnénk ezt sokkal szélesebb körben megvalósítani.

Egyébként szerintem nem megalapozott a szakmai kifogás sem, mert a (4) és (5) bekezdés is más elkövetési formát szabályoz. Illetve az, hogy a Ptk. 524-gyel egy olyan rendelkezésre hivatkozik, amely nem biztos, hogy támogatást fog kapni, az azzal orvosolható, hogy ha a Ptk. 685. §-ában foglalt hiteldíj fogalmat hivatkozzuk be. Tehát ha csak önmagában ez a baj, hogy egy olyan Ptk.-rendeletre való hivatkozás szerepel benne, ami nem kap majd támogatást, akkor nyúljunk vissza a Ptk. eredeti 685. §-a szerinti definícióhoz, és akkor így már megoldható a dolog.

Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm. Államtitkár úr?

DR. RÉPÁSSY RÓBERT államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Én nem akarom nagyon húzni az időt, csak Gaudi képviselő úr figyelmét akarom felhívni, hogy amire ön hivatkozik, abban a Ptk.-szakaszban nincs benne a teljes hiteldíj mértéke. Az nincs benne, csak a definíciója van benne.

ELNÖK: Köszönöm. További hozzászólás hiányában határozathozatal következik. Ki támogatja a módosító javaslatot? *(Szavazás.)* 3 igen. Ellene? *(Szavazás.)* 20 nem. Tartózkodás? *(Szavazás.)* 2 tartózkodás. A bizottság nem támogatta, egyharmadot sem kapott.

A 2. ajánlási pontról kérdezem a kormány képviselőjét.

DR. RÉPÁSSY RÓBERT államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Nem értünk egyet a módosító javaslattal, elnök úr.

ELNÖK: Nem ért egyet a kormány. Gaudi-Nagy Tamás?

DR. GAUDI-NAGY TAMÁS (Jobbik): Államtitkár úrtól szeretném megint megkérdezni, hogy mivel indokolja azt, hogy nem támogatják. Hiszen itt az elkövető betöltött tisztségéhez kötődően minősülne súlyosabbnak az uzsora-bűncselekmény, tehát ha valaki polgármesterként, önkormányzati képviselőként, kisebbségi önkormányzati képviselőként követi el, akkor kapna egy kiemeltebb büntetethez való jogot. Mi az oka annak, hogy ezt nem támogatja a kormány?

ELNÖK: Mielőtt választ kapnánk, a kapcsolódó módosító javaslatot előterjesztő dr. Kiss Sándor kér szót. Képviselő úr, tessék!

DR. KISS SÁNDOR (Jobbik): Köszönöm a szót, elnök úr. Azért lett ez a kapcsolódó módosító javaslat, mert a módosító javaslatban hivatalos személy volt megnevezve, és az előterjesztő ezt túl tág fogalomként értékelte. Ezért gondoltuk úgy, hogy konkretizáljuk, kikről is legyen szó.

A gyakorlati tapasztalat azt mutatja, pontosan a sajtóból is értesülhettünk róla, hogy bizony kisebbségi önkormányzati képviselők követték el ezeket a bűncselekményeket. Már csak azért is, mivel annak a szűk közösségnek ők a prominens képviselői és a legközismertebb emberek abban a közösségben, ezért érthetetlen számomra, hogy a kormányzat miért nem támogatja ezt a kapcsolódó módosító javaslatot. Ez a gyakorlat, úgyhogy érthetetlen. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm. Államtitkár úr?

DR. RÉPÁSSY RÓBERT államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Értjük a problémát, de a büntető törvénykönyvben nagyon ritka az olyan bűncselekmény, ahol – most idézőjelben – köztörvényes bűncselekményt valaki hivatalos személyként követ el, és ez minősíti a köztörvényes bűncselekményt. Tehát magyarul, a büntető törvénykönyvben a hivatali bűncselekményeket követik el hivatalos személyek, és ezért súlyos büntetés jár. De olyan, hogy egyébként, mondjuk, lopás vagy más köztörvényes bűncselekményt hivatalos személy követ el, és ezért lenne ez minősítő körülmény, ilyen talán egyetlen esetben van, a kábítószer-bűncselekményeknél, de ott is úgy van, hogy ha e minőségének, tehát a hivatalos személy minőségének a felhasználásával követi el. Tehát ebben az esetben csak akkor lenne elfogadható, ha kifejezetten a polgármesteri tisztségének a felhasználásával követi el a bűncselekményt. Mert egyébként az, hogy valaki elkövet egy úgynevezett köztörvényes uzsora-bűncselekményt és mellesleg ő még polgármester is, ennek a kettőnek nincs összefüggése; csak akkor lehet minősítő körülmény, ha ezt a polgármesteri minőségének a felhasználásával követi el.

ELNÖK: Köszönöm. További hozzászólás nincs, határozathozatal következik. Ki támogatja a javaslatot? *(Szavazás.)* 3 igen. Ellene? *(Szavazás.)* 23 nem. Tartózkodás? *(Szavazás. – Nincs ilyen.)* A bizottság nem támogatta, egyharmadot sem kapott.

A 3. ajánlási pont következik. Először a kormány képviselőjét kérdezem.

DR. RÉPÁSSY RÓBERT államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Nem értünk egyet a módosító indítvánnyal.

ELNÖK: A kormány nem ért egyet. Hozzászólás nincs. Határozathozatal következik. Ki támogatja? *(Szavazás.)* 3 igen. Ellene? *(Szavazás.)* 17 nem. Tartózkodás? *(Szavazás. – Nincs ilyen.)* A bizottság nem támogatta, egyharmadot sem kapott.

A 4. módosító javaslat következik. Kérdezem államtitkár urat.

DR. RÉPÁSSY RÓBERT államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Ebben a formában nem értünk egyet a módosító indítvánnyal.

ELNÖK: Vas Imre képviselő úré a szó.

DR. VAS IMRE (Fidesz): Javaslom, hogy először arról döntsünk, házsabályszerű-e a javaslat. Én úgy látom, hogy nem házsabályszerű, tekintve, hogy a polgári törvénykönyv nincs megnyitva, és messze túlterjeszkedik az eredeti javaslaton.

ELNÖK: A 2. § nem az eredeti törvényben van? Mert van ott egy elhagyás, a polgári törvénykönyv...

DR. VAS IMRE (Fidesz): De az a Ptké.-ből van...

ELNÖK: Igen, az a Ptké., bocsánat!

DR. VAS IMRE (Fidesz): ...de a polgári törvénykönyv egyáltalán nincs, és itt egy új 524/A. §-t iktatna be. És a polgári törvénykönyvről egy szó sincs egyébként, nemhogy erről a részéről, a kölcsön- és hitelviszonyt megtestesítő jogviszonyokról.

ELNÖK: Ez az ügyrendi javaslat megkerülhetetlen, mert ha bárki fölveti a házsabályszerűséget, az állásfoglalást igényel.

Gyüre Csaba alelnök úré a szó.

DR. GYÜRE CSABA (Jobbik): Köszönöm szépen. Én csak erre kívánok reagálni, hogy ez már a múltkor is felmerült a bizottsági ülésen, és akkor megnéztük a 94. §, ha jól emlékszem, (3) bekezdését, amelyik csak ugyanarra a törvényre vonatkozik. Tehát amennyiben más törvénnyel kapcsolatos, az nem lesz házsabályellenes. Lehet, hogy itt a Házsabály eredeti célja más volt, de a megfogalmazás szerint ez teljesen egyértelmű, hogy csak azonos jogszabályon belül nem nyithat meg más kérdést, de más jogszabályt megnyithat a Házsabály szerint.

ELNÖK: Képviselő úr, volt egy ügyrendi javaslata. Azt tudom mondani, hogy frakciónként egy hozzászólás van, hozzászólhat a saját javaslatához – akkor ez a fideszes puskapor lesz. Tessék!

DR. VAS IMRE (Fidesz): Visszavonom a javaslatomat, mert valóban másik törvényjavaslatról van szó. *(Dr. Lampert Mónika: Megvilágosodott.)*

ELNÖK: Visszavonja az ügyrendi javaslatát. Akkor viszont van-e érdemi hozzászólás? Államtitkár úr!

DR. RÉPÁSSY RÓBERT államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Ugyan nem volt kérdés, hogy miért nem támogatjuk – de ha senkit nem érdekel, nem mondom el... *(Folyamatos zaj, közbeszólások.)* Visszalépek a hozzászólástól. *(Derűltség.)*

ELNÖK: Köszönjük, államtitkár úr. Nyilván mindenki mérlegelte magában azt, hogy hogyan fog állást foglalni.

Gaudi-Nagy Tamás képviselő úr hozzá kíván szólni.

DR. GAUDI-NAGY TAMÁS (Jobbik): Ehhez a javaslatához szeretnék hozzászólni. Egyszerűen érthetetlen és elfogadhatatlan, hogy ez nem vállalható. Az uzsora elleni harcot meghirdető Orbán Viktor miniszterelnök országmentő csomagja keretében szerintem itt egy emberként fel kell vonulnia a kormánypárti képviselőknek e mögé, és ha ezt nem teszik, akkor szerintem joggal teszik ki magukat miniszterelnök úr rosszallásának. Mi ennek szellemében cselekedtünk, ezért terjesztettük elő ezt a javaslatot. Egyszerűen arról van itt szó, hogy az oroszlanos társaság római jogi intézményének a mai továbbélését kell kizárni, és igenis, ha a teljes folyósított kölcsönösszeg 30 százalékát meghaladja a hiteldíj, az már gyakorlatilag igenis szankcionálható vagy tiltható vagy uzsorássá minősíthető legyen.

Ebben a jelenlegi átmeneti helyzetben, amikor ilyen rablóviszonyok és kizsigerelés működik a társadalom legkiszolgáltatottabb szintjein, az államnak kutya kötelessége odaállni és segédkezet nyújtani. Ha ezt nem teszi, akkor egyszerűen ezekben az életviszonyokban szenvedő emberek ezrei maradnak kiszolgáltatottan. Ez egy szakmailag kidolgozott, jó javaslat, itt az alkalom, hogy ebben a csomagban ezt is végre megtegyük. Kérem, hogy támogassák.

ELNÖK: Köszönöm. Van-e még hozzászólás? *(Nincs.)* Határozathozatal következik. Ki támogatja a javaslatot? *(Szavazás.)* 3 igen. Ki nem? *(Szavazás.)* 6 nem. Ki tartózkodott? *(Szavazás.)* 15 tartózkodás mellett a bizottság nem támogatta, egyharmadot sem kapott.

Áttérünk a 4. napirendi pontunkra. Gyüre Csaba alelnök úrnak átadom az ülés vezetését. *(Dr. Salamon László kimegy az ülésteremből.)*

(Az ülés vezetését dr. Gyüre Csaba, a bizottság alelnöke veszi át.)

Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba-vételéről

a) A devizahitelek védelme érdekében szükséges egyes törvények módosításáról szóló törvényjavaslat (T/4090. szám)

ELNÖK: A 4. napirendi pontunk két részből áll, a) és b) pontból. Először az a) pont tárgyalására térünk rá, amely a T/4090. törvényjavaslat tárgysorozatba-vételéről szól; Lenhardt Balázs, Németh Zsolt és Z. Kárpát Dániel képviselők önálló indítványa.

Előterjesztőként megadom a szót Lenhardt Balázsnak.

DR. LENHARDT BALÁZS (Jobbik): Szerény reményekkel, de töretlen lelkesedéssel próbálunk szinte hétről hétre olyan javaslatokat beterjeszteni, amely érdemben is segítene a

devizahiteleségek problémáin. Hát, sajnos a nemzeti együttműködés ezt eddig még nem tette lehetővé, de nem adjuk föl.

A jelenlegi törvénytervezetünk gyakorlatilag két fő pontból áll. Az 1. §-ban az illetékekről szóló törvényt módosítanánk úgy, hogy a devizában nyilvántartott hitelekkel kapcsolatos perek illetékmentesek legyenek, ezzel is megkönnyítve az igazságtalan devizahitel-szerződések elleni fellépés lehetőségét. Merthogy itt az ügyértékre tekintettel bizony igen magas illetékek állapíthatók meg a követelés könyv szerinti értéke alapján.

A 3. §-ban pedig szeretnénk rendezni azt a felháborító visszaélést, hogy egyes pénzügyintézetek a jelzálogként felajánlott ingatlant... *(A terem ablaka előtt az épület felújítását végzők fűrni kezdenek.)* A nép hangja is megszólalt. *(Derűltség.)* El akarnak minket hallgattatni, de pörös szánkat nem fogjuk be. Úgyhogy mondom tovább, egy kicsit emeltebb hangerővel. *(A fűró hangjától a hozzászólás alig hallható.)*

Itt tehát több paragrafusban szeretnénk rendezni azt a kérdést, hogy ha árverezésre kerül sor, az az adós...

ELNÖK: Egy kis szünet lesz addig, amíg ezt megoldják a munkatársak, mert így lehetetlen a további tárgyalás.

DR. LENHARDT BALÁZS (Jobbik): Tehát a végrehajtási törvényt szeretnénk módosítani annak érdekében, több paragrafuson keresztül... *(A fűró zaja miatt nem folytatható a tárgyalás.)*

ELNÖK: Két perc szünetet tartunk, hátha addig vége lesz ennek a fűrásnak. A munkatársak elmentek intézkedni, úgyhogy addig szünetet tartunk. *(Rövid szünet.)* Folytassuk, hátha befejezték a fűrást.

Megadom a szót újra Lenhardt Balázsnak.

DR. LENHARDT BALÁZS (Jobbik): A végrehajtási törvényt szeretnénk módosítani több ponton annak érdekében, hogy ha árverezésre kerül sor, a bank vagy a pénzügyintézet ne tudjon azzal a szerződésben kikötött jogával – általában opciós jogával – élni, hogy egy menekülési értéken értékesíti az adott ingatlant, adott esetben pár százezer forintért, amire számtalan gyakorlati példa van, és utána a teljes hitelösszeget még az eredeti adóstól követeli, mert úgy értelmezi, hogy a kötelem még fennáll ebben a vonatkozásban is, ezáltal is lehetetlenné téve az adós gazdasági fennmaradását, újrakezdését.

Ezért mi azt szeretnénk elérni, és ennek ez a lényege, hogy a valós ingatlanpiaci érték, amely becsértékként kerül meghatározásra, annak 80 százalékánál kisebb értéken ne lehessen se kikiáltani, se elárverezni az adott ingatlant. *(Újrakezdik a fűrást.)* Bocsánat, mindjárt segítünk. *(Szilágyi György képviselő felmászik az ablakba, és kizörög a munkásoknak. A fűrás abbamarad. – Dr. Salamon László visszatér az ülésterembe.)*

ELNÖK: Köszönjük szépen Szilágyi Györgynek a hathatós intézkedést, amivel, úgy tűnik, sikerült elhárítani az ülés megtartásának az akadályát.

Visszaadom az elnöklést Salamon elnök úrnak.

(Az ülés vezetését dr. Salamon László, a bizottság elnöke veszi át.)

DR. LENHARDT BALÁZS (Jobbik): Bocsánat, és akkor még befejezném, most már tényleg csak két mondat.

Akkor tehát számítanék a kormánypárti és független képviselők szavazatára is, mint Pószte Lajos. Kérem, támogassák, és valóban, az árverezés csapdájába került embereken legalább ezzel a kis segítséggel próbáljunk meg segíteni.

ELNÖK: Kérdezem az államtitkár urat, van-e kormányálláspon.

DR. RÉPÁSSY RÓBERT államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Tárgysorozatba-vételnél még nincs, csak az általános vitára alkalmasság esetén.

ELNÖK: Tárgysorozatba-vételnél nem nyilatkozik a kormány, értem. Hozzászólás van-e a javaslatához? Gaudi-Nagy Tamás képviselő úr!

DR. GAUDI-NAGY TAMÁS (Jobbik): Ez a törvényjavaslat, mint látható, egy döntő jelentőségű javaslat. Megint csak ugyanazt a célt szolgálja, amit már nagyon sok javaslattal próbált a Jobbik világossá tenni, hogy ezek a devizaadósok, akik önhibájukon kívül kerültek ilyen csapdahelyzetbe, mindenképpen állami segítségnyújtása szorulnak. A Fidesz eddigi lépései, a kormánykoalíció lépései nem voltak elegendőek. A végpontokon, tehát a már adósságcsapdában vergődő emberek számára is mentőövet kell nyújtani. Ez egy olyan jogi mentőöv lenne, amely nem kerülne többletpénzbe, nem kerülne különösebb erőfeszítésbe; egyszerűen meg kellene nyomni egy igen gombot, vagy itt éppen föl kellene tenni a kezüket a kormánypárti képviselőknek, és már lehetővé válna, hogy a mondjuk, ötgyerekes Tauzin család meg tudja indítani azt az érvénytelenségi pert a rabló bankkal szemben, hogy legalább utána fel tudják függeszteni a végrehajtást. Vagy pedig, ha már végrehajtásról van szó, akkor pedig ott el tudják érni azt, hogy ne tudják bagóért a lakásukat elárverezni, és ezzel az egész életen át vagy több generáción át felhalmozott értékeiket meg tudják védeni az önhibájukon kívül adósságcsapdába hajtott emberek.

Itt tehát egyszerűen egy ilyen javaslatról van szó, és valóban, ha ez nem kerül támogatásra, akkor innentől kezdve nem lehet bármit hitelesen beszélni arról kormányoldalon, hogy a devizaadósokat szeretnék támogatni. Idézem Orbán Viktor miniszterelnök urat: a tettek beszéljenek, és ne a szavak.

ELNÖK: Más hozzászólás nincs. Kérdezem, kíván-e válaszolni képviselőtársam a felszólalásra.

DR. LENHARDT BALÁZS (Jobbik): Csak támogató vélemény hangzott el, úgyhogy úgy érzem, nem kell reagáljak.

Szavazás a tárgysorozatba-vételről

ELNÖK: Határozathozatal következik. Ki támogatja a javaslat tárgysorozatba-vételét? (Szavazás.) 3 igen szavazat. Ki ellenzi? (Szavazás. – Nincs ilyen.) Ki tartózkodott? (Szavazás.) 22 tartózkodás mellett a bizottság nem vette tárgysorozatba a javaslatot.

b) A büntető törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvénynek az élet és a tulajdon hatékonyabb védelme érdekében szükséges módosításáról szóló törvényjavaslat (T/4113. szám)

Következik a 4/b pont: a büntető törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvénynek az élet és a tulajdon hatékonyabb védelme érdekében szükséges módosításáról szóló T/4113. számú törvényjavaslat; Apáti István és Szilágyi György képviselők közös önálló indítványa.

Kérdezem, melyikük kíván szólni. (Jelzésre:) Mindketten, tehát osztott expozét fogunk hallani. Elsőként Szilágyi György képviselő úré a szó.

SZILÁGYI GYÖRGY (Jobbik): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Ígérem, nem lesz hosszú expoze.

Tisztelettel köszöntöm a bizottság tagjait. Viccesen mondhatnám azt is, hogy remélem, a döntésnél figyelembe veszik azt a hatékony segítséget, amivel hozzájárultam a bizottság zavartalan működéséhez. (*Derültség.*) De annyira nem vicces ez a téma, ami miatt benyújtottuk a törvénymódosító javaslatunkat.

Mint önök is biztosan emlékeznek rá, körülbelül fél évvel ezelőtt ez a javaslat már volt itt az önök asztalán, akkor tartózkodásukkal, a Fidesz–KDNP részéről való tartózkodással megakadályozták, hogy a Ház elé kerüljön. Azóta semmi nem változott, ugyanilyen súlyos a helyzet. Akkor is azért nyújtottuk be, mert egyre súlyosabb bűncselekmények történnek, legfőképpen vidéken. Most már kis értékre elkövetetten is brutális támadásoknak vannak kitéve a vidéki emberek. Ezért mindenképpen célszerű lenne a Btk. módosítása, amivel megteremténk azt a lehetőséget, hogy a sértettek védekezhessenek, hiszen sok esetben a sértettek tehetetlenek, sokszor önmagukat sem tudják megvédeni, mert félnek attól, hogy ellenük indul eljárás, bár ők vannak jogos védelmi helyzetben.

A büntető törvénykönyv módosítása annak érdekében szükséges, hogy bárki megvédhesse a maga és családtagjai életét, tulajdonát, birtokát, haszonélvezetének tárgyát, anélkül, hogy őt magát hurcolnák meg indokolatlanul. Hiszen jelen pillanatban sokszor egy támadás elhárítása érdekében még védelmi eszközt sem mernek használni, hiszen – mint ahogy volt rá példa – elképzelhető, hogy ebben a jogos védelemben őket veszi elő a bíróság. Ezért kérem önöket, hogy ellentétben a fél évvel ezelőtti esettel, támogassák ezt a javaslatot, hogy legalább az Országgyűlés elé kerülhessen, és ott megvitathassuk. Nem azt mondjuk, hogy biztosan ez a tökéletes javaslat. Ha önöknek nem megfelelő, várjuk hozzá a módosító javaslatokat, de azt szeretnénk, hogy a tisztelt Ház előtt tárgyalhassuk meg, és alkossunk végre egy olyan törvényt, ami lehetőséget ad a károsultaknak, lehetőséget ad az áldozatoknak arra, hogy megvédhessék saját magukat.

Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm. Apáti István képviselő úré a szó.

DR. APÁTI ISTVÁN (Jobbik): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Bizottság! Napnál világosabb, hogy azokat az áldatlan állapotokat meg kell szüntetnünk, fel kell számolnunk, ami úgy jellemezhető, hogy ha valaki saját magát vagy másokat megvéd, akár életét, testi épségét, akár vagyontárgyait érintően, akkor hosszú ideig büntetőeljárás hatálya alá kerül, adott esetben súlyos büntetéseket szabtak ki ilyen személyekkel szemben. Nyilvánvalóan életszerűtlen az, hogy ha valakit akár a nyílt utcán, akár saját házának udvarán, saját portáján megtámadnak, akkor az arányosság elvére tekintettel legyen, és arányos módon, arányos eszközökkel védekezzen. Tehát aprópénzre váltva ezt a problémát, elég érdekesnek tartjuk azt a helyzetet, hogy ha valakire az éjszaka közepén, akár élet elleni, akár vagyon elleni bűncselekmény elkövetése céljából ráúgják az ajtót, akkor arra kelljen figyelnie, hogy milyen eszközzel, hová, hányszor és milyen módon üt oda a saját élete megvédése érdekében, és ha a bűnöző ebben esetleg megsérül vagy belehal, akkor adott esetben még akár életfogytig tartó szabadságvesztéssel fenyegetett bűncselekmény miatt büntetőeljárást kelljen elszenvednie.

Egyértelműen ki kell venni tehát az arányosság elvét – ezt is tesszük ebben a javaslatban – a hatályos büntető törvénykönyvből. És azzal tesszük ezt meg, amikor azt mondjuk, hogy nem büntethető az a személy, aki élet- vagy vagyonvédelem érdekében a bűnelkövetőnek testi sérülést vagy halált okoz. Azzal együtt, hogy nyilvánvalóan garanciális elemeket is beépítettünk abba a javaslatba az esetleges túlkapasok elkerülése érdekében,

ugyanis nyilvánvalóan, ha a támadás vagy a bűncselekmény jellegéből adódóan lehetséges, akkor az élet kioltását el kell kerülni.

Mindenki számára közismert Szoboszlai Barna bácsi esete, aki nem is az utcafronti, hanem a belső kerítések egyikébe vezetett áramot annak érdekében, hogy megvédje a saját vagyonát, és ezt követően őt több emberen elkövetett emberölés kísérlete miatt büntetőeljárás alá vonták. Adott esetben akár még életfogytiglanra is ítélték volna, csak azért, mert védekezett, csak azért, mert a hatóságok tehetetlenek voltak. Szoboszlai Barna bácsi és rengeteg magyar ember úgy érzi ma, különösen, de nem kizárólag az északi és a keleti megyékben, hogy nem védi meg őket az állam, nem védi meg őket a rendőrség. Az önszerveződés alapján létrejövő szervezetek tagjait pénzbüntetéssel és börtönbüntetéssel fenyegetik, mintegy megpróbálják az elmúlt húsz év gyalázatos folytatásaként a társadalom immunreakcióját még csírájában elfojtani.

Éppen ezért, ezen indokok miatt született meg ez a törvényjavaslat. És tudomásul kell azt venni mindenkinek, hogy ha erről nem hagyunk értelmes vitákat folytatni, nem hagyjuk még tárgysorozatba sem venni, akkor mindenki, aki ezt leszavazza, akár nemleges, akár tartózkodó szavazattal, felelősséggel tartozik minden személy és minden vagyon elleni bűncselekményért, ami ettől az időponttól kezdődően bekövetkezik, és amelyet ennek a büntető törvénykönyvi passzusnak a beépítése esetén el tudtak volna hárítani a bűncselekmények sértettjei. Ehhez és a tárgysorozatba-vételhez kérjük támogató szavazataikat, hogy aztán próbáljuk együtt csiszolni, jobbá tenni és tökéletesíteni. Nyilvánvalóan semmilyen módosító javaslat elől nem zárkózunk el.

Köszönöm.

ELNÖK: Kérdezem államtitkár urat, hogy a kormány álláspontját kívánja-e ismertetni.

DR. RÉPÁSSY RÓBERT államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Nem akarom rontani az esélyeit a javaslatnak azzal, hogy elmondom a szakmai álláspontomat.

ELNÖK: Értem. Hozzászólás? Staudt Gábor, tessék!

DR. STAUDT GÁBOR (Jobbik): Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Én is nagyon kérem a bizottság tagjait, hogy legalább azt a javaslatot, hogy indulhasson az érdemi vita, szavazzák meg. Valóban, a közbiztonság olyan helyzetbe került az utóbbi időben, amire valamiféle választ kell adni. Hogy erre mi a legjobb válasz, azt a parlamentnek a bizottsági előkészítés után kellene megadni.

Az irány jó lehet, de legalább ne mérsárolják le a kezdeti lépést, tehát beszéljünk róla. Ezért kérem, hogy szavazzanak igennel.

ELNÖK: Bárándy Gergely!

DR. BÁRÁNDY GERGELY (MSZP): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Bizottság! Tekintettel arra, hogy ez a javaslat már járt az Országgyűlés előtt, és akkor részletes indokainkat elmondtuk, most is azt tartjuk fenn, és nem támogatjuk.

Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm. Gaudi-Nagy Tamás!

DR. GAUDI-NAGY TAMÁS (Jobbik): Én igazából egy bővített mondatban tenném meg az indokolásomat, hogy miért érdemes támogatni a javaslatot. Mivel az utóbbi időben

annyira magukra maradtak az emberek a közbiztonság terén, hogy végső kiszolgáltatottságba kerültek – itt a polgárőri kezdeményezésektől kezdve sok mindent a korábbi időszak hagyományait folytatva felszámoltak, legalábbis megpróbálják megszüntetni –, ezért az emberek számára meg kell adni ezt a lehetőséget. Ez ugyanolyan javaslat, mint az előző: a végponton álló embereknek mentőövet kell dobni, hogy megvédhessék magukat, és ha ezt a lehetőséget számukra nem biztosítják, akkor ezeket az embereket ott a végeken gyakorlatilag halálra ítélik.

ELNÖK: Gyüre Csaba!

DR. GYÜRE CSABA (Jobbik): Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Bizottság! Én is csak azt kérem a tisztelt képviselő uraktól, akik most döntenek ebben a kérdésben, hogy ne csak azt mérlegeljék, hogy önök milyen körülmények között laknak, milyen területen élnek, és ott milyen a közbiztonság, hanem figyeljünk oda azokra az embertársainkra, azokra, akik tanyákon, bokortanyákon élnek, ahova nem jut el gyakorlatilag a rendőrség, nem ér el oda a rendőrség keze. A falu végén, a legkiszolgáltatottabb helyeken élőkre gondoljunk, akiknek a családját, saját magát, vagyontárgyait, adott esetben az egyetlenegy vagyontárgyát, ami van neki, azt is ellopják a legrosszabb pillanatban; tehát legyünk tekintetre azokra is. Úgy gondolom, alapvető személyi jog az, hogy családunkat, saját magunkat, vagyonunkat meg tudjuk védeni.

Én azt gondolom, ez a javaslat a jobbikos képviselőtársaim részéről rendkívül korrekt, hiszen megfelelő biztonsági feltételeket is beleépítettek, azért, hogy ez ne egy korlátlan jogot jelentsen, és bárki, aki valakinek az udvarára belép, azt már le lehessen mészárolni akár. Tehát a megfelelő biztosítékaik ennek a jogszabály-módosításnak megvannak. S tényleg, ugyanazt kérem, amit Staudt Gábor képviselőtársam, hogy legalább tegyék lehetővé azt, hogy a plenáris ülés elé bekerüljön, és véleményt tudjanak mondani, illetve a módosító javaslatokat mindenki hozzá tudja tenni, hiszen mindenből lehet még jobbat csinálni.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. További hozzászólás nincs, úgyhogy viszonzválaszra megadom a szót. Szilágyi György képviselő úr kíván reagálni, öné a szó.

SZILÁGYI GYÖRGY (Jobbik): Köszönöm szépen. Egyetlen tényt szeretnék még idehozni és elmondani. A devizahitelesek végtörlesztésénél a Jobbiknak teljesen más elképzelése volt. Akkor is azért szavaztunk e mellett a törvény mellett, mert azt mondtuk, hogy ha egy-két emberen segítünk ezzel a törvénnyel, ha nem is átfogó megoldás, de egy-két emberen segítünk, mi akkor is megszavazzuk, mert az is nagyon fontos, ha egy-két emberen segítünk.

Itt ugyanez lenne a kérésem, hogy ezt vegyék figyelembe: ha egy-két áldozaton tudunk segíteni ezzel a törvénnyel, már akkor is kötelességünk lenne ezt a törvényjavaslatot a Ház elé engedni, és egy olyan törvényt kidolgozni, amivel az emberek megvédhetik saját magukat.

Köszönöm szépen.

Szavazás a tárgysorozatba-vételről

ELNÖK: Köszönöm. Határozathozatal következik. Ki támogatja a javaslat tárgysorozatba-vételét? *(Szavazás.)* 3 igen szavazat. Ki van ellene? *(Szavazás.)* 6 nem. Ki tartózkodott? *(Szavazás.)* 15 tartózkodás mellett a bizottság nem vette tárgysorozatba a javaslatot.

A Nemzeti Közsolgálati Egyetemről, valamint a közigazgatási, rendészeti és katonai felsőoktatásról szóló törvényjavaslat (T/4122. szám); zárószavazás előkészítése

Következik a zárószavazás előkészítése a Nemzeti Közsolgálati Egyetemről, valamint a közigazgatási, rendészeti és katonai felsőoktatásról szóló T/4122. számú törvényjavaslatot illetően.

Két módosító javaslat érkezett, az egyik 4122/11. szám alatt Osztolykán Ágnestől, a Lehet Más a Politika képviselőjétől; a másik pedig Gulyás Gergely részéről a 4112/12. számon.

A 11. szám alatti javaslat tekintetében kérdezem a kormány képviselőjét, államtitkár urat.

DR. RÉPÁSSY RÓBERT államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium):
Nem ért egyet az előterjesztő a javaslattal.

ELNÖK: Nem támogatja az előterjesztő. Gyüre Csaba!

DR. GYÜRE CSABA (Jobbik): Csak kérdésem lenne, hogy miért nem támogatja a kormány ezt a javaslatot. Valamilyen indoklást hadd halljunk ezzel kapcsolatosan, mert ez a módosító indítvány eléggé logikusnak tűnik.

ELNÖK: Államtitkár úr?

DR. RÉPÁSSY RÓBERT államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium):
Köszönöm szépen. Azért nem támogatja az előterjesztő, mert a Nemzeti Közsolgálati Egyetem, valamint a közigazgatási, rendészeti és katonai felsőoktatásról szóló törvény tervezete szerint az itt tanuló hallgatók nagy része a rá vonatkozó személyi jogállási törvények szerint egyébként is politikailag semleges magatartást kell hogy tanúsítson. Gondolják meg, hogy itt kik fognak tanulni: ezeknek a nagy része egyenruhás személy, tehát a rájuk vonatkozó törvények most is kizárják a politikai tevékenységet. Úgyhogy teljesen felesleges ez a szabály. Egyébként meg akinek a személyi jogállása nem zárja ki azt, hogy ő politikai tevékenységet folytathasson, az esetben pedig alkotmányellenes lenne a véleménynyilvánítást tiltani.

Tehát ennek a közsolgálati egyetemnek a kétharmada hivatásos állományú lesz, nekik tilos a politikai tevékenység folytatása; aki meg nem hivatásos állományú, ott pedig pusztán a hallgatói jogviszony nem indokolja azt, hogy a véleménynyilvánítás szabadságát ilyen mértékben korlátozza a törvény.

ELNÖK: Köszönöm. További hozzászólás? *(Nincs.)* Határozathozatal következik. Ki támogatja ezt a módosító javaslatot? *(Szavazás.)* 8 igen. Ki nem támogatja? *(Szavazás.)* 17 nem. Tartózkodás? *(Szavazás. – Nincs ilyen.)* Megállapítom, hogy a bizottság ezt a módosító javaslatot nem támogatja.

A 12. szám alatt Gulyás Gergely módosító javaslatával kapcsolatban kérdezem államtitkár úr álláspontját.

DR. RÉPÁSSY RÓBERT államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium):
Az előterjesztő egyetért a módosító indítvánnyal.

ELNÖK: Egyetért. Lamperth Mónika!

DR. LAMPERTH MÓNIKA (MSZP): Tisztelt Elnök Úr! Azt szeretném megkérdezni államtitkár úrtól, illetve szeretném megkérni arra, hogy itt kaptunk egy sűrűn gépelt háromoldalas módosító indítványt, aminek az indokolásában az szerepel, hogy merthogy így egyértelmű és egységes kezelése lesz majd az ügyeknek, azért kell ezt koherenciazavart kiküszöbölő módosító javaslatként benyújtani. Nem sikerült nekem megfejtteni, hogy milyen koherenciazavar volt, amit ez kiküszöböl, és tartalmában ha bemutatná nekünk, hogy miről szól ez a módosító indítvány, mert kicsit bonyolult ez a normaszöveg, és miután most kaptuk meg, nem biztos, hogy minden képviselőtársamnak világos. De ha bármely fideszes képviselő ezt meg tudja tenni, tőlük is szívesen fogadom.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Államtitkár úr?

DR. RÉPÁSSY RÓBERT államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Képviselői módosító indítványról van szó, tehát azt, hogy én indokoljam a képviselő úr indítványát, túlzás lenne elvárni tőlem.

Azt megvizsgáltam, és a mi megítélésünk szerint nem házszabálysértő a módosító indítvány, tehát nincs szó arról, hogy felmerülne itt az úgymond túlterjeszkedés. Másrészt pedig annál több indokát én sem tudom adni, mint amennyi ide le van írva. (*Derültség.*) De ha képviselő asszony indítványozza, hogy Gulyás Gergelyt hívják meg ide a bizottsági ülésre, és ő fejtsse ki az indoklását, akkor nagyon szívesen meghallgatom én is.

ELNÖK: Lamperth Mónika?

DR. LAMPERTH MÓNIKA (MSZP): Gulyás Gergely képviselő úr biztos, hogy nagyon fontosnak tartja ezt a módosító indítványt, de gondolom, halaszthatatlan közfeladatai ellátása miatt nem tudott ide eljönni és személyesen megérvelni. De ha bárki ezt meg tudja tenni a kormánypárti képviselők közül, én szívesen meghallgatom, hogy mi a lényege ennek a módosító indítványnak, és mi az a koherenciazavar, amit ez kiküszöböl.

ELNÖK: Gaudi-Nagy Tamás képviselő úr!

DR. GAUDI-NAGY TAMÁS (Jobbik): Hát, én megpróbálok válaszolni Lamperth Mónikának: az ég egy adta világon semmilyen koherenciazavart nem kell hogy kiküszöböljön ez a javaslat. Ez abszolút házszabálysértő, és ugyanazon módszer alapján működik, mint már sokszor láttuk, a jövedéki törvénybe sikerült beiktatni a... – melyik érdekes napirendi pontot, melyik témát is? Segítsenek ellenzéki képviselőtársaim, egy pillanatra elakadtam a szóval. De a lényeg az, hogy rengeteg ilyen javaslatot láttunk az utóbbi időben. Egyszerűen az, hogy az állam által alapított alapítványok szabályait most egy ilyen komplex szabályozással az utolsó percben, zárószavazás előtti módosító javaslattal beemelni, azért is felelőtlenség, mert én Gulyás Gergely szakmai felkészültségében nem kételkedem igazából, viszont nekünk meg nincs lehetőségünk arra, hogy mondjuk, én éppen elég sok alapítvány alapításával is foglalkoztam és foglalkozom, Gyüre Csaba is elég sok ilyet csinál; ez egy nagyon komoly eljárásjogi szabálycsomag, amelyet egyszerűen át kell gondolni. Itt olyan problémák gerjesztődhetnek ebből adódóan, ahol megint csak a végpontok – ez ma már többször előjött – , a végpontokon álló alapítványok fogják meginni a levét annak, hogy egy átgondolatlan szabályozás kerül most elő, ami ráadásul, hangsúlyozom, a Házzsabállyal nem egyeztethető össze. Egyszerűen egy külön törvényjavaslat formájában kellene ezt szerintem megvitatni, és csak utána a részleteit megtárgyalni.

Köszönöm.

ELNÖK: Kérdezem, van-e kifejezett indítvány arra, hogy döntsünk a házszabályszerúségről.

DR. GAUDI-NAGY TAMÁS (Jobbik): Nekem van, akkor indítványozom, igen.

ELNÖK: Gaudi-Nagy Tamás képviselő úr ezt indítványozza.

Más hozzászólás nem lévén, először a házszabályszerúségről döntünk. Ki ért azzal egyet, hogy a javaslat nem házszabályszerű? *(Szavazás.)* 8 igen. Ki van ellenkező véleményen, ki ítéli meg úgy, hogy házszabályszerű? *(Szavazás.)* 16 nem. Én pedig tartózkodtam. Tehát megállapítom, hogy a bizottság nem fogadta el az indítványt.

Ezek után érdemi döntésre kerül sor. Ki támogatja a módosító javaslatot? *(Szavazás.)* 16 igen. Ki van ellene? *(Szavazás.)* 8 nem. Én pedig szintén tartózkodok. Megállapítom, hogy a bizottság a módosító javaslatot támogatta.

Közben egy kis elmaradásunk van a helyettesítéseket illetően: Molnár Attilát Vas Imre, Budai Gyulát Bohács Zsolt, Varga Istvánt Kozma Péter helyettesíti.

Köszönöm, akkor ezzel a napirendi ponttal végeztünk.

Az MSZP képviselőcsoportjának megkeresése a H/4306/4. számon iktatott nem önálló indítvány házszabályszerúsége tárgyában; állásfoglalás kialakítása a Házszabály 143. §-ának (3) bekezdése szerinti eljárásban

Végezetül az ügyrendi kérdés megvitatása következik: az MSZP képviselőcsoportjának megkeresése a H/4306/4. számon iktatott nem önálló indítvány házszabályszerúsége tárgyában.

Az elnök előterjesztése

A bizottság számára én terjesztettem elő állásfoglalás-javaslatokat, mégpedig egy általános érvényű és egy eseti jellegű állásfoglalási javaslatot, amelyet képviselőtársaim megkaptak.

Nagyon röviden összefoglalva: a Szocialista Párt négy pontban foglalta össze a kérdéseit, ezeknek az egyik lényegi pontja, hogy a pontosítás intézményével mi a helyzet. A pontosítás intézményéről a Házszabály nem szól, de a pontosítás intézménye a Ház gyakorlatában létezik. Ezért tartalmaz az általános érvényű állásfoglalás egy olyan kitélt, hogy ez szokásjogi úton befogadást nyert. Ismeretes, hogy a parlamenti jog az egyike a nagyon szűk területnek a magyar jogban, ahol a szokásjog is létező jogforrási forma.

A másik kérdés viszont, hogy hogyan lehet egyáltalán irományokat pontosítani. Nyilvánvalóan az irományok pontosítására azok a szabályok vonatkoznak, mint az iromány létrehozására és előterjesztésére. Aktualizálva: egy bizottsági irományt, amelynek a bizottság, hogy így mondjam, az előterjesztője, idézőjelben a „gazdája”, bizottsági döntéssel lehet pontosítani; ezt is kimondja az általános érvényű állásfoglalás. Foglalkozik ettől függetlenül azzal a helyzettel, ami előadódott, akár a jelen ügy kapcsán, hogy az irományok nyilvántartásában, tehát amelyek nem képviselők döntési kompetenciájában álló dolog, a nyilvántartások vezetése, az ott bekövetkező hiba kijavításáról pedig az Országgyűlés Hivatala kérelemre, illetve hivatalból is maga intézkedik, ez értelemszerű. Az eseti állásfoglalás lényegében ezen általános érvényű állásfoglalás megszgyén lép előre. A bizottság alelnöke ugyan abszolút jóhiszeműen és tartalmilag indokolt lépést tett, hiszen aki ismeri az ügyet, az látja, hogy milyen kijavításról van szó, azonban formai hibát vétett, hogy ehhez nem kérte ki a bizottság döntését. Amit bizonyára meg fog kapni, és ez egy egyedi eset, ami itt előadódott. Ezért javaslom, hogy az eseti állásfoglalásban tegyük azt világossá, hogy ebben a kivételes helyzetben, ami itt most éppen előttünk áll, a körülményekre tekintettel a

bizottság egy utólagos megerősítő döntésével az alelnök eljárását a konkrét ügyben jogszerűvé teheti, és ezzel a házszabályi akadályja annak, hogy a javaslat fölött megfelelő döntések szülessenek, elhárul.

Ez a javaslatom. Kérdezem, ki kíván hozzászólni. Papcsák Ferenc képviselő úr!

Hozzászólások

DR. PAPCSÁK FERENC (Fidesz): Köszönöm szépen. Sokat tanakodtunk, és Vas képviselő úrral egy módosító indítványunk lenne az elnök úr által idehozott anyaghoz, pontosan azért, mivel a Házszabály az úgynevezett irománypontosítást nem definiálja külön, éppen ezért ebben a tekintetben házszabályellenesen nem is tudott eljárni – ez az én véleményem – egyébként az alelnök úr. Éppen ezért azt gondolom, hogy ezt a kérdést a későbbiekben majd a Házszabályban szerintem rendezni lenne szükséges, és ezért egy módosító javaslatunk lenne, amelyet Vas képviselő úrral fogalmaztunk meg.

Köszönöm.

ELNÖK: Lamperth Mónika!

DR. LAMPERTH MÓNIKA (MSZP): Elnök úr, én meghallgatnám ezt a módosító szöveget, mert talán még logikusabb volna a vita folyása. *(Dr. Bohács Zsolt: Megy a plenáris ülés!)* Bohács Zsolt képviselő úr pedig aggodalmaskodik, hogy plenáris ülés van *(Dr. Bohács Zsolt: Így van!)*, de én azt gondolom, hogy ha már elkezdtük tárgyalni, akkor vegyük komolyan a munkánkat. *(Dr. Papcsák Ferenc: Mi szerettük volna levenni egyébként és a jövő héten tárgyalni.)*

Köszönöm.

ELNÖK: Kérem szépen, én a következőt mondanám ülésvezetői helyzetben: ha ilyen igény van, kérem írásban benyújtani, mert hiszen itt nagyon pontos szövegek fölött fogunk szavazni.

Az ülésben szünetet rendelék el az interpellációk végéig. Köszönöm. Tehát az interpellációk után találkozunk, addig kérem a módosító javaslatot írásban.

(Szünet: 13.12 – 15.36)

(Az ülést dr. Cser-Palkovics András, a bizottság alelnöke vezeti.)

ELNÖK: Tisztelt Bizottság! Folytatjuk a délelőtt megkezdett bizottsági ülésünket annál a napirendi pontnál, ahol abba hagytuk. Elnök úr távollétében az ülést én fogom vezetni.

Most tehát a H/4306. számon kiosztott indítvány házszabályszerűsége tárgyában az MSZP képviselőcsoportja által benyújtott indítványról van szó. Ha jól emlékszem, Vas Imre képviselő úr kért akkor szót, aki módosító indítványt kívánt megfogalmazni. Képviselő úré a szó.

DR. VAS IMRE (Fidesz): Pontosítanám: ügyrendi javaslatot szerettem volna megfogalmazni. Azt javaslom, hogy az általános érvényű állásfoglalásról szavazzunk, míg az eseti jellegű állásfoglalásról ne szavazzunk, tekintve, hogy az ügy körülményei nem tisztázottak.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Az ügyrendi javaslat esetén frakciónként egy képviselő hozzászólhat. Rubovszky György képviselő úr kért szót.

DR. RUBOVSKY GYÖRGY (KDNP): Tisztelettel, én az eseti állásfoglalással kapcsolatban módosító indítványt szeretnék majd később betervezni, szerintem tudunk szavazni. Mert engedtessek meg, én Salamon elnök úrnak elmondtam: Tóbiás frakcióvezető-helyettes úr két héttel ezelőtt a Házbizottságban ezt a kérdést szóba hozta, amikor is Soltész főtitkár úr elmondta, hogy a hivatal a szó szoros értelmében elírta ennek az előterjesztésnek a címét, mégpedig azért, mert előtte öt éven keresztül mindig kötött címmel érkezett a Versenyhivataltól ez az előterjesztés, és a számítógép ördöge kiadta, amiben benne volt a „verseny szabadsága” kitétel. Amikor már a bizottsági ülésre megjött, akkor kiderült, hogy ezt a főtitkárság írta el, és ők korrigálták, miszerint a címben nincs benne a „verseny szabadsága”. Ezért történt ez a javítás, egy parlamenti központi adminisztrációs hiba miatt.

Az álláspontomat elő fogom majd később terjeszteni. Én azt hiszem, lehet erről is szavazni, csak ki kellene beszélni a későbbiekben ezt a kérdést.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Lamperth Mónika képviselő asszonynak adom meg a szót.

DR. LAMPERTH MÓNIKA (MSZP): Tekintettel arra, tisztelt elnök úr, képviselőtársaim, hogy ez az ügyrendi javaslat a dolognak az érdemét érinti, ezért én azt szeretném kérni, hogy most ne ügyrendi szavazással dőljön el ez a dolog, hanem tartalmában, azt erősítve, amit Rubovszky képviselő úr mondott, hogy ezt beszéljük ki.

Ennyit mondok az ügyrendi indítványhoz; az érdeminél pedig el fogom mondani érdemben, hogy mit gondolok erről. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Kérdezem, hogy az ügyrendi javaslatához van-e kérdése, észrevétele valakinek. *(Nincs.)*

Az ügyrendi javaslat arra vonatkozott, hogy az eseti állásfoglalás tekintetében, miután az ügy összes körülménye nincs felderítve, ne szülessen ma döntés, hanem az egy későbbi bizottsági ülésen történjen meg. Az általános állásfoglalás viszont szülessen meg. Jól értem, Vas képviselő úr?

DR. VAS IMRE (Fidesz): Igen.

Szavazás ügyrendi indítványról az eseti jellegű állásfoglalás tárgyalásának elhalasztásáról

ELNÖK: Köszönöm szépen. Jelenlegi helyettesítéseket rögzítünk: Gruber Attila Vitányi Istvánt, Rubovszky György pedig Salamon elnök urat helyettesíti.

Az ügyrendi javaslatról döntünk. Kérdezem, ki az, aki az ügyrendi javaslattal egyetért. *(Szavazás.)* 17 igen. Ki szavaz nemmel? *(Szavazás. – Nincs ilyen.)* Kérdezem, ki tartózkodott. *(Szavazás.)* 8 tartózkodás mellett az ügyrendi javaslatot tehát elfogadta a bizottság.

Tehát az általános állásfoglalásról születik csak ma döntés, illetve annak a vitáját folytatjuk. Kérdezem, van-e kérdés, észrevétel az általános állásfoglaláshoz. Lamperth képviselő asszonynak adom meg a szót.

További észrevételek az általános érvényű állásfoglaláshoz

DR. LAMPERTH MÓNIKA (MSZP): Köszönöm szépen. Én azért tartottam volna szerencsésebbnek, ha együtt beszélünk a kettőről, merthogy szorosan összefüggenek.

Az kétségtelen, hogy miután azt a műfajt a Házsabályunk, hogy pontosítás, nem ismeri, nehézségbe ütközünk akkor, ha egy olyan dolog előfordul, amit Rubovszky képviselő úr itt leírt az előbb. Tehát ha föl akar arra készülni a Ház, hogy kifejezetten elírás kijavítására legyen valamilyen házsabályszerű eszköz, akkor, azt gondolom, azt meg kell itt beszélünk,

és olyan módosítási javaslatot kell az asztalra tenni, ami kiküszöböli azt, hogy ezzel vissza lehessen élni. Hiszen azért ilyen óvatos a szabályozás, vagy lehet, hogy azért is van joghézag – bár ezt csak gondolatjelben mondom: akik régebb óta alkotmányügyi bizottsági tagok, lehet, hogy többször találkoztak már ezzel; én ebben a ciklusban kapcsolódtam be ebbe a munkába, tehát nincs olyan visszamenőleges emlékezetem, hogy ez volt-e már az asztalon vagy sem –, de mindenesetre az logikusnak tűnik, hogy legyen garancia arra nézve, hogy tartalmi ügyek nem tudnak belecsúszni egy kijavításba, amikor elírás vagy a technika ördöge miatt itt valami félrecsúszik. Ez az egyik kérdés.

A másik, ami összefüggésben van az előbb elmondottakkal, hogy ha ilyen mégis előfordul, akkor ezt hogyan lehet reparálni. Mert az egészen bizonyosan nem járható út, hogy egy bizottság alelnöke benyújt egy kvázi módosító indítványt a bizottság nevében, amiről a bizottság egyébként nem tud, és majd utána, utólag jóváhagyja, merthogy egyébként jó célt szolgál. Tehát hogy ez nem lehet eljárási szempontból megoldás, az egészen bizonyos. És ezért a második javaslatnál, amelyet most érdemben nem tárgyalunk, arra beadtam módosító indítványt, de akkor majd arra visszatérünk legközelebb. Csak azért szerettem volna elmondani mind a két javaslattal kapcsolatban a véleményemet, merthogy összefüggenek.

Ezzel együtt, amit Salamon elnök úr szövegszerűen az általános érvényű állásfoglalásban benyújtott, azt mi el tudjuk fogadni, tehát nem ezzel van bajunk, hanem a másodikkal alapvetően. De én azt ajánlom tisztelettel a bizottság elnökének és a kormánypárti többségnek a figyelmébe, hogy ha ezen el akarnak gondolkodni, hogy hogyan lehet jogszerűen az ilyen típusú ügyeket kezelni, akkor érdemes egy ilyen tartalmú házszabály-módosítást végiggondolni.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő asszony. Kérdezem, van-e a bizottság tagjainak további kérdése, észrevétele. *(Nincs jelentkező.)* Nem látok ilyet.

Szavazás az általános érvényű állásfoglalásról

Kérem, hogy döntsünk tehát arról, hogy az általános érvényű állásfoglalást a bizottság támogatja-e. *(Szavazás.)* 22 igen. Tartózkodás? *(Szavazás. – Nincs ilyen.)* És nemmel szavazott-e valaki? *(Szavazás.)* 2 ellenszavazat mellett a bizottság tehát elfogadta az általános érvényű állásfoglalást.

Az eseti állásfoglalásra pedig a bizottság egy következő ülésén – a körülmények kiderítését követően – fog visszatérni.

Köszönöm szépen. A bizottsági ülést berekesztem.

(Az ülés befejezésének időpontja: 15 óra 48 perc)

Dr. Gyüre Csaba
a bizottság alelnöke

Dr. Salamon László
a bizottság elnöke

Dr. Cser-Palkovics András
a bizottság alelnöke

Jegyzőkönyvvezető: Prin Andrea